

**KURS 2011 – Zmeny a doplnky č.1
smernej časti
Konceptie územného rozvoja
Slovenska 2001**

Objednávateľ

Zmien a doplnkov č.1:

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Námestie slobody č. 6

810 05 Bratislava

Vecný garant za obstarávateľa:

Ing. arch. Želmíra Kalinová

– oddelenie územného plánovania

Spracovateľ

Zmien a doplnkov č.1:

AUREX, s.r.o.

Dúbravská cesta 9

841 04 Bratislava

V zastúpení:

Ing. arch. Ľubomír Klaučo

– konateľ

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Vojtech Hrdina, Ph.D.

Riešiteľský kolektív:

Hlavný riešiteľ	Ing. arch. Vojtech Hrdina, Ph.D.
Hlavné ciele	Ing. arch. Vojtech Hrdina, Ph.D.
Medzinárodné súvislosti	Ing. arch. Vojtech Hrdina, Ph.D.
Demografia, bývanie	Mgr. Tatiana Lachová
Regionálna politika	Ing. Pavol Kárász Doc. Ing. Jozef Tvrdoň, Ph.D.
Osídlenie a sídelná štruktúra	Ing. arch. Vojtech Hrdina, Ph.D.
Kultúrne dedičstvo	Ing. arch. Ľudmila Husovská, Ph.D.
Krajinná štruktúra	Ing. Monika Lachmannová
Poľnohospodárstvo	Ing. Mária Mozdíková
Rekreácia, cestovný ruch, kúpeľníctvo	Ing. arch. Milan Vaníček, Ph.D.
Sociálna infraštruktúra	Mgr. Tatiana Lachová
Doprava	AUREX, spol. s r.o.
Vodné hospodárstvo	Ing. Július Klink, Ing. Viera Vikukelová
Životné prostredie, Odpadové hospodárstvo	Ing. Michal Štiffel
Počítačová grafika a výpočtové systémy	Ing. arch. Aleš Baláži Mgr. Pavol Kristeľ Ing. Ladislav Červeň

Predslov

V roku 2009 Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (MVRR SR) zabezpečilo spracovanie KURS 2011 – Zmien a doplnkov č. 1 Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001). Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001 sú spracované v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebným zákonom) a §17 vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Obstarávateľ 14. 4. 2009 oznámil začatie obstarávania a požiadal príslušné ministerstvá a dotknuté subjekty o potrebné podklady. Keďže ide o strategický dokument s celoštátnym dosahom, postupovalo sa podľa § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obstarávateľ zabezpečil vypracovanie oznámenia o zmenách strategického dokumentu „Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001“ a vykonal v spolupráci s MŽP SR zisťovacie konanie podľa §7 zákona. Po spracovaní Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001 a Správy o hodnotení strategického dokumentu bolo 1. 3. 2010 oznámené v súlade s §22 stavebného zákona a zákona č. 24/2006 Z. z. začatie prerokovávaní týchto dokumentov. 23. 3. 2010 sa uskutočnilo verejné prerokovávanie. Všetky zaslané pripomienky boli vyhodnotené a zapracované do predkladanej dokumentácie.

Na spracovanie Zmien a doplnkov č. 1 má dosah zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, ktorého novelami prešli kompetencie v oblasti územného plánovania bez ekologických aspektov 1. 7. 2010 z MVRR SR na Ministerstvo vnútra SR a následne od 1. 11. 2010 na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR SR), ktoré sa stalo obstarávateľom zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001.

Textová časť je spracovaná formou úpravy pôvodného textu KURS 2001 v znení úpravy smernej časti z roku 2006.

Samostatne je rovnakým spôsobom spracované nariadenie vlády SR č. 528/2002 Z. z.

Grafická časť je spracovaná formou priesvitiek na pôvodné výkresy.

Predkladaný text Zmien a doplnkov č.1 KURS 2001 je členený podľa pôvodného obsahu KURS 2001 v znení úpravy smernej časti z roku 2006. Odkazy na číslovanie kapitol a strán je spracované na základe textu uverejneného na webovom sídle MDVRR SR (v časti Výstavba, štátna stavebná správa a územné plánovanie) – Úprava smernej časti KURS 2001 v PDF formáte.

Časť Úvod

Na konci kapitoly Úvod sa dopĺňa text, ktorý znie:

„V roku 2008 oslovilo MVR SR všetky rezorty, samosprávne kraje a krajské mestá s cieľom vyhodnotenia plnenia záväznej časti KURS 2001, ako aj získania námetov a podnetov pre prípadnú potrebu zmien a doplnkov aktualizovaného znenia KURS 2001. Na základe získaných podkladov sa vypracovala Správa o aktuálnom stave KURS 2001. Správa bola prerokovaná vládou SR a 8. 4. 2009 bolo k nej prijaté uznesenie vlády SR č. 270. V uznesení vláda SR ukladá ministromi výstavby a regionálneho rozvoja SR predložiť na rokovanie vlády SR návrh zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001.

V rokoch 2005 až 2008 sa vykonali vybrané analytické a výskumné práce zaoberajúce sa štúdiom sídelných štruktúr Slovenska v nových hospodársko-sociálnych podmienkach¹. Výsledky týchto prác potvrdili vhodnosť základnej koncepcie tvorby sídelného systému vyjadreného v KURS 2001. Potvrdila sa správnosť vytvárania ťažísk osídlenia a ich hierarchický systém, polycentrického systému osídlenia v slovenských podmienkach, ako aj prepojenosť sídelných systémov na susediace štáty. Výsledky prác slúžili ako podklad pre spresnenie hierarchie terciárnych centier, ťažísk osídlenia a rozvojových osí.

Zmeny a doplnky č. 1. KURS 2001 zohľadňujú výsledky vyššie uvedených analytických a výskumných prác, ako aj výsledky vyhodnotenia podnetov relevantných subjektov na zmeny a doplnky záväznej časti KURS 2001.“

Časť Základné údaje

2. Zhodnotenie doteraz platnej územnoplánovacej dokumentácie regiónov a Koncepcie územného rozvoja Slovenska – II. návrh

Na konci kapitoly na str. 3 sa dopĺňa text, ktorý znie:

„Po schválení KURS 2001 a vydaním nariadenia vlády SR, ktorým bola vyhlásená záväzná časť KURS 2001 boli postupne vykonané aktualizácie schválených územných plánov veľkých územných celkov jednotlivých samosprávnych krajov v zmysle zapracovania relevantných záväzných častí z KURS 2001.“

¹ Dôsledky smerovania dochádzky za prácou na vymedzenie ťažísk osídlenia navrhnutých v KURS 2001, AUREX, spol. s r. o., Bratislava, 2005

Polycentrická koncepcia osídlenia ako nástroj zabezpečenia funkčnej komplexnosti na regionálnej a lokálnej úrovni, AUREX, spol. s r. o., Bratislava, 2006

Stratégia územného rozvoja Slovenska, AUREX, spol. s r. o., Bratislava, 2008

3. Hlavné ciele a ich priority v európskom a republikovom kontexte

Za prvý odsek kapitoly na str. 3 sa vkladá text, ktorý znie:

„V základnej zmluve medzi Slovenskou republikou a Európskou úniou je medziiným zakotvená aj otázka politiky súdržnosti. Ekonomická a sociálna súdržnosť s osobitným zameraním na znižovanie nerovnovážneho vývoja medzi regiónmi predstavuje v súlade s Európskou zmluvou jeden zo základných cieľov EÚ. Medzi ciele politiky súdržnosti patrí taktiež Európska územná spolupráca. Cieľom tohto nového nástroja je zvýšiť cezhraničnú, nadnárodnú a medzioblastnú spoluprácu. Ide o podporu spoločného riešenia problémov, ktoré identifikujú orgány susedných regiónov v takých oblastiach, ako je urbanistický, vidiecky, pobrežný rozvoj, pestovanie hospodárskych vzťahov a sieť malých a stredných podnikov (MSP).

Princípy európskej územnej spolupráce viacej rozpracúva Územná agenda Európskej únie. Územná agenda stavia na troch hlavných cieľoch dokumentu Európskej perspektívy územného rozvoja (ESDP). Agenda taktiež vychádza z Riadiacich zásad udržateľného rozvoja európskeho kontinentu Európskej konferencie ministrov zodpovedných za územné plánovanie a regionálnu politiku (CEMAT) potvrdených Výborom ministrov Rady Európy.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 z priestorového hľadiska plne rešpektuje princípy územnej súdržnosti. Taktiež je svojimi cieľmi priamo naviazaná na ciele a priority uvedené v základných dokumentoch zabezpečujúcich politiku súdržnosti Európskej únie v Slovenskej republike, a to Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013 a operačné programy realizované v rámci Kohézneho fondu.“

Časť Hlavné ciele

1. Štruktúrovanie cieľov vo väzbe na polohu Slovenska v európskom regióne

Na konci prvej vety kapitoly na str. 5 sa dopĺňa slovo „únie“

Časť Vstupné podmienky

1. Medzinárodné súvislosti

Na konci kapitoly sa dopĺňajú podkapitoly 1.6 a 1.7, ktorých text znie:

1.6 ESPON

Program ESPON (Európska sieť na pozorovanie územného rozvoja a súdržnosti) je výskumný program, ktorý je zameraný na podporu výskumu v oblasti územného plánovania a regionálneho rozvoja.

Cieľom programu je podporovať rozvoj politiky s cieľom dosiahnuť územnú súdržnosť a harmonický rozvoj územia Európy, a to poskytovaním porovnateľných informácií, analýz a scenárov k dynamickým územným javom a identifikovaním územného kapitálu a potenciálu pre rozvoj regiónu a väčších území, ako aj prispievať k európskej konkurencieschopnosti, územnej spolupráci a udržateľnému a vyváženému rozvoju.

V rámci tohto programu sa v období do roku 2006 uskutočnil rad výskumných úloh, ktoré sa priamo i nepriamo dotýkali územia Slovenskej republiky. Územie Slovenskej republiky a jeho regióny (v zásade na úrovni NUTS2 a NUTS3) boli hodnotené z rôznych sociálno-ekonomických, regionálnych a územno-technických aspektov. Výsledky týchto úloh sú dobrými vstupmi pre orientovanie sa o postavení Slovenskej republiky a jej regiónov v kontexte s ostatnými štátmi Európskej únie.

V období rokov 2007 – 2013 je ESPON jedným z programov Cieľa 3 nazvaného Európska územná spolupráca. Nadväzuje na operačný program ESPON 2006.

Program je využiteľný pre široký okruh užívateľov, pracujúcich s informáciami a dátami vo vzťahu k európskemu územiu.²

1.7. PlaNet CenSE

Výskumným projektom v rámci INTERREG III zaoberajúcim sa územím krajín CADSES bol projekt s akronymom PlaNet CenSE³ vypracovaný v rokoch 2003 až 2006. Výsledky projektu sú zaujímavé aj pre Slovenskú republiku, keďže sa priamo dotýkajú jej územia.

Cieľmi projektu bolo:

- vytvoriť bránu pre spoločný transfer know-how medzi inštitúciami zaoberajúcimi sa priestorovým plánovaním zo západnej a východnej Európy, členskými aj nečlenskými štátmi EU
- vytvoriť spoločné chápanie o priestorových procesoch a stratégiách v západnej a východnej Európe
- vytvoriť sieť priestorových plánovačov: strategická kooperácia v priestorovom rozvoji
- reflektovať výpovede ESDP a výsledky ESPON pre región CADSES
- vytvoriť spoločné stratégie priestorového rozvoja a koncepcií
- identifikovať rozvojový potenciál a ponúknuť nevyhnutné rozvojové opatrenia pre posilnenie priestorových štruktúr.

Výsledkom projektu bolo vypracovanie strategického dokumentu European Spatial Planning (ESP) – Gateway. Súčasťou výsledkov vyjadrujúcich situáciu v krajinách CADSES boli finálne správy Transnational Impact Analysis (TIAN) – Forum, Metropolitan Networks a North South Corridors. V rámci týchto správ sa hodnotilo aj územie Slovenska s ohľadom na sídelné rozvojové centrá a aglomerácie v celoštátnom a najmä medzinárodnom kontexte.

2.1. Koncepčné a strategické celoštátne dokumenty

Vypúšťa sa celý text kapitoly, nahrádza sa textom, ktorý znie:

„Regionálna politika má v SR vytvorený funkčný legislatívny a inštitucionálny rámec, reprezentovaný najmä zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

² Záverečné i priebežné správy programu ESPON je možné získať na www.espon.eu

³ Planners Network for Central and South East Europe

zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy. Kompetencie regionálnej a miestnej správy definuje najmä zákon č. 369/1990 o obecnom zriadení, zákon č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky a zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch. Na základe vyššie uvedeného legislatívneho rámca regionálnu politiku na zákonodarnej a exekutívnej úrovni vytvárajú:

- Národná rada Slovenskej republiky a predovšetkým Výbor NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj
- Vláda SR a predovšetkým Rada vlády SR pre regionálnu politiku
- Úrad vlády SR - sekcia európskej politiky a vedomostnej spoločnosti / odbor regionálnej politiky
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (od 1. 1. 2011 Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR) ako ústredný orgán štátnej správy na úseku regionálnej politiky
- Odbory regionálneho rozvoja pri úradoch samosprávnych krajov
- Mestské a obecné úrady – oddelenia a odbory s agendou regionálneho a miestneho rozvoja
- Regionálne rozvojové agentúry (RRA).

Medzi kľúčové nástroje regionálnej politiky patria predovšetkým štrukturálne fondy a finančné nástroje národných zdrojov s vplyvom na regionálny rozvoj viazané v programoch štátneho rozpočtu, ako aj programoch rozpočtov samosprávy.

Programové obdobie 2007 – 2013 je pre Slovenskú republiku prvým programovým obdobím, v ktorom má možnosť využívať zdroje zo štrukturálnych fondov EÚ v priebehu celého jeho trvania, a to na základe „celoštátneho“ dokumentu Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013 (NSRR). Tento strategický dokument bol vypracovaný v súlade s novými nariadeniami Európskej únie (EÚ) k štrukturálnym fondom a Kohéznemu fondu a následne bol schválený vládou SR dňa 6. decembra 2006 a Európskou komisiou dňa 17. augusta 2007.

12. mája 2010 vláda SR schválila Národnú stratégiu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá je v súlade s zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja východiskovým strategickým dokumentom, ktorý komplexne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja.“

2.1.1 Národný strategický referenčný rámec SR

Národný strategický referenčný rámec (NSRR) je základným strategickým dokumentom Slovenskej republiky na programovanie využívania fondov Európskej únie v rokoch 2007 – 2013. Stanovuje národné priority regionálneho rozvoja, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v období 2007 – 2016 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva, ktoré definujú rámec pre intervencie fondov na európskej úrovni.

Na základe východísk stratégie a v nadväznosti na vytýčený cieľ Slovenskej republiky je stratégia NSRR postavená na troch strategických prioritách a ich troch cieľoch, ktoré sa bude snažiť prostredníctvom financovania jednotlivých projektov naplniť.

Strategická priorita	Cieľ strategickej priority
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	Zvýšenie vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb
2. Vedomostná ekonomika	Rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
3. Ľudské zdroje	Zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby vedomostnej spoločnosti a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín

Implementácia stratégie a priorít NSRR je navrhnutá prostredníctvom 11 operačných programov (ďalej len OP) v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti EÚ.

Regionálny operačný program

Hlavným cieľom regionálneho operačného programu (ROP) je zvýšenie dostupnosti a kvality občianskej infraštruktúry a vybavenosti v regiónoch.

OP Životné prostredie

Operačný program je zameraný na „zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR v zmysle predpisov EÚ a SR a na posilnenie environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja“.

OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Globálnym cieľom tohto operačného programu je zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti. Operačný program predstavuje jeden z hlavných realizačných nástrojov na dosiahnutie priorít Národného programu reforiem v oblasti inovácií a priamo prispieva aj k uskutočneniu jeho priorít v oblasti podnikateľského prostredia.

OP Výskum a vývoj

Hlavným zameraním operačného programu je „modernizácia a zefektívnenie systému podpory výskumu a vývoja a skvalitnenie infraštruktúry vysokých škôl tak, aby prispievali k zvyšovaniu konkurencieschopnosti ekonomiky, znižovaniu regionálnych disparít, vzniku nových inovatívnych (high-tech) malých a stredných podnikov, tvorbe nových pracovných miest a zlepšeniu podmienok vzdelávacieho procesu na vysokých školách“.

OP Zdravotníctvo

Zlepšenie podmienok ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva ako pracovnej sily prostredníctvom zvyšovania kvality, dostupnosti, efektívnosti zdravotnej starostlivosti a podpory zdravia sú priority OP Zdravotníctvo.

OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Cieľom operačného programu je rast zamestnanosti, sociálnej inklúzie (začleňovania) a budovanie kapacít. Vzhľadom na nízku flexibilitu a efektívnosť zamestnancov v rôznych oblastiach verejnej správy, ako aj potrebu skvalitniť tvorbu politík, budú v operačnom programe podporované aktivity smerujúce ku skvalitneniu ľudského kapitálu a aktivity orientované na kvalitnú tvorbu politík.

OP Bratislavský kraj

Prioritou operačného programu je všestranný rozvoj územia v záujme zvýšenia kvality života obyvateľov Bratislavského kraja v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

OP Vzdelávanie

Globálnym cieľom OP Vzdelávanie je zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti SR prostredníctvom prispôsobenia vzdelávacieho systému potrebám vedomostnej spoločnosti. Operačný program bude prostredníctvom príspevkov zo zdrojov ESF financovať formovanie a podporu ľudského kapitálu smerom k nadobudnutiu základných zručností a kľúčových kompetencií potrebných vo vedomostnej ekonomike a pre pracovný trh.

OP Informatizácia spoločnosti

Globálnym cieľom operačného programu je „vytvorenie inkluzívnej informačnej spoločnosti ako prostriedku na rozvoj vysoko výkonnej vedomostnej ekonomiky“, čím sa prispeje k dosahovaniu cieľa strategickej priority Vedomostná ekonomika, ktorým je „rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb“.

OP Doprava

Cieľom operačného programu je podpora trvalo udržateľnej mobility prostredníctvom rozvoja dopravnej infraštruktúry a rozvoja verejnej železničnej osobnej dopravy.

OP Technická pomoc

Globálnym cieľom operačného programu je zabezpečiť efektívne, účinné a správne riadenie, implementáciu, finančné riadenie, kontrolu a audit štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rokoch 2007 – 2013 na Slovensku pre dosiahnutie strategického cieľa SR „Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja“.

Na základe skúseností z rokov 2004 – 2006 sa NSRR a jeho OP v programovom období 2007 – 2013 zameriavajú na lepšiu koordináciu a koncentráciu verejných zdrojov na priority regionálnej politiky. Uvedené by sa malo na konci programového obdobia prejavovať vo vyššej efektívnosti a účinnosti zdrojov ŠF a napomôcť tak výrazným spôsobom napredovanie krajiny. Z pohľadu celkovej konvergencie sa v NSRR predpokladá, že SR sa vo všetkých rovinách konvergencie priblíži k EÚ-15. Pôjde o naplnenie cieľov nominálnej konvergencie⁴, čiastočne štrukturálnej konvergencie a ďalší pokrok v oblasti reálnej konvergencie. V oblasti reálnej konvergencie⁵ sa v roku 2013 očakáva, že SR bude presahovať 60 % z priemeru HDP na obyvateľa v PKS⁶ v krajinách EÚ-15, a 66 % úrovne tohto ukazovateľa za krajiny EÚ-25. V štrukturálnej konvergencii budú zohrávať dominantnú úlohu kvalitatívne zmeny v produkčných štruktúrach, zamerané na odstránenie existujúcej inovačnej a technologickej medzery. Ich pozitívny trend by sa mal prejavovať v odstránení štvrtiny až tretiny súčasného rozdielu medzi produktivitou práce SR a

⁴ Na základe súčasného výhľadu vývoja ukazovateľov nominálnej konvergencie bude v roku 2007 plniť všetky maastrichtské kritériá. V súlade s Konkretizáciou stratégie prijatia eura tak bude možné zaviesť v SR euro k 1. januáru 2009. Ukončenie procesu nominálnej konvergencie sa predpokladá do 10. júna 2010. Zdroj: Analýza konvergencie slovenskej ekonomiky k Európskej únii, NBS, august 2005

⁵ V roku 2013 sa očakáva, že SR bude presahovať 60 % z priemeru HDP na obyvateľa v PKS v krajinách EÚ-15

⁶ „Purchasing Parity Standards“.

priemerom produktivity v EÚ-15. Je to zmena podmienená rastom podielu vysokých a stredne vysokých technológií na zamestnanosti, investíciách, pridanej hodnote a exporte, rovnako ako rastom podielu poznatkovo náročných služieb na tvorbe HDP.“

2.2. Regionálne disparity a ekonomická regionalizácia Slovenska

Vypúšťa sa text prvých dvoch odsekov s odrážkami na str. 15 a nahrádza sa textom, ktorý znie:

„Na základe výsledkov analýz súčasného stavu ekonomiky SR boli z pohľadu koncentrácie zdrojov ŠF v NSRR identifikované nasledujúce súhrnné disparity a faktory rozvoja ovplyvňujúce úroveň udržateľnej celkovej konvergencie SR k EÚ-15 v programovom období 2007 – 2013:

Disparity:	<ol style="list-style-type: none"> 1. nízka konkurencieschopnosť materiálovej výroby a služieb 2. nedostatočná kvalita ľudských zdrojov 3. nedostatočná kvalita a dostupnosť verejnej infraštruktúry
Faktory rozvoja:	<ol style="list-style-type: none"> 4. technológie a procesy zabezpečujúce lepšie využitie produkčného potenciálu, jeho rozvoj a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov 5. rozvoj ľudského potenciálu a efektívne využitie pracovných síl 6. infraštruktúra, zabezpečujúca zlepšenie dostupnosti regiónov a kvality životného prostredia a verejných služieb

Uvedené disparity súvisia s dvoma hlavnými štrukturálnymi problémami:

1. Nedostatočné využitie a produktivita existujúcich faktorov ekonomického rastu. Jeho dôsledky sa oproti EÚ-15 prejavujú predovšetkým v nízkej výkonnosti⁷, pridanej hodnote, produktivite práce a vysokej miere nezamestnanosti a vo vysokej energetickej náročnosti ekonomiky. Nedostatočné využitie produkčného potenciálu je spôsobené najmä neukončeným procesom transformácie ekonomiky, v ktorého dôsledku je využívanie existujúcich výrobných faktorov nízke alebo málo efektívne. Prostredníctvom dobudovania základnej infraštruktúry⁸, zvyšujúcej dostupnosti existujúcich zdrojov rastu alebo napr. zvýšenia efektívnosti výrobných procesov procesnými a technologickými zmenami je možné zvýšiť mieru využitia a produktivitu tradičných rastových faktorov a zvyšovať ich regionálnu úroveň. V mnohých prípadoch je tento proces nevyhnutným predpokladom pre budovanie a rozvoj nového rastového potenciálu založeného na využívaní poznatkov.
2. Nedostatočná úroveň potenciálu ekonomického rastu, založeného na využívaní poznatkov. Jeho dôsledky sa môžu prejavovať v strate konkurencieschopnosti tej časti priemyslu a služieb, ktorá podcení význam vedomostí pre trvalý rozvoj svojich činností. Rovnako sa dôsledky môžu prejavovať aj nedostatkom vytvárania nových trvalo udržateľných zdrojov ekonomického rastu, ktoré budú čoraz viac postavené na využívaní kreativity, vzdelania a zručnosti pracovnej sily. Príčina

⁷ V zmysle HDP na obyvateľa v PKS

⁸ Vrátane základnej infraštruktúry vedy a výskumu

tohto problému spočíva v chýbajúcich podmienkach, na ktorých je možné vedomostnú ekonomiku budovať. Ide najmä o oblasti, ktoré súvisia s prvým, vyššie uvedeným problémom. Druhou podstatnou príčinou tohto problému je nízka efektívnosť a účinnosť nástrojov hospodárskej politiky doteraz realizovanej v oblasti podpory transferu technológií a know-how, inovatívnosti v podnikoch, vedy a výskumu a vzdelávania. Ide o oblasti, v ktorých sa v priebehu transformácie nepodarilo zatiaľ vytvoriť dostatočne silné trhové mechanizmy, ktoré by prispievali k ich výraznejšiemu rozvoju a naštartovali tak zmeny vedúce k vysokému a trvalo udržateľnému rastu založenému na využívaní poznatkov. Naopak, tieto oblasti budú bez príspevkov zo strany štátu iba veľmi pomaly a oneskorene reagovať na trendy a potreby konkurencieschopnej ekonomiky, ktorou sa chce SR stať.

Pri detailnom pohľade na vyššie uvedené hlavné faktory rozvoja zistíme, že vo väzbe na identifikované disparity ich podpora súvisí s dvoma hlavnými vývojovými trendmi štrukturálneho vývoja.

1. Prvý trend je charakteristický tým, že vysoká dynamika hospodárskeho rastu sa dosahuje prostredníctvom zvýšenia miery využitia a produktivity existujúceho potenciálu. Hospodárska politika sa orientuje na podporu lepšieho využitia tradičných faktorov ekonomického rastu postavených predovšetkým na využívaní práce a kapitálu, prostredníctvom stratégie postavenej na nižších fixných nákladoch, nedostatku moderného fixného kapitálu a infraštruktúry, prebytku pracovnej sily, disponibilite a nízkej cene priemyselných plôch, netrhových výhodách (investičné stimuly) a pod. V podmienkach globalizácie ekonomiky a zvyšovania nárokov na trvalo udržateľný rozvoj stratégia postavená iba na využívaní tradičných faktorov ekonomického rastu neumožňuje zabezpečiť vysoký hospodársky rast a primeranú konkurencieschopnosť⁹ ekonomiky v dlhšom časovom horizonte.
2. Pre druhý trend je charakteristické, že vysoká dynamika rastu sa dosahuje prostredníctvom podpory rozvoja vedomostnej ekonomiky a vyššieho využívania takých faktorov ekonomického rastu, akými je technologický pokrok. Stratégie hospodárskej politiky sa koncentrujú na zvyšovanie konkurencieschopnosti regiónov prostredníctvom stimulovania domácich a zahraničných investorov, podpory šírenia inovácií a inovatívnosti, prenosu nových technológií a know-how do výrobných odvetví a rozvoja regionálnych, národných a nadnárodných priemyselných klastrov, výskumu a vývoja, vzdelávania, informatizácie spoločnosti a pod. Najväčší rastový potenciál postavený na poznatkoch je koncentrovaný predovšetkým v inovačných póloch rastu. Koncentruje sa v nich potenciál pre rast regiónu a vytváranie regionálnych klastrov a ich postupný rozvoj a prenikanie na národnú úroveň. V podmienkach globalizácie je v dlhodobom časovom horizonte vysoký hospodársky rast možné dosiahnuť iba postupným rozvojom vedomostnej ekonomiky, ktorá dynamiku rastu stimuluje prostredníctvom technologického pokroku koncentrovaného hlavne v inovačných póloch rastu a uplatňovania podmienok trvalej udržateľnosti. Efekty vo forme zvyšovania dynamiky hospodárskeho rastu, rastu konkurencieschopnosti, životnej úrovne a kvality životného prostredia sa môžu prejaviť až po dlhšom čase a vplyv na regióny môže byť rôzne časovo posunutý. Vo všeobecnosti to závisí od sociálno-ekonomického

⁹ V súčasnosti rast konkurencieschopnosti podporujú tradičné faktory (ľacná pracovná sila, nedostatočná infraštruktúra), ktoré sú súčasťou výraznou komparatívnou výhodou SR. Proces vyrovnávania mzdovej úrovne medzi krajinami EÚ-25 bude túto komparatívnu výhodu postupne znižovať a táto komparatívna výhoda sa bude posúvať do ekonomík s nižším stupňom transformácie (Ukrajina, Rumunsko...).

potenciálu, štruktúry priemyslu, rozvinutosti služieb¹⁰ a v konečnom dôsledku schopnosti absorbovať poznatky.

Z hľadiska regionálneho priemetu štrukturálnej politiky je pre SR dôležitý fakt, že disponuje rozvinutou polycentrickou sústavou sídiel, z ktorých mnohé si v transformačnom procese vytvorili predpoklady pre regionálnu konkurencieschopnosť. Navyše spriemerované meranie zaostávania SR cez HDP na obyvateľa v PPS zakrýva fakt, že centrá rastu sú aj v menej rozvinutých regiónoch (týka sa to napr. siedmich krajských miest, ako aj ďalších rozvinutých centier rozvoja).

Súhrnne možno hodnotiť, že v podmienkach liberalizovaných trhových vzťahov sa presadzujú tendencie podnikateľských subjektov alokovať svoje investície do ekonomicky rozvinutejších regiónov (a do regionálnych centier, resp. do ďalších inovačných pólů v ostatných regiónoch). Ďalej je potrebné pripustiť, že doterajšie vývojové trendy v oblasti regionálneho rozvoja a pokračujúcej polarizácie rozvinutých a zaostávajúcich regiónov boli okrem iného ovplyvnené i absenciou efektívne pôsobiacej regionálnej politiky. Proces polarizácie dvoch skupín regiónov sa prejavuje v zlepšovaní a upevňovaní pozície rozvinutých regiónov na jednej strane a rozdielnej schopnosti ostatných regiónov prispôbiť sa požiadavkám ekonomickej a sociálnej transformácie adaptovať sa na nové rozvojové podmienky, čo vyplýva aj z odlišných štartovacích pozícií jednotlivých regiónov SR. Tieto tendencie sa môžu presadzovať i v ďalšom období, lebo v podmienkach liberálnejšieho trhu sa ostrejšie prejaví nízka konkurencieschopnosť (atraktivita) už teraz zaostávajúcich regiónov v ekonomike Slovenska z dôvodu ich nižšej schopnosti adaptovať sa ovplyvnenej dlhodobou kumuláciou ekonomických a sociálnych problémov, kvalitou ľudských zdrojov, nižšou infraštruktúrnou vybavenosťou, stupňom komunikačnej a informačnej napojenosti, ap. Budúci vývoj v jednotlivých regiónoch bude do značnej miery závisieť od charakteru uplatňovanej národnej regionálnej politiky, ako i od budovania dostatočných kapacít pre čerpanie prostriedkov z EÚ.

Medzi hlavné regionálne problémy ekonomiky SR, ktoré treba riešiť, môžeme zaradiť:

- ekonomické a spoločenské problémy rozvoja v smere západ – východ, pretrvávajúce medziregionálne a vnútroregionálne disparity, problémy rozvoja vidieka
- regióny s vysokou lokalizáciou zahraničných investorov, kde dochádza k izolovanému rozvoju zahraničných a domácich firiem,
- inovačná zaostalosť regiónov, nedostatočná podpora kvalitného výskumu, nízka úroveň kreativity pracovnej sily, slabá podpora celého inovačného cyklu,
- nevyjasnenosť strategického smerovania jednotlivých regiónov často v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov na realizáciu strategických cieľov a priorit obsiahnutých v programoch hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávnych krajov,
- fragmentovaná podpora regiónom, rozdrobovanie podpory do širokého spektra aktivít, vzájomne neprepojených,
- priestorová koncentrácia marginalizovaných skupín
- lepšie prepojenie sektorových politík a regionálnej politiky.

Popri potrebe riešenia uvedených problémov určité špecifiká do rozvoja regiónov prináša i vplyv a podmienky ekonomickej krízy, v ktorej sa v súčasnosti nachádza ekonomika Slovenska. Ekonomická kríza sa dotýka nielen zaostávajúcich, ale aj vyspelých regiónov a miest ako nositeľov regionálneho ale aj národohospodárskeho

¹⁰ Kým v roku 2004 sa v priemere za EÚ ostatné služby podieľali na tvorbe hrubej pridanej hodnoty 22,2 %, tak za SR to predstavovalo 16,9 % (Zdroj: Statistics Pocket Book. ECB, July 2005).

rastu a zamestnanosti vo viacerých rozmeroch. Najviac ohrozené odvetvia ako strojárstvo, automobilový priemysel, a elektrotechnický priemysel, sú koncentrované v Bratislave a v ostatných centrách regiónov. Zníženie objednávok u finálnych výrobcov sa presúva v reťazci na nižšie dodávateľské stupne. Malé a stredné podniky pôsobiace ako subkontraktori pre veľké korporácie sú zasiahnuté ako prvé (kaskádovité premietanie dôsledkov recesie). Dlhodobý dosah môže mať aj postupné narušenie sľubne sa tvoriacich klastrov a networkov firiem na mestskej a regionálnej úrovni.

Problémom sa stáva riešenie regionálne a miestne viazanej zamestnanosti, závislej od malých a stredných firiem. Z tohto hľadiska kľúčovou otázkou by mala byť podpora podnikateľských subjektov v regiónoch v kategórii malých a stredných firiem, ktorých multiplikačným výsledkom by malo byť udržanie regionálnej a miestne viazanej zamestnanosti. To zároveň umožní zvýšiť miestny dopyt a spotrebu, a tak vytvárať mechanizmus fungovania hospodárskeho rastu. Malé a stredné podniky sú stále viacej závislé od domácej spotreby a je možné ich podporovať jednak cez finančné impulzy, jednak cez stimuláciu domácej spotreby obyvateľstva.“

Vypúšťa sa tabuľka Hrubý domáci produkt na obyvateľa v parite kúpnej sily (PKS, v bežných cenách) na str. 16 a nahrádza sa tabuľkou:

Tabuľka - Regionálny hrubý domáci produkt na obyvateľa (v b. c.) EUR konverzné

Región/Kraj	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Slovenská republika	4 006	4 433	4 855	5 210	5 773	6 298	6 843	7 550	8 391	9 154	10 217	11 406	12 395
Bratislavský kraj	8 407	9 514	10 442	11 101	12 528	13 886	15 464	16 980	18 951	22 274	23 824	26 996	28 575
Bratislavský kraj	8 407	9 514	10 442	11 101	12 528	13 886	15 464	16 980	18 951	22 274	23 824	26 996	28 575
Západné Slovensko	3 832	4 176	4 543	4 972	5 464	5 849	6 250	7 067	7 955	8 636	10 115	11 090	11 857
Trnavský kraj	4 396	4 791	5 137	5 576	6 075	6 436	6 844	7 873	8 852	9 896	12 444	13 690	14 216
Trenčiansky kraj	3 782	4 109	4 501	4 886	5 444	5 919	6 255	6 946	7 769	8 081	9 559	10 535	11 248
Nitriansky kraj	3 442	3 762	4 124	4 579	5 011	5 337	5 787	6 545	7 414	8 123	8 762	9 516	10 508
Stredné Slovensko	3 305	3 668	4 036	4 295	4 763	5 256	5 748	6 255	6 850	7 065	7 923	9 029	10 092
Žilinský kraj	3 283	3 647	4 003	4 262	4 729	5 210	5 592	6 038	6 793	7 539	8 276	9 563	10 794
Banskobystrický kraj	3 328	3 691	4 071	4 330	4 799	5 303	5 912	6 484	6 910	6 565	7 549	8 463	9 345
Východné Slovensko	3 058	3 373	3 712	3 949	4 341	4 824	5 191	5 625	6 189	6 533	7 074	7 793	8 708
Prešovský kraj	2 569	2 812	3 021	3 188	3 517	3 843	4 237	4 578	5 022	5 384	5 590	6 267	7 276
Košický kraj	3 557	3 946	4 418	4 728	5 186	5 836	6 176	6 707	7 395	7 721	8 609	9 374	10 193

Zdroj: ŠÚ SR, www.statistics.sk/RegDat

Vypúšťa sa druhý odsek na str. 16 a nahrádza sa odsekom:

„Bratislavský región má osobitné postavenie nielen v porovnaní s inými regiónmi Slovenska, ale i v porovnaní s priemerom EU. V roku 2006 dosiahol HDP na obyvateľa v Bratislavskom regióne úroveň 148,7% priemeru EU27 a možno ho zaradiť medzi nadpriemerne rozvinuté regióny v rámci krajín EU. Ostatné regióny na Slovensku dosahujú úroveň od 44,0% (Východné Slovensko) do 62,8% (Západné Slovensko) priemeru EU.“

Posledný odsek na str. 16 sa vypúšťa

Vypúšťa sa tabuľka Stav a prílev zahraničných investícií za obdobie 2003 9/2005 do podnikovej sféry v mil. na str. 17 a nahrádza sa tabuľkou:

Tabuľka - Stav a prílev priamych zahraničných investícií k 31. 12. 2007

Región	Celkom v tis. EUR
SLOVENSKÁ REPUBLIKA	29 057 987
Bratislavský kraj	17 912 606
Trnavský kraj	2 960 833
Trenčiansky kraj	1 401 266
Nitriansky kraj	1 165 231
Žilinský kraj	1 991 923
Banskobystrický kraj	756 268
Prešovský kraj	223 320
Košický kraj	2 646 541

Zdroj: Národná banka Slovenska, 2009

Vypúšťa sa prvý až tretí odsek na str. 17 a nahrádza sa odsekmi, ktoré znejú:

„Stav priamych zahraničných investícií je podľa jednotlivých krajov značne rozdielny, keďže v Bratislavskom kraji bolo v roku 2007 alokovaných 61,6% všetkých zahraničných investícií v ekonomike Slovenska a v Banskobystrickom kraji je to 2,6 % a v Prešovskom kraji iba 0,8 %. Podiel priamych zahraničných investícií v ostatných krajoch sa pohybuje od 4,0 % (Nitriansky kraj) do 10,2 % (Trnavský kraj).“

Dynamika stavu priamych zahraničných investícií za obdobie 1999 – 2007 v Slovenskej republike dosiahla index 1,3. Nadpriemernú dynamiku dosiahli Trnavský kraj (1,34), Trenčiansky kraj (1,29) a predovšetkým Žilinský kraj (1,61), čo súvisí s alokáciou zahraničných investícií predovšetkým do automobilového priemyslu a do výroby komponentov pre tento priemysel.

Jednou z významných podmienok odstránenia regionálnych rozdielov je rozvoj inovačného potenciálu jednotlivých regiónov. Rozvoj inovačného potenciálu možno dosahovať realizovaním endogénneho rozvoja, koordináciou podnikateľských aktivít, tvorbou novej industriálnej zamestnanosti pomocou kvalifikovanej pracovnej sily, zodpovedajúcimi väzbami medzi verejnou správou, univerzitami, inštitúciami výskumu a rozvoja, inštitúciami podporujúcimi podnikateľské prostredie a pod. V zásade ide o zlepšenie štruktúry ekonomiky regiónu, rast konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, podporu inovácií, zakladania nových podnikov, priťahovania nových aktérov do regiónov, rozvoj ľudských zdrojov a modernizáciu infraštruktúry.“

Vypúšťa sa tabuľka Zamestnanci výskumu a vývoja vo fyzických osobách za obdobie 2000 - 2004 k 31. 12 podľa krajov na str. 17 a nahrádza sa tabuľkou:

Tabuľka - Zamestnanci výskumu a vývoja vo fyzických osobách za obdobie 2000 - 2008 k 31. 12 podľa krajov

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bratislavský	10 154	10 058	9 883	10 135	10 515	10 013	10 815	10 802	12 189
Trnavský	1 669	1 414	1 117	1 126	1 341	1 520	1 200	1 243	1 279
Trenčiansky	1 157	1 245	1 262	1 113	992	1 178	1 374	1 400	1 520
Nitriansky	2 016	1 985	1 887	1 856	1 913	1 958	2 202	2 317	1 999
Žilinský	1 871	2 001	1 639	1 474	1 819	1 957	2 150	1 948	2 215
Banskobystrický	1 509	1 520	1 689	1 672	1 833	1 801	1 492	1 462	1 691
Prešovský	858	932	809	776	809	877	889	998	979
Košický	3 022	2 842	2 739	2 995	2 995	2 990	2 998	3 287	3 516

Zdroj: Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2009, ŠÚ SR, www.statistics/RegDa

V prvom odseku na str. 18 sa vypúšťa číslo „47 %“ a nahrádza sa číslom „46 %“ a vypúšťa sa číslo „49,3 %“ a nahrádza sa číslom „48,4 %“

V druhom odseku na str. 18

sa vypúšťajú slová „a Banskobystrického kraja“ a nahrádzajú sa slovami „Nitrianskeho a Košického kraja“.

V prvom odseku na str. 19 sa vypúšťajú slová textu zátvorky a nahrádzajú sa slovami v zátvorke:

„pólov rozvoja“

Vypúšťa sa tabuľka Podiel podnikov v krajoch ... na str. 19 sa nahrádza sa tabuľkou:

Tabuľka - Podiel podnikov v krajoch podľa veľkostných skupín na SR k 31. 12. 2009 v %

	nezistené	0 - 19	20 - 49	50 - 249	250 a viac
Bratislavský kraj	65	31	27	24	27
Trnavský kraj	13	9	9	10	9
Trenčianský kraj	5	9	11	11	14
Nitrianský kraj	6	10	11	13	10
Žilinský kraj	1	10	12	13	11
Banskobystrický kraj	3	9	10	10	9
Prešovský kraj	0	10	11	10	10
Košický kraj	6	11	10	10	10

Zdroj: spracované na podklade údajov z ŠÚ SR www.statistics.sk/ReqDat

3. Environmentálna politika štátu

3.1. Koncepčné a strategické celoštátne dokumenty

Pred posledný odsek na konci kapitoly na str. 22 sa vkladá text, ktorý znie:

„Európsky dohovor o krajine

Európsky dohovor o krajine bol členskými krajinami EÚ podpísaný vo Florencii 20. októbra 2000. Slovenská republika tento dokument prijala v roku 2005.

Cieľom Európskeho dohovoru o krajine je podporiť ochranu, manažment a plánovanie krajiny a organizovať európsku spoluprácu v tejto oblasti. V rámci spoločného záväzku sa každá zmluvná strana zaväzuje:

- a) právne uznať krajinu ako základnú zložku prostredia obyvateľstva, ako vyjadrenie rozmanitosti ich spoločného kultúrneho a prírodného dedičstva a základ ich identity;
- b) zaviesť a realizovať krajinné koncepcie zamerané na ochranu, manažment a plánovanie krajiny prostredníctvom prijatia špecifických opatrení;
- c) zaviesť postupy pre účasť širokej verejnosti, miestnych a regionálnych orgánov a iných strán, ktoré sú zainteresované na definovaní a realizovaní krajinných koncepcií podľa vyššie uvedeného písmena b);

d) integrovať krajinu do svojich regionálnych a územnoplánovacích koncepcií a svojich kultúrnych, environmentálnych, poľnohospodárskych, sociálnych a hospodárskych koncepcií, ako aj do ostatných koncepcií s možným priamym alebo nepriamym vplyvom na krajinu.

Medzi špecifické opatrenia, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala, patria:

1. Zvyšovanie povedomia
2. Výchova a vzdelávanie
3. Identifikácia a hodnotenie
4. Cieľová kvalita krajiny
5. Realizácia

Súčasťou medzinárodného dohovoru je záväzok členských krajín integrovať krajinu do svojich regionálnych a územnoplánovacích koncepcií a svojich kultúrnych, environmentálnych, poľnohospodárskych, sociálnych a hospodárskych koncepcií, ako aj do ostatných koncepcií s možným priamym alebo nepriamym vplyvom na krajinu.“

Na konci kapitoly na str. 22 sa vkladá text, ktorý znie:

„Národný lesnícky program Slovenskej republiky

Národný lesnícky program Slovenskej republiky (NLP SR) rozpracováva a aktualizuje priority lesného hospodárstva, poskytuje rámec pre vymedzenie vplyvov iných sektorov na lesnícku politiku a zvyšovanie povedomia o bývzname lesov pre spoločnosť.

NLP SR definuje týchto päť strategických cieľov:

- podpora ekologického obhospodarovania lesov
- zlepšovanie a ochrana životného prostredia
- zlepšovanie kvality života
- zvyšovanie dlhodobej konkurencieschopnosti
- posilňovanie kooperácie, koordinácie a komunikácie.

V rámci uvedených strategických cieľov definuje 18 priorít a 56 rámcových cieľov.

V nadväznosti na vládou schválený dokument NLP SR sa vypracoval Akčný plán NLP SR, ktorý rozpracováva jeho rámcové ciele na jednotlivé opatrenia.

Vodný plán Slovenska

Vodný plán Slovenska je prvým výstupom implementačného procesu pri zavádzaní spoločnej vodnej politiky členských štátov Európskej únie v Slovenskej republike, v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000 ustanovujúcou rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (skrátene nazývaná Rámcová smernica o vode/RSV), s cieľom dosiahnuť dobrý stav vôd do roku 2015. Bol schválený vládou SR dňa 10. februára 2010 uznesením vlády SR č. 109/2010 z 10. 2. 2010.

Je to súhrnný dokument vodného plánovania, ktorý pozostáva z plánov manažmentu čiastkových povodí správneho územia povodia Dunaja a správneho územia povodia Visly.

Vodný plán Slovenska je vypracovaný podľa § 14 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (do zákona bola transponovaná Rámcová smernica o vode).

Vodný plán Slovenska bol spracovaný v rámci prvého plánovacieho cyklu RSV, ktorý končí v roku 2015. Po roku 2015 budú nasledovať ďalšie dva plánovacie cykly s termínom ukončenia v roku 2021 a 2027.“

4. Demografický stav a tendencie vývoja obyvateľstva

4.1.1. Vývoj počtu obyvateľov v SR v rokoch 1991– 2000

Názov kapitoly 4.1.1. Vývoj počtu obyvateľov v SR v rokoch 1991– 2000 sa nahrádza názvom:

„4.1.1. Vývoj počtu obyvateľov v SR v rokoch 1991– 2008“

V prvom odseku na str. 24 sa vypúšťa posledná veta

Názov tabuľky Vývoj počtu obyvateľov Slovenskej republiky v rokoch 1991 – 2005 na str. 25 sa nahrádza názvom

„Vývoj počtu obyvateľov Slovenskej republiky v rokoch 1991 – 2008“

V tabuľke na str. 25 sa na konci tabuľky dopĺňajú riadky a zdroj nasledovne:

2006, 31.12.	5 393 637
2007, 31.12.	5 400 998
2008, 31.12.	5 412 254
2009, 31.12.	5 424 925
2010, 31.12.	5 435 273

Zdroj: SLDB 1991, SODB 2001, ŠÚ SR, r. 1992-2000 a 2002-2010 – ŠÚ SR

4.1.2. Trendy v demografickom správaní obyvateľstva SR v rokoch 1991, 2001 a 2005

Názov kapitoly 4.1.2. Trendy v demografickom správaní obyvateľstva SR v rokoch 1991, 2001 a 2005 sa nahrádza názvom:

„4.1.2. Trendy v demografickom správaní obyvateľstva SR v rokoch 1991, 2001 a 2008“

Za prvý odsek na str. 25 sa vkladá text:

„Obdobie rokov 2001 – 2008 možno v kontexte vývoja počtu obyvateľstva a jeho prírastkov rozdeliť do dvoch etáp. Prvú etapu predstavujú roky 2001-2003, keď Slovensko zaznamenávalo prirodzený úbytok obyvateľstva. K celkovému úbytku obyvateľstva ale nedošlo, pretože prírastky sťahovaním dokázali vykompenzovať prirodzené úbytky. Druhá etapa začala od roku 2004. Je pre ňu typický prirodzený prírastok aj prírastok sťahovaním, avšak po celé obdobie je migračné saldo podstatne vyššie než prirodzený prírastok, takže celkový prírastok je z väčšej časti tvorený prírastkom sťahovaním.“

Prvá veta v druhom odseku na str. 25 sa vypúšťa.

Posledná veta v druhom odseku na str. 25 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„Od roku 2004, keď bol v rámci prirodzeného pohybu obyvateľstva zaznamenaný prírastok 1 895 osôb (0,4 na 1 000 obyvateľov) stúpol prirodzený prírastok do roku 2008 až na hodnotu 4 196 osôb, čo v relatívnom vyjadrení predstavuje +0,8 osôb na 1 000 obyvateľov.“

Tretí a štvrtý odsek na str. 25 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„Saldo sťahovania dosahovalo v roku 1991 mínusové hodnoty (-1,8/1 000 obyv.) a postupne sa menilo na kladné hodnoty – v roku 2001 0,2 na 1 000 obyv., v roku 2004 0,5 na 1 000 obyvateľov a v roku 2008 1,3 na 1 000 obyvateľov.“

Celkový vývoj početnosti populácie Slovenskej republiky závisí od úrovne prírastkov, resp. úbytkov jednak prirodzenou obmenou (živonarodení a zomretí), a jednak zahraničnou migráciou. V roku 1991 celkový prírastok počtu obyvateľov bol 24 166 osôb (4,5 na 1 000 obyv.), v roku 2001 bol už len 168 osôb (0,03 na 1 000 osôb). Od tohto roku sledujeme zvyšovanie jeho hodnôt. V roku 2008 sa v dôsledku výrazného zvýšenia prirodzeného prírastku zvýšil aj celkový prírastok a predstavoval 11 256 osôb (2,1 na 1 000 osôb).“

4.1.3. Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva

V prvom odseku kapitoly sa vypúšťa slovné spojenie

„, aj keď zatiaľ mierne,“

V tabuľke Štruktúra obyvateľstva SR podľa základných vekových skupín (abs., rel.) sa nahrádzajú posledné dva stĺpce a zdroj nasledovne:

31.12. 2008	
836 069	15,4
3 459 211	63,9
1 116 974	20,7

Zdroj: Štatistický lexikón obcí Slovenskej republiky 1992, SODB 2001, ŠÚ SR, r. 2008 – ŠÚ SR

V prvom odseku na str. 26 sa vypúšťajú posledné dve vety a dopĺňa sa text:

„V roku 2008 pokračovalo znižovanie podielu detskej zložky obyvateľstva (0 – 14 - roční) na hodnotu 15,4 %. Kým pred 40 rokmi sa podiel tejto skupiny obyvateľstva pohyboval okolo 30 %, do roku 2000 klesol na 20 % a od roku 2001 je pod hodnotou 20 % a neustále klesá. Počet osôb v produktívnom veku sa zatiaľ zvyšuje, index rastu 2008/2001 bol 103,28 % tzn., že počet osôb tejto skupiny sa za obdobie 2001 – 2008 zvýšil o 3,3 %. Ku koncu roka 2008 bolo 3,5 mil. osôb v produktívnom veku, ktoré tvorili 63,9 % obyvateľov Slovenska. K zmenám dochádza i u obyvateľstva v poproduktívnom veku. Ide o trend rastu (IR poproduktívneho obyvateľstva 2008/2001 bol 110,08 %), ktorý sa pri nezmenených úmrtnostných pomeroch bude zrýchľovať, pretože sa do tejto skupiny postupne začnú presúvať

početne silné generácie 50. rokov. V roku 2008 podiel tejto vekovej kategórie na obyvateľstve Slovenska predstavoval 20,7 %.

Priemerný vek obyvateľov Slovenskej republiky dosiahol v roku 2008 38,3 rokov, čo je doterajšie maximum. Oproti roku 2001 sa zvýšil o viac než dva roky. Priemerný vek u mužov je 36,6 rokov a u žien 39,8 rokov. V roku 2001 (pri SODB) bol priemerný vek mužskej časti populácie 34,5 rokov a ženskej časti 37,6 rokov. Index starnutia, ako pomer poproduktívnej a detskej zložky obyvateľstva, sa na Slovensku dlhodobo zvyšuje. V roku 2008 dosiahol hodnotu 133,60, kým v roku 2001 to bolo 99,92 a v roku 1991 len 69,58.

V najnovších štatistikách sa menia hranice hlavných vekových skupín v dôsledku toho, že sa zohľadňuje predĺžený produktívny vek a neskorší odchod do dôchodku.

Uvádzajú sa nasledujúce vekové skupiny:

- predproduktívny vek - 0 - 14 rokov
- produktívny vek - 15 - 64 rokov
- poproduktívny vek - 65 a viac rokov

Prehľad o skladbe vekovej štruktúry obyvateľstva Slovenska v roku 2008 podľa metodiky EÚ uvádzame v tabuľke nižšie.

Tabuľka - Veková štruktúra obyvateľstva SR podľa ekonomických vekových skupín v roku 2008 (metodika EÚ)

vek	stav k 31.12. 2008	
predprodukt	836	15,4
produktívny	3 921 8	72,5
poproduktív	654 30	12,1

Zdroj: SÚ SR, 2009

4.1.4. Vývoj počtu obyvateľov v krajoch SR v rokoch 1991, 2001, 2005

Názov kapitoly 4.1.4. Vývoj počtu obyvateľov v krajoch SR v rokoch 1991, 2001, 2005 sa nahrádza názvom:

„4.1.4. Vývoj počtu obyvateľov v krajoch SR v rokoch 1991, 2001, 2008“

Názov tabuľky Počet obyvateľov v krajoch SR v roku 1991, 2001 a 2005 na str. 26 sa nahrádza názvom:

„Počet obyvateľov v krajoch SR v roku 1991, 2001 a 2008“

V tabuľke Počet obyvateľov v krajoch SR v roku 1991, 2001 a 2005 sa nahrádza štvrtý, šiesty a ôsmy stĺpec novými údajmi a nahrádza sa zdroj nasledovne:

územie	počet obyvateľov			prírastok (úbytok)		index rastu	
	1991 (3.3., SLD)	2001 (26.5., SODB)	2008 (31.12.)	1991 - 2001	2001 - 2008	2001/1991	2008/2001
Bratislavský kraj	606	599 015	616 578	-7 336	17	98,79	102,9
Trnavský kraj	541	551 003	559 934	9 011	8 931	101,6	101,6
Trenčiansky kraj	600	605 582	599 859	5 007	-5 723	100,8	99,05
Nitriansky kraj	716	713 422	706 375	-3 424	-7 047	99,52	99,01
Žilinský kraj	668	692 332	696 347	23	4 015	103,5	100,5

územie	počet obyvateľov			prírastok (úbytok)		index rastu	
	1991 (3.3., SL'DB)	2001 (26.5., SODB)	2008 (31.12.)	1991 - 2001	2001 - 2008	2001/1991	2008/2001
Banskobystrický kraj	659	662 121	653 697	2 801	-8 424	100,4	98,73
Prešovský kraj	739	789 968	803 955	50	13	106,8	101,7
Košický kraj	741	766 012	775 509	24	9 497	103,3	101,2
SR	5 274	5 379	5 412	105	32	101,9	100,6

Zdroj: SLDB 1991, SODB 2001, SU SR, r. 2008 –SU SR

4.1.5. Demografická charakteristika krajov SR

Posledná veta prvého odseku na str. 26 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„Údaje za kraje SR sú uvedené za roky 2001 a 2008.“

Text zátvorky v druhom odseku kapitoly SR sa vypúšťa.

Prvý, druhý a tretí odsek na str. 27 kapitoly sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„V súčasnosti možno jednotlivé kraje rozdeliť podľa vývoja prirodzeného pohybu na tri základné typy. Prešovský, Košický a Žilinský kraj sú krajinami s kontinuálnym prirodzeným prírastkom. Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky a Banskobystrický kraj zaznamenávajú v celom sledovanom období prirodzený úbytok obyvateľstva a Bratislavský kraj tvorí tretí typ, v ktorom od roku 2002 mali hodnoty prirodzeného úbytku klesajúci trend a od roku 2006 sa zaznamenáva opäť prirodzený prírastok.

Prirodzený prírastok na 1 000 obyvateľov sa v SR zvýšil v priemere z -0,16/1 000 obyvateľov v roku 2001 na 0,78/1 000 oby. v roku 2008.

V jednotlivých krajinách je hodnota tohto ukazovateľa rôznorodá. V mínusových hodnotách vykazujú prirodzený prírastok na 1 000 obyvateľov 4 kraje, a to: Trnavský (-0,20 v roku 2008, -1,54 v roku 2001), Trenčiansky (-0,77 v roku 2008, -1,08 v roku 2001), Nitriansky (-2,20 v roku 2008, -3,08 v roku 2001) a Banskobystrický kraj (-0,98 v roku 2008, -1,86 v roku 2001).

Kladné hodnoty prirodzených prírastkov vykazujú ostatné 4 kraje: Bratislavský (1,71 v roku 2008, -1,57 v roku 2001), Žilinský (0,87 v roku 2008, 0,91 v roku 2001), Prešovský (4,06 v roku 2008, 3,88 v roku 2001) a Košický kraj (2,63 v roku 2008, 1,73 v roku 2001).“

Tabuľka Demografické charakteristiky krajov SR na 1 000 obyvateľov rokoch 2001 a 2005 (stav k 1.7.) na str. 27 sa nahrádza tabuľkou:

Tabuľka - Demografické charakteristiky krajov SR na 1 000 obyvateľov rokoch 2001 a 2008

územie	rok	prirodzený prírastok (úbytok)	prírastok (úbytok) sťahovaním	celkový prírastok (úbytok)
Bratislavský kraj	2001	-1,57	2,00	0,44
	2008	1,71	7,62	9,33
Trnavský kraj	2001	-1,54	1,39	-0,15

územie	rok	prírodný prírastok (úbytok)	prírastok (úbytok) sťahovaním	celkový prírastok (úbytok)
	2008	-0,20	5,18	4,98
Trenčiansky kraj	2001	-1,08	-0,65	-1,73
	2008	-0,77	0,81	0,05
Nitriansky kraj	2001	-3,08	0,64	-2,44
	2008	-2,20	1,66	-0,54
Žilinský kraj	2001	0,91	-0,49	0,43
	2008	0,87	0,06	0,93
Banskobystrický kraj	2001	-1,86	0,05	-1,81
	2008	-0,98	-0,51	-1,48
Prešovský kraj	2001	3,88	-0,79	3,09
	2008	4,06	-1,55	2,51
Košícký kraj	2001	1,73	-0,11	1,62
	2008	2,63	-0,82	1,81
Slovenská republika	2001	- 0,16	0,19	0,03
	2008	0,78	1,31	2,08

Zdroj: Vývoj obyvateľstva v Slovenskej republike 2008, SU SR

Text na str. 27 a 28 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

“Čo sa týka sťahovania obyvateľov, najziskovejšími krajinami sú Bratislavský a Trnavský kraj. Ide o kraje, v ktorých sa napriek prirodzenému úbytku zvyšoval počet obyvateľov a ktoré majú výrazné kladné saldo sťahovania. V roku 2008 sa k tejto skupine pričlenil aj Trenčiansky kraj. Nitriansky kraj dosahuje tiež kladné saldo sťahovania, ktoré však nedokáže kompenzovať straty z prirodzeného úbytku obyvateľstva. Žilinský kraj má prírastky z prirodzeného pohybu a od roku 2005 aj zo sťahovania. Banskobystrický kraj má straty z oboch druhov pohybu obyvateľstva. V Košickom a Prešovskom kraji prirodzený prírastok kompenzuje straty spôsobované vysťahovávaním obyvateľstva. S výnimkou Banskobystrického a Nitrianskeho kraja teda všetky ostatné kraje zaznamenali v roku 2008 celkový prírastok počtu obyvateľstva.

Prírastok sťahovaním na 1 000 obyvateľov sa za celú SR zvýšil z hodnoty 0,19 v roku 2001 na 1,31 v roku 2008.

Mínusové hodnoty salda sťahovania na 1 000 obyvateľov dosahujú 3 kraje: Banskobystrický (-0,51 v roku 2008, 0,05 v roku 2001), Prešovský (-1,55 v roku 2008, -0,79 v roku 2001) a Košícký kraj (-0,82 v roku 2008, -0,11 v roku 2001).

Plusové saldá sťahovania zaznamenali kraje Bratislavský (7,62 v roku 2008, 2,00 v roku 2001), Trnavský (5,18 v roku 2008, 1,39 v roku 2001), Trenčiansky (0,81 v roku 2008, -0,65 v roku 2001), Nitriansky (1,66 v roku 2008, 0,64 v roku 2001) a Žilinský kraj (0,06 v roku 2008, -0,49 v roku 2001).

Celkové prírastky počtu obyvateľov v jednotlivých krajinách sú vytvárané jednak prirodzenými prírastkami, jednak saldom migrácie. V Slovenskej republike bol celkový prírastok na 1 000 obyvateľov v roku 2001 0,03 osôb. Do roku 2008 sa zvýšil na 2,08 osôb/1 000 obyvateľov.

Mínusové hodnoty celkového prírastku na 1 000 obyvateľov dosahujú v roku 2008 len 2 kraje: Banskobystrický (-1,48 v roku 2008, -1,81 v roku 2001) a Nitriansky kraj (-0,54 v roku 2008, -2,44 v roku 2001).

Plusové hodnoty celkového prírastku na 1 000 obyvateľov dosahujú v roku 2008 kraje Bratislavský (9,33 v roku 2008, 0,44 v roku 2001), Trnavský (4,98 v roku 2008, -0,15 v roku 2001), Trenčiansky (0,05 v roku 2008, -1,73 v roku 2001), Žilinský (0,93 v roku 2008, 0,43 v roku 2001), Prešovský (2,51 v roku 2008, 3,09 v roku 2001) a Košický (1,81 v roku 2008, 1,62 v roku 2001).“

4.1.6. Národnostná štruktúra

V druhom odseku na str. 28 sa za slová „maďarskej národnosti sa prihlásilo 520,5 tis. osôb, t. j. 9,7 %,“ vkladajú slová:

„k rómskej 89,9 tis. osôb, t.j. 1,7 %,“

Na konci druhého odseku na str. 28 sa vkladá veta:

„Ostatné a nezistené národnosti tvorili 1,4 %.“

Text posledného odseku na str. 28 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„V štruktúre obyvateľov podľa národnosti nedošlo k 31.12. 2008 oproti roku 2001 (SODB) k výraznejším zmenám. Slovenská národnosť tvorí 85,63 %, maďarská 9,65 %, rómska 1,89 % a ostatné národnosti dosahujú podiely nižšie než 1 %.“

V názve tabuľky Zloženie obyvateľov SR podľa .... sa nahrádza 2005 rokom 2008, údaje v posledných dvoch stĺpcoch sa nahrádzajú novými údajmi a mení sa zdroj:

2008 (31.12.)	
počet osôb (v tis.)	%
4 617,0	85,31
513,6	9,49
104,0	1,92
50,7	0,94
24,0	0,44
11,7	0,22
91,2	1,69
5 412,3	100,00

Zdroj: SLDB 1991, SODB 2001, Bilancia pohybu obyvateľstva v Slovenskej republike podľa národnosti 2008,

4.1.7. Vzdelanostná štruktúra

Na konci prvého odseku na str. 29 sa dopĺňa text v zátvorke:

(pri SLDB 1991 to bolo z počtu obyvateľov nad 15 rokov).

4.2.1. Demografické projekcie

Text prvého odseku na str. 29 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„Analýzy populačného vývoja poukazujú na skutočnosť, že na konci 80. a na začiatku 90. rokov dvadsiateho storočia sa zmenili dlhodobé demografické trendy a populácia Slovenskej republiky postupne prešla na nový model reprodukčného správania. Jeho typickými znakmi sú pokles sobášnosti, rast rozvodovosti, znižovanie pôrodnosti, plodnosti a rast strednej dĺžky života. Táto zmena, označovaná tiež ako druhý demografický prechod, viedla až k tomu, že sa populácia Slovenska dostala pod úroveň jednoduchej reprodukcie. To znamená, že súčasná úroveň pôrodnosti nestačí populáciu obnovovať. Tieto javy demografického správania sa obyvateľstva sú do značnej miery ovplyvňované ekonomickým a sociálnym prostredím, ktoré sa v čase významných ekonomických zmien nedajú vždy presne predvídať, a jednak zmenami v hodnotovej hierarchii jednotlivcov. Relatívne jednoduchý reprodukčný proces populácií je teda značne ovplyvňovaný faktormi aktuálne pôsobiacimi v ekonomickom, kultúrnom a geografickom prostredí jednotlivca.

V demografickom vývoji Slovenska v roku 2008 je najpozitívnejším prvkom relatívne výraznejšie zvýšenie počtu živo narodených detí, ktoré sa dostalo na úroveň roku 1998. Zatiaľ nie je jasné, či ide o výkyv alebo trend, ktorým budúci demografický vývoj pôjde.“

V treťom odseku na str. 29 sa na konci dopĺňa text:

„Východiskovými údajmi pre výpočet prognóz boli počty obyvateľstva podľa pohlavia a jednotiek veku k 31.12. 2001 už po zohľadnení výsledkov SODB z 26.5. 2001.“

Text prvého odseku na str. 30 sa vypúšťa a nahrádza sa odsekom:

„Podľa najpravdepodobnejšieho stredného variantu sa predpokladá, že Slovensko by malo mať do roku 2025 zhruba 5,199 mil. obyvateľov. V porovnaní so súčasným počtom obyvateľov (k 31.12. 2008 - 5,412 mil. obyvateľov) je to o cca 213 tisíc osôb menej. Podľa nízkeho variantu by malo mať Slovensko v roku 2025 cca 5,096 mil. obyvateľov a podľa vysokého variantu 5,335 mil. obyvateľov.“

Percentá v treťom odseku na str. 30 sa nahrádzajú nasledovne:

16,6 % sa nahrádza 15,4 %

11,7 % sa nahrádza 12,1 %

Druhý odsek odspodu na str. 30 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„V novembri 2002 spracovalo Výskumné demografické centrum pri INFOSTAT-e prácu „Prognóza vývoja obyvateľstva SR do roku 2050“.

Hlavné závery tejto práce sú zhrnuté takto:

- V prvej polovici 21. storočia sa bude znižovať celkový prírastok obyvateľstva a obyvateľstvo bude starnúť.
- Celkový prírastok obyvateľstva bude s najväčšou pravdepodobnosťou ešte nejaké obdobie stagnovať a v priebehu 15-20 rokov začne obdobie trvalejšieho úbytku obyvateľstva, ktoré sa zastaví najskôr ku koncu storočia.

- V roku 2050 sa predpokladá, že Slovensko bude mať 4 880 189 obyvateľov (stredný variant), k roku 2100 je reálny pokles počtu obyvateľov SR až na hranicu 4 miliónov osôb.
  - Proces starnutia obyvateľstva sa bude v najbližších desaťročiach zrýchľovať
- Prognóza do roku 2050 bola ďalej rozpracovaná tým istým pracoviskom (VDC, INFOSTAT) do podrobnosti jednotlivých okresov s časovým horizontom do roku 2025. Autorov viedla snaha regionálne diferencovať prognózu demografického vývoja. Práca „Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025“ bola spracovaná v novembri 2004. Na výpočet regionálnej prognózy obyvateľstva do roku 2025 bola použitá komponentná metóda. Východiskovým údajom prognózy bol počet a veková štruktúra obyvateľstva v okresoch SR k 31.12. 2002. Jednotlivým okresom boli priradené prognostické scenáre, ktoré vznikli ako kombinácia rôznych variantov vývoja plodnosti, úmrtnosti a migrácie do roku 2025. Za každý okres a za každý rok prognózovaného obdobia bola spracovaná podrobná veková štruktúra, bilancia obyvateľstva a základné demografické charakteristiky. Pre potreby prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025 bolo spracovaných 10 variantov vývoja plodnosti, po 7 variantov vývoja mužskej a ženskej úmrtnosti a 7 variantov vývoja migrácie.“

Za posledný odsek na str. 30 sa vkladá text:

„Publikácia „Prognóza vývoja obyvateľstva v Slovenskej republike do roku 2025“ (ŠÚ SR, október 2002) vznikala v čase, keď sa menili viaceré demografické trendy a predovšetkým sa začal otáčať nepriaznivý trend poklesu plodnosti. „Bod zlomu“ bolo v dobe vzniku prognózy ťažké predpokladať a odhadnúť jeho intenzitu. Približne päť rokov po oficiálnom publikovaní tejto prognózy vznikla upravená – aktualizovaná verzia stredného scenára prognózy, ktorý sa zvyčajne považuje za najviac pravdepodobný.

Aktualizovaná prognóza (VDC, INFOSTAT, november 2007) vychádza z vekovej štruktúry obyvateľstva k 31.12. 2001 a následný vývoj k 31.12. 2006 predstavujú oficiálne údaje zo štatistiky pohybu obyvateľstva. Od tohto dátumu sú už prezentované odhadované, aktualizované parametre a výsledky. Aj aktualizácia tak v podstate vychádza zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného 26.5. 2001 a prepočítaného na koncový stav tohto roku. V prognóze spracovanej klasickou kohortne-komponentnou metódou je za každý rok prognózovaného obdobia (2007-2025) uvedená podrobná veková štruktúra podľa pohlavia, bilancia pohybu obyvateľstva a ďalšie základné demografické charakteristiky.

V závere práce sa konštatuje, že obdobie najbližších 20 rokov bude charakterizované kontinuálnym pokračovaním populačného starnutia pri zachovaní relatívne stabilného počtu obyvateľov. Za horizontom prognózy, teda po roku 2025, sa procesy úbytku ako aj starnutia obyvateľstva začnú výrazne zrýchľovať.

Počet obyvateľov SR, ktorý je zásadným výstupom prognózy, sa do roku 2025 zásadne nezmení, v porovnaní s rokom 2008 sa zvýši približne o 109 tisíc osôb. V prvých dvoch tretinách prognózovaného obdobia bude nárast rýchlejší, nie však razantný. Najvyšší počet obyvateľov v SR by mal byť tesne pred koncom prognózovaného obdobia. Približne od roku 2025 by sa mal začať počet obyvateľov SR znižovať, pričom toto zníženie bude dlhodobé so zrýchľujúcou sa tendenciou. Úroveň populačného starnutia dobre vystihuje priemerný vek obyvateľstva a index starnutia. Priemerný vek obyvateľstva presiahne v roku 2015 hodnotu 40 rokov a v horizonte prognózy sa priblíži k hodnote 43 rokov. Index starnutia presiahne pravdepodobne ešte pred rokom 2025 hraničnú hodnotu 100 a podiel osôb nad 80

rokov stúpne do roku 2025 na 3,7 % (t.j. o viac než jeden percentuálny bod). Populačné starnutie na Slovensku bude tak jedným z najintenzívnejších v rámci celej EÚ.

V Prognóze vývoja obyvateľstva SR do roku 2025 (aktualizácia) sa predpokladá do roku 2025 nasledujúci počet obyvateľov:

Tabuľka - Prognóza vývoja obyvateľstva SR do r. 2025

počet obyvateľov v roku				
rok 2008 (stav k 31.12.) reálny stav	prognóza rok 2010	prognóza rok 2015	prognóza rok 2020	prognóza rok 2025
5 412 254	5 423 703	5 471 653	5 510 225	5 521 745

Zdroj: r. 2008 – ŠÚ SR, r. 2010-2025 – Prognóza vývoja obyvateľstva SR do roku 2025 (aktualizácia), INFOSTAT, VDC

Prognóza vývoja obyvateľstva SR do roku 2025 (aktualizácia) bola ďalej rozpracovaná do podrobnosti jednotlivých okresov s časovým horizontom do roku 2025. „Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025“ (VDC, INFOSTAT, november 2008) je aktualizáciou okresnej prognózy z roku 2004 a nadväzuje na aktualizovanú prognózu vývoja obyvateľstva na celoštátnej úrovni (november 2007). Publikácia obsahuje výsledky za všetky okresy a kraje za roky 2010, 2015, 2020 a 2025.

Na výpočet regionálnej prognózy obyvateľstva do roku 2025 bola použitá komponentná metóda. Východiskovým obdobím prognózy bol 31.12.2007. Jednotlivým okresom boli priradené prognostické scenáre, ktoré vznikli ako kombinácia očakávaného vývoja plodnosti, úmrtnosti a migrácie v príslušnom regióne. Za každý okres/kraj a za každý rok prognózovaného obdobia bola spracovaná podrobná veková štruktúra a tiež základné reprodukčné charakteristiky a charakteristiky prírastku a vekového zloženia obyvateľstva.“

Tabuľka a prvý odsek na str. 31 sa vypúšťajú a nahrádzajú sa tabuľkou a textom:

Tabuľka - „Počet obyvateľov v členení podľa krajov SR v rokoch 1991, 2001, 2007 a vo výhľadovom roku 2025; index rastu

územie	počet obyvateľov			prognóza k r. 2025	index rastu		
	k 3.3. 1991	k 26.5. 2001	31.12. 2007		2001/1991	2005/2001	2025/2007
Bratislavský kraj	606 351	599 015	610 850	641 134	98,79	101,98	104,96
Trnavský kraj	541 992	551 003	557 151	573 408	101,66	101,12	102,92
Trenčiansky kraj	600 575	605 582	599 831	595 469	100,83	99,05	99,27
Nitriansky kraj	716 846	713 422	706 758	691 330	99,52	99,07	97,82
Žilinský kraj	668 771	692 332	695 698	708 872	103,52	100,49	101,89
Banskobystrický kraj	659 320	662 121	654 668	634 265	100,42	98,87	96,88
Prešovský kraj	739 264	789 968	801 939	837 482	106,86	101,52	104,43
Košický kraj	741 216	766 012	774 103	784 891	103,35	101,06	101,39
SR	5 274 335	5 379 455	5 400 998	5 466 850	101,99	100,40	101,22

Zdroj: SLDB 1991, ŠÚ SR; SODB 2001, ŠÚ SR; r. 2007 – ŠÚ SR; r. 2025 - Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, VDC, INFOSTAT, 2008; vlastné výpočty

Hlavné závery tejto prognózy sú zhrnuté nasledovne:

- Do roku 2025 zaznamená 39 okresov prírastok a 40 okresov úbytok obyvateľstva. Okresy, v ktorých sa počet obyvateľov do výhľadu 2025 zvýši, budú hlavne okresy na západe, severe a východe Slovenska. Úbytky sa očakávajú hlavne na strednom a južnom Slovensku – v Trenčianskom, Nitrianskom a Banskobystrickom kraji. Na západnom Slovensku

sa na prírastkoch obyvateľstva bude podieľať najmä migračný prírastok, na severnom a východnom Slovensku hlavne vyššie hodnoty plodnosti.

- Proces populačného starnutia bude pokračovať vo všetkých okresoch SR. Staršie obyvateľstvo bude na západe a juhu Slovenska a vo veľkých mestách, mladšie na severe a východe Slovenska.
- Rozdiely v počte obyvateľov medzi okresmi SR, ktoré sú značné aj v súčasnosti, sa do roku 2025 významnejšie nezmenia. Okresy s najmenším počtom obyvateľov zostanú bez zmeny.“

5.1. Ekonomická aktivita obyvateľstva SR

Názov kapitoly 5.1.1. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo SR v roku 1991 sa nahrádza názvom:

„5.1.1. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo SR v roku 1991, 2001 a 2008“

V poslednej vete na str. 31 sa vypúšťa číslo „1991“ a nahrádza sa číslom „2001“

Za druhý odsek na str. 32 sa vkladá text s tabuľkou:

„Prehľad o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v jednotlivých krajoch ako aj v celej SR je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka - Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v krajoch SR v roku 2008

územie	počet obyvateľov k 31.12. 2008	počet EAO dec. 2008 ^{1/}	% EAO z obyv. spolu ^{1/}
Bratislavský kraj	616 578	332 076	53,86
Trnavský kraj	559 934	287 233	51,30
Trenčiansky kraj	599 859	294 908	49,16
Nitriansky kraj	706 375	342 156	48,44
Žilinský kraj	696 347	320 740	46,06
Banskobystrický kraj	653 697	313 502	47,96
Prešovský kraj	803 955	373 014	46,40
Košický kraj	775 509	345 163	44,51
SR	5 412 254	2 608 792	48,20

^{1/}Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2009

Úroveň ekonomickej aktivity obyvateľstva SR dosahovala na konci roku 2008 48,20 %. Vyššiu úroveň ekonomickej aktivity než je celoslovenský priemer, dosahoval Bratislavský (53,86 %), Trnavský (51,30 %), Trenčiansky (49,16 %) a Nitriansky kraj (48,44 %). Ekonomická aktivita obyvateľstva v Žilinskom (46,06 %), Banskobystrickom (47,96 %), Prešovskom (46,40 %) a Košickom kraji (44,51 %) dosahovala nižšie hodnoty.“

5.1.2. Výhľadový počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v SR do roku 2025

Na konci prvého odseku kapitoly na str. 32 sa vkladá poznámka pod čiarou s označením 22:

„22 V roku 2008 bola aktualizovaná prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch. Podľa tejto aktualizácie by malo byť v SR v roku 2025 spolu 5 466 850 obyvateľov. Rozdiel (59 427 obyvateľov) oproti pôvodnej prognóze nepredstavuje podstatnú zmenu v názore na tendencie vývoja ekonomicky aktívneho obyvateľstva.“

Posledný odsek na str. 32 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„Odhadovaný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v jednotlivých krajoch SR (v dvoch alternatívach) vo výhľade r. 2025 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.“

Hlavička a zdroj tabuľky Ekonomicky aktívne obyvateľstvo ... sa nahrádza nasledovne:

územie	EAO v roku 2001				EAO v roku 2025			
	abs. spolu	% ekon. aktívnych z trvale býv. obyv. v r. 2001			spolu 1. alternatíva	spolu 2. alternatíva	% EAO z TBO v r. 2025	
		spolu	produk- tívni	popro- duktívni			1. alternatíva	2. alternatíva

Zdroj: SODB 2001, SU SR; Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, INFOSTAT, VDC; vlastné výpočty

Na konci textu kapitoly na str. 33 sa vkladá text, ktorý znie:

„V júni 2006 vypracovalo Výskumné demografické centrum v Bratislave pri INFOSTAT-e *Prognózu pracovnej sily*¹¹ v krajoch SR do roku 2025, v ktorej je okrem výsledkov prognózy časť venovaná aj vývoju pracovnej sily v SR v období rokov 1996-2004.

Súčasnú zmenu v demografickom vývoji obyvateľstva Slovenska sa prejavili aj na vývoji pracovných síl. Prírastky sa spomaľujú resp. menia sa na úbytky a pracovná sila starne. Za posledných dvadsať rokov boli zaznamenané výrazné zmeny nielen v počte, ale aj v štruktúre pracovnej sily. Populačné starnutie ovplyvní početnosť ako aj štruktúru pracovnej sily aj do budúcnosti.

Na výpočet prognózy pracovnej sily, ktorá patrí medzi odvodené demografické prognózy (odvodené od prognózy obyvateľstva), bola použitá metóda miery ekonomickej aktivity. Ide o najčastejšie používanú metódu pre tento typ prognóz na celoštátnej a vyššej regionálnej úrovni. Východiskom pre prognózu pracovných síl bola prognóza obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025 (publikácia *Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025*, INFOSTAT, 2004) a prognóza miery ekonomickej aktivity do roku 2025 spracovaná špeciálne pre túto prognózu. Prognóza pracovnej sily sa počítala v dvoch variantoch - statickom a dynamickom. Statický variant prognózy znamená, že sa vypočítala miera ekonomickej aktivity za východiskový rok (rok 2004) a počas celého prognózovaného obdobia zostala táto hodnota nezmenená. Dynamický variant prognózy znamená, že sa miery ekonomickej aktivity v priebehu prognózovaného obdobia menili. Zmeny vo vývoji ekonomickej aktivity sa predpokladali pre všetky kraje rovnaké, počítalo sa len so

¹¹ V práci *Prognóza pracovnej sily v krajoch SR do roku 2025* sa pod pojmom pracovná sila rozumie ekonomicky aktívne obyvateľstvo, tzn. všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich alebo nezamestnaných. Do pracovnej sily sa v minulosti zvykli zaraďovať aj vojaci vykonávajúci základnú vojenskú službu. Keďže základná vojenská služba od 1. 1. 2006 zanikla, táto skupina osôb nie je zahrnutá do pracovnej sily.

zmenšováním resp. nezvyšovaním extrémnych hodnôt. Prognóza za celú SR sa získala ako súčet prognózovaných hodnôt za jednotlivé kraje.

Základné predpoklady o budúcich trendoch vývoja ekonomickej aktivity na Slovensku pre najbližšie dve desaťročia vyplývajúce z prognózy pracovnej sily možno zhrnúť do nasledovných bodov:

- ekonomická aktivita žien sa bude naďalej zvyšovať, zvlášť vo veku 25-54 rokov, hlavne v dôsledku zlepšovania podmienok pre zladenie pracovných a rodinných povinností,
- počíta sa so zvyšovaním ekonomickej aktivity starších ľudí, ku ktorému prispeje nedostatok mladšej pracovnej sily v dôsledku nízkej pôrodnosti v poslednom období ako aj intenzívnejšie predlžovanie ľudského života po roku 1990,
- pokračujúci pokles ekonomickej aktivity mladých ľudí pôjde predovšetkým na vrub zvyšujúceho sa významu vzdelania,
- jedinou skupinou, pre ktorú sa očakáva stagnácia resp. mierny pokles miery zamestnanosti, je stredný vek u mužov.

Podľa prognózy základnými trendmi vo vývoji pracovnej sily na Slovensku v najbližších dvoch desaťročiach bude zníženie počtu ako aj starnutie pracovnej sily. Takýto výsledok prináša statický aj dynamický variant prognózy.

Pracovná sila dosiahne najvyššie hodnoty v období rokov 2010 až 2015 (v západnej časti Slovenska skôr, vo východnej neskôr) a následne sa začne jej početnosť znižovať. Tento pokles bude trvať až do roku 2025. Proces starnutia pracovnej sily bude nepretržitý a prebiehať bude počas celého prognózovaného obdobia. Intenzívnejší bude v regiónoch západného Slovenska, menej intenzívny vo východnej časti. Očakávané zmeny v ekonomickej aktivite obyvateľstva budú v zásade znamenať jej zvýšenie, a to predovšetkým vo vyššom veku. Znamená to, že v dynamickom variante v porovnaní so statickým je pracovná sila početnejšia a staršia. Výsledky prognózy podľa obidvoch variantov za vybrané roky sú uvedené v tabuľkovom prehľade.

Tabuľka - Vybrané výsledky podľa statického a dynamického variantu prognózy

región	pracovná sila	rok			zmena % (2025 vs. 2004)	
		2004	2025		statický variant	dynamický variant
			statický variant	dynamický variant		
Slovenská republika	počet (tis.)	2 662,0	2 539,0	2 582,6	-4,6	-3,0
	podiel žien (%)	45,5	44,9	45,6	-1,3	0,2
	priemerný vek	38,7	41,1	41,5	6,2	7,2
Bratislavský kraj	počet (tis.)	331,4	300,7	306,4	9,3	-7,5
	podiel žien (%)	48,3	46,0	46,5	-4,8	-3,7
	priemerný vek	40,6	43,6	44,0	7,4	8,4
Trnavský kraj	počet (tis.)	287,8	272,6	278,1	-5,3	-3,4
	podiel žien (%)	45,7	44,5	45,2	-2,6	-1,1
	priemerný vek	39,1	42,0	42,4	7,4	8,4
Trenčiansky kraj	počet (tis.)	295,4	266,5	270,9	-9,8	-8,3
	podiel žien (%)	45,4	45,6	46,1	0,4	1,5
	priemerný vek	38,8	41,3	41,6	6,4	7,2
Nitriansky kraj	počet (tis.)	351,0	315,6	319,7	-10,1	-8,9
	podiel žien (%)	45,2	44,6	45,4	-1,3	0,4
	priemerný vek	38,6	41,1	41,4	6,5	7,3
Žilinský kraj	počet (tis.)	333,0	327,2	333,3	-1,7	0,1
	podiel žien (%)	44,7	44,7	45,3	0,0	1,3
	priemerný vek	38,3	40,6	41,0	6,0	7,0
Banskobystrický kraj	počet (tis.)	326,9	303,4	309,8	-7,2	-5,2
	podiel žien (%)	45,0	45,6	46,2	1,3	2,7
	priemerný vek	38,8	41,1	41,5	5,9	7,0
Prešovský kraj	počet (tis.)	373,4	394,3	399,3	5,6	6,9
	podiel žien (%)	44,2	44,6	45,3	0,9	2,5
	priemerný vek	37,9	39,8	40,2	5,0	6,1
Košický kraj	počet (tis.)	363,1	359,0	364,9	-1,1	0,5
	podiel žien (%)	44,8	44,3	45,1	-1,1	0,7
	priemerný vek	38,1	40,1	40,5	5,2	6,3

Zdroj: Prognóza pracovnej sily v krajoch SR do roku 2025, INFOSTAT, VDC, 2006

Podľa výsledkov statického variantu prognózy možno zhodnotiť, že ak by miera ekonomickej aktivity obyvateľstva zostala nezmenená až do roku 2025 a demografický vývoj by si zachoval svoju súčasnú podobu, počet osôb, ktoré tvoria pracovnú silu by sa v SR znížil do roku 2025 na cca 2 539 000 t.j. o 4,6 % a priemerný vek by sa zvýšil zhruba o 2,5 roka. V prípade dynamického variantu, očakávaný demografický vývoj a vývoj ekonomickej aktivity by mal mať na celorepublikovej úrovni za následok zníženie pracovnej sily na počet cca 2 582 600 t.j. zhruba o 3 % a zvýšenie priemerného veku ekonomicky aktívneho obyvateľstva takmer o tri roky. Keďže v dynamickom variante prognózy je okrem najpravdepodobnejšieho demografického vývoja zohľadnený aj najpravdepodobnejší vývoj ekonomickej aktivity, prikladáme tomuto variantu väčšiu váhu než statickému variantu prognózy.“

5.2. Pracovné príležitosti

V nadpise tabuľky „Počet pracujúcich v národnom ...“ na str. 33 sa zamieňa 2005 za 2007, posledný riadok tabuľky sa nahrádza a vkladajú sa pred ním dva riadky nasledovne:

2006	96 361	706 199	1 240 453	2 043 013
2007	93 894	723 400	1 261 121	2 078 415
prírastok (úbytok) r. 2000-2007	-28 556	64 673	135 441	171 558

Zdroj: Zamestnanosť v SR, krajoch a okresoch 2000 - 2005, SÚ SR r. 2006 a 2007 – SÚ SR

V predposlednom odseku na str. 33 sa nahrádzajú údaje nasledovne:

„2000 – 2005“ na „2000 – 2007“

„44 753“ na „171 558“

ô36,21 k 31. 12. 2005“ na ô38,48 k 31. 12. 2007“

Tabuľka a následný text na str. 34 sa vypúšťa a nahrádza sa tabuľkou a textom:

Tabuľka - „Počet pracujúcich v NH v roku 2008 (jediné zamestnanie) – v krajoch SR

územie	pracujúci podľa sektorov NH (abs.)				pracujúci podľa sektorov NH (%)			
	primárny	sekundárny	terciárny	spolu	primárny	sekundárny	terciárny	spolu
Bratislavský kraj	4 460	77 326	314 905	396 691	1,12	19,49	79,38	100,00
Trnavský kraj	11 858	89 572	117 943	219 373	5,41	40,83	53,76	100,00
Trenčiansky kraj	9 801	118 169	120 985	248 955	3,94	47,47	48,60	100,00
Nitriansky kraj	15 871	97 943	140 635	254 449	6,24	38,49	55,27	100,00
Žilinský kraj	9 664	110 754	141 691	262 109	3,69	42,26	54,06	100,00
Banskobystrický kraj	14 868	68 248	131 100	214 216	6,94	31,86	61,20	100,00
Prešovský kraj	14 934	92 045	137 067	244 046	6,12	37,72	56,16	100,00
Košický kraj	11 880	84 065	179 406	275 351	4,31	30,53	65,16	100,00
SR	93 336	738 122	1 283 732	2 115 189	4,41	34,90	60,69	100,00

Zdroj: SÚ SR

Podľa krajov SR najvyšší počet pracovných príležitostí k 31. 12. 2008 sa koncentroval v Bratislavskom kraji (18,8 %), ďalej nasleduje Košický (13,0 %), Žilinský (12,4 %), Nitriansky (12,0 %), Trenčiansky (11,8 %), Prešovský (11,5 %), Trnavský (10,4 %) a na poslednom mieste je Banskobystrický kraj (10,1 %).

Vzhľadom na štruktúru zamestnanosti má najvyšší podiel zamestnaných v terciárnom sektore Bratislavský kraj (79,4 %). V sekundárnom sektore má najvyšší podiel zamestnaných Trenčiansky kraj (47,5 %) a v primárnom sektore má najvyšší podiel zamestnaných Banskobystrický (6,9 %), Nitriansky (6,2 %) a Prešovský kraj (6,1 %).“

Komplexný návrh

1.1. Medzinárodné väzby

Za prvú odrážku posledného odseku kapitoly na str. 36 sa vkladá:

„(dopravný koridor Via Carpatia),“

Na konci posledného odseku kapitoly na str. 36 sa vkladá odrážka:

- „západo-východné prepojenie ako stredná os prepájajúca súčasné koridory TEN-T v smere Norimberg/Drážďany – Praha – Olomouc – Púchov – Žilina – Košice – hranica s Ukrajinou.“

1.2.2. Osídlenie ako kultúrne dedičstvo

Druhý odsek na str. 38 nahradiť textom:

Základná sídelná štruktúra je okrem socioekonomických a iných hodnôt a vzťahov aj nositeľom kultúrno-historických hodnôt a vplyvov vytvorených predchádzajúcimi generáciami bez ohľadu na dobu a miesto ich vzniku. Takmer v každom sídle sa nachádza hmotná súčasť kultúrneho dedičstva – jeho potenciál, ktorý je v zmysle zákona o pamiatkovom fonde nechránený, alebo iné stopy historických štruktúr zachovaných ako nad terénom, ale najmä pod terénom. Pritom za tento potenciál sa považuje hmotná stavebná štruktúra ohraničená dobou do 1. polovice 20. storočia. V jednotlivých regiónoch je význam kultúrneho dedičstva odstupňovaný nasledovne:

Druhá a tretia odrážka odseku celoštátny a medzinárodný na str. 38, sa nahrádza textom, ktorý znie:

- „lokality zapísané v Zozname svetového dedičstva UNESCO – Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia, Spišský hrad a pamiatky okolia s historickým jadrom mesta Levoča s dielom Majstra Pavla, rezervácia ľudovej architektúry Vlkolínec, historické jadro mesta Bardejov a židovské suburbium, drevené kostoly slovenskej časti Karpatského oblúka,
- lokality vytypované na zápis do zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva (Tentative List) – Limes Romanus (rímske antické pamiatky na strednom Dunaji), pevnostný systém na sútoku Dunaja a Váhu v Komárne – Komárom, pamätník Chatama Sofera v Bratislave, Tokajská vinohradnícka oblasť (súbor vinohradníckych pivníc), koncepcia šošovkovitého historického jadra Košíc, gemerské a abovské kostoly so stredovekými nástennými maľbami, pamiatky Veľkej Moravy (za slovenskú stranu kostol sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch),“

Prvú odrážku odseku nadregionálny a celoštátny na str. 38, nahradiť textom:

- „mestá a obce, v ktorých sa nachádzajú pamiatkové rezervácie alebo významné národné kultúrne pamiatky, ako aj ich ochranné pásma, vrátane významných archeologických nálezísk a archeologických nálezov v nadväznosti na zbierkový fond múzeí a galérií,“

Odrážka odseku „regionálny, ktorými sú“ na str. 38 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

- „mestá a obce s pamiatkovými zónami a národnými kultúrnymi pamiatkami, ako aj ich ochrannými pásmami, vrátane významných archeologických nálezísk a archeologických nálezov v nadväznosti na zbierkový fond múzeí a galérií.“

V odrážke prvého odseku na str. 39 slová „starostlivosti o kultúrne dedičstvo“ sa nahrádzajú slovami „starostlivosti o všetky zložky kultúrneho dedičstva“.

Odrážky odseku „Dôraz pri uplatňovaní tohto cieľu je potrebné dať na“ na str. 39 sa vypúšťajú a nahrádzajú odrážkami:

- „sídelné štruktúry s pamiatkovým fondom (vrátane hnutelných národných kultúrnych pamiatok ako integrálnu súčasť príslušných stavieb), ktoré sú v nevyhovujúcom, dezolátnom a havarijnom stavebno-technickom stave,
- sídelné štruktúry s nevyužívaným pamiatkovým fondom s dôrazom na nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, ktoré sú ponúkané na predaj a prenájom,
- obce, kde sa nachádza pamiatkový fond s dôrazom na nehnuteľné národné kultúrne pamiatky a hmotný potenciál kultúrneho dedičstva, ktorý nie je v zmysle zákona o pamiatkovom fonde chránený, a v chránených územiach, ktorých obnova dlhodobo stagnuje, alebo sú neudržiavané.“

Na konci kapitoly 1.2. na str. 39 sa dopĺňa text, ktorý znie:

„Súčasťou osídlenia a jeho vývoja je jeho nedeliteľnou súčasťou ostatná krajina. Táto sa historicky vyformovala v dôsledku rozvoja hospodárskych činností. Symbiózou ľudskej činnosti a prírodných faktorov sa vytvoril charakteristický vzhľad krajiny a krajinný ráz, typický pre jednotlivé pestré geomorfologické útvary slovenskej krajiny. Tieto charakteristické črty krajiny sú tak isto kultúrnym dedičstvom, ktoré je potrebné v ďalšom rozvoji akceptovať, chrániť a ďalej kultivovať. V súlade s Európskym dohovorom o krajine, ktorú prijala aj Slovenská republika, je žiaduce vypracovať jednotnou metodikou regionalizáciu charakteristického vzhľadu krajiny na jednotlivých hierarchických úrovniach s odporúčaniami pre realizáciu opatrení pre jej ochranu a manažment v kontexte etnografických regionálnych celkov.“

1.3.1. Centrá osídlenia

Na konci druhého odseku na str. 40 sa dopĺňa text, ktorý znie:

„Terciárne centrá sa vyhodnocovali na základe existencie nasledovných zariadení nadmestského až nadregionálneho charakteru jednotlivých skupín občianskej vybavenosti:

školsťvo (stredné odborné školy, gymnáziá, konzervatórium, vysoké školy a univerzity, detašované pracoviská vysokých škôl a univerzít), zdravotníctvo (polikliniky, všeobecné nemocnice, špeciálne nemocnice, liečebne, prírodné liečivé kúpele, kúpeľná liečba), sociálne veci (domovy sociálnych služieb pre deti, domovy sociálnych služieb pre dospelých, zariadenia pre seniorov, detské domovy a domy osobitného určenia- domy s opatrovateľskou službou), kultúra (profesionálne divadlá, múzeá, registrované galérie, astronomické zariadenia, vedecké knižnice), exekútori, notári, audítori (zariadenia exekútorov, notárov, audítorov), súdy (krajský súd, okresný súd), obvodné úrady (ObÚ v sídle kraja, sídlo ObÚ, úradovne ObÚ mimo ich

sídiel), poisťovne, banky (poisťovne komerčné, komerčné banky, pobočky zahraničných bánk).“

Šiesty odsek na str. 40 sa vypúšťa a nahrádza sa textom:

„Na základe vyhodnotenia jednotlivých skupín zariadení sociálnej infraštruktúry nadmestského až nadregionálneho charakteru sa vytvorili skupiny obcí, ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie.“

V prvej odrážke na str. 40 sa vypúšťa prvá veta nahrádza sa vetou:

„V prvej podskupine sa nachádza šesť najväčších miest, ktoré plnia aj funkciu krajských miest.“

V prvej odrážke na str. 40 sa dopĺňajú odrážky:

- „Trenčín
- Trnava“

V prvej odrážke na str. 41 sa vypúšťa prvá veta nahrádza sa vetou:

„V druhej podskupine sú mestá s počtom 40 tis. až 70 tis. obyvateľov, ku ktorým patria aj najväčšie súčasné okresné mestá.“

Vypúšťajú sa slová:

- „Trenčín
- Trnava“

a vkladajú sa slová

- „Nové Zámky
- Zvolen“

V prvej podskupine druhej skupiny na str. 41 sa vypúšťajú slová:

„Nové Zámky a Zvolen“

a vkladajú sa slová:

- „Rimavská Sobota • Topoľčany
- Trebišov“

V druhej podskupine druhej skupiny na str. 41 sa vypúšťajú slová:

„Rimavská Sobota, Topoľčany, Trebišov“

a vkladajú sa slová:

- „Dolný Kubín • Galanta
- Nové Mesto nad Váhom • Pezinok
- Senica • Žiar nad Hronom“

V prvej podskupine tretej skupiny na str. 41 sa vypúšťajú slová:

„Dolný Kubín, Galanta, Nové Mesto nad Váhom, Pezinok, Senica, Žiar nad Hronom“

a vkladajú sa slová:

- Detva
- Kysucké Nové Mesto
- Senec“
- „Banská Štiavnica
- Dubnica nad Váhom
- Myjava

V druhej podskupine tretej skupiny na str. 42 sa vypúšťajú slová:

„Banská Štiavnica, Detva, Dubnica nad Váhom, Kysucké Nové Mesto, Myjava, Senec, Trenčianske Teplice“

a vkladajú sa slová:

- „Fiľakovo
- Holíč
- Kráľovský Chlmec
- Moldava nad Bodvou
- Rajec
- Svit
- Šurany
- Veľký Meder
- Hnúšťa
- Kolárovo
- Krupina
- Nová Baňa
- Sečovce
- Šahy
- Trstená
- Vráble“

Vo štvrtej skupine na str. 42 sa vypúšťajú slová:

„Fiľakovo, Hnúšťa, Holíč, Kolárovo, Kráľovský Chlmec, Krupina, Moldava nad Bodvou, Nová Baňa, Rajec, Sečovce, Svit, Šahy, Šurany, Trstená, Veľký Meder, Vráble“

a vkladajú sa slová:

- „Trenčianske Teplice
- Turzovka“
- Giraltovce

V piatej skupine na str. 43 sa vypúšťajú slová:

„Čierny Balog, Giraltovce, Spišské Vluchy, Turzovka“

a vkladajú sa slová

- „Smižany
- Šaštín-Stráže“

1.3.2. Ťažiská osídlenia

Na str. 48 v odseku Ťažiská osídlenia tretej úrovne, ktoré tvoria prvú skupinu sa vkladá odrážka:

„zlatomoravecké ťažisko osídlenia“.

Na str. 48 v odseku Ťažiská osídlenia tretej úrovne, ktoré tvoria druhú skupinu sa vkladá odrážka:

„krompašské ťažisko osídlenia“

1.3.3. Rozvojové osi

Na konci odseku Návrhové odporúčania na str. 52 sa pred poslednú vetu vkladá text, ktorý znie:

„Okrem vyššie charakterizovaných rozvojových osí sa v Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001 evidujú aj tzv. komunikačno-sídelné osi. Tieto osi nedosahujú hustoty sídiel na rozvojovej osi ani počet a hustotu obyvateľov v obciach prepojených rozvojovou osou ako vymedzené rozvojové osi, ale sú dôležité z hľadiska zabezpečenia kontinuity prepojenia medzi dvoma sídelnými centrami v smere rozvojových osí. Komunikačno-sídelné osi sú tak predovšetkým charakteru dopravných systémov, zabezpečujúcich prepojenie centier a podporujúcich fungovanie rozvojových osí v celej ich dĺžke. Na týchto komunikačno-sídelných osiach môžu ležať, ale nemusia ležať žiadne sídla.“

Na str. 52 v odseku Rozvojové osi prvého stupňa sa v odrážke košicko-prešovská rozvojová os za dvojbodkou dopĺňajú slovami:

„hranica PR – Svidník – ...“

Pri zvolensko-turčianskej rozvojovej osi na str. 52 sa vypúšťajú slová v zátvorke a nahrádzajú sa slovami:

„(v úseku Banská Bystrica – Turčianske Teplice ako komunikačno-sídelnú os)“

Zátvorka pri východoslovenskej rozvojovej osi sa vypúšťa.

Na konci odseku sa vkladá text:

• „lyská rozvojová os: Beluša – Púchov – Lysá pod Makytou – hranica s Českou republikou“

Rozvojové osi druhého stupňa

Slová „žitnoostrovská rozvojová os“ na str. 52 sa nahrádzajú slovami „žitnoostrovno-dunajská rozvojová os“

Slovo „Tlmače“ na str. 52 sa nahrádza slovami „Hronský Beňadik“

Text odrážky „juhoslovenská rozvojová os“ sa nahrádza textom : „juhoslovenská rozvojová os: Dunajská Streda – Nové Zámky – Želiezovce – Šahy – Veľký Krtíš – Lučenec“ a text v zátvorke sa nahrádza textom: „(v úsekoch Dunajská Streda – Nové Zámky, Želiezovce – Dudince ako komunikačno-sídelnú os)“

Na str. 53 sa vypúšťajú slová:

„šarišská rozvojová os: Prešov – Bardejov“ a

„prešovsko-svidnícka rozvojová os: Prešov – Svidník – hranice PR“

Na str. 53 text odrážky za dvojbodkou prešovsko – michalovská rozvojová os znie:

„Prešov – Hanušovce nad Topľou – Vranov nad Topľou – Strážske – Michalovce/Humenné“

Pri vihorlatskej rozvojovej osi na str. 53 sa vypúšťajú slová v zátvorke

Na str. 53 v prvom odseku na konci odrážok sa vkladá text:

- kežmarsko-toryská rozvojová os: Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Sabinov – Prešov
- hornádska rozvojová os: Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Krompachy – Košice (v úseku Gelnica – Košice ako komunikačno-sídelnú os)
- skaliťanská rozvojová os: Svrčinovec – Čierne – Skalité – hranica s Poľskou republikou.

Rozvojové osi tretieho stupňa

Pôvodný text odrážok na str. 53 sa vypúšťa a nahrádza sa textom, ktorý znie:

- „záhorská rozvojová os: hranica s Českou republikou –Holič – Senica – Trnava
- dolnomoravská rozvojová os: Kúty –Holič – Skalica – hranica s Českou republikou
- malokarpatská rozvojová os: Modra – Smolenice – Chtelnica – Vrbové
- piešťansko-topoľčianska rozvojová os: Vrbové – Piešťany – Topoľčany
- myjavská rozvojová os: Senica – Myjava – Stará Turá – Nové Mesto nad Váhom
- podunajská rozvojová os: Senec – Galanta – Nové Zámky
- dudvážska rozvojová os: Galanta – Dunajská Streda
- kremnicko-turčianska rozvojová os: Žiar nad Hronom – Kremnica – Turčianske Teplice
- hornonitriansko-turčianska rozvojová os: Prievidza – Turčianske Teplice (v úseku Nitrianske Pravno – Turčianske Teplice ako komunikačno-sídelná os)
- kysucká rozvojová os: Čadca – Turzovka – Makov
- kysucko-oravská rozvojová os: Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Námestovo – Tvrdošín – Trstená – Suchá Hora – hranice s Poľskou republikou (v úseku Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Oravská Lesná ako komunikačno-sídelná os)
- kraľovianska rozvojová os: Kraľovany – Dolný Kubín
- polhoranská rozvojová os: Námestovo – Oravská Polhora – hranica s Poľskou republikou
- žilinská rozvojová os: Žilina – Varín – Terchová
- rajecká rozvojová os: Žilina – Rajec
- starohorská rozvojová os: Banská Bystrica – Staré Hory
- šarišská rozvojová os: Prešov – Bardejov – hranica s Poľskou republikou
- ľubovniansko-svidnícka rozvojová os: Stará Ľubovňa – Bardejov – Svidník
- zamagurská rozvojová os: Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves.
- laborecká rozvojová os: Svidník – Stropkov – Medzilaborece – hranica s Poľskou republikou/Humenné
- zemplínska rozvojová os: Košice – Slovenské Nové Mesto – Kráľovský Chlmec – Čierna nad Tisou
- vranovsko-trebišovská rozvojová os: Vranov nad Topľou – Sečovce – Trebišov
- horehronská rozvojová os: Telgárt – Vernár – Poprad
- rožňavsko-dobšinská rozvojová os: Rožňava – Dobšiná – Vernár
- muráňská rozvojová os: hranice MR – Tornaľa – Revúca – Tisovec
- rimavická rozvojová os: Rimavská Sobota – Hnúšťa – Tisovec – Brezno
- cerovská rozvojová os: Filákov – Rimavská Sobota/Rimavská Seč – hranica s Maďarskou republikou/Tornaľa

- krupinská rozvojová os: Zvolen – Krupina – Šahy – hranica s Maďarskou republikou (v úseku Krupina – Šahy – hranica s Maďarskou republikou ako komunikačno-sídlná os)
- juholaborecká rozvojová os: Michalovce – Veľké Kapušany – Kráľovský Chlmec (v úseku Veľké Kapušany – Kráľovský Chlmec ako komunikačno-sídlná os)“.

1.3.4. Vidiecke osídlenie, mestá a vidiek

Na konci textu „Vývoj vidieckeho osídlenia v poslednom období“ sa na str. 54 vkladá text, ktorý znie:

„Definíciu vidieckych oblastí stanovuje materiál EK - DG ARD a Eurostatu na základe ktorého je vidieckou oblasťou obec s hustotou osídlenia nižšou ako 150 obyvateľov na km². Podľa tejto definície 86 % rozlohy územia SR má vidiecky charakter. Na základe údajov ŠÚ SR na úrovni samosprávnych krajov (NUTS3) má SR dva výrazne vidiecke regióny s viac ako 50 % podielom obyvateľstva žijúceho vo vidieckych obciach – Banskobystrický kraj (52,2 %) a Nitriansky (51,3 %). Päť krajov patrí do skupiny ostatných vidieckych regiónov, kde vo vidieckych obciach žije 15-50 % obyvateľstva – Trnavský kraj (45,6 %), Prešovský kraj (42,9 %), Žilinský kraj (40,1 %), Košický kraj (39,3 %) a Trenčiansky kraj (36,1 %). Prevažne mestským regiónom s menej ako 15 % obyvateľstva žijúceho vo vidieckych obciach je Bratislavský kraj (13,4 %).“

1.4. Kultúrne dedičstvo

V prvej odrážke druhého odseku na str. 56 sa za slová „NR SR č. 49/2002 Z.z o ochrane pamiatkového fondu“ vkladajú slová „v znení neskorších predpisov“

V druhej odrážke textu na str. 56 prvá veta sa nahrádza textom, ktorý znie:

Ostatné kultúrno-historické štruktúry v zmysle Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie č. 159/1991 Zb.), Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva (revidovaný - oznámenie č. 344/2001 Z. z.) a Dohovoru o ochrane architektonického dedičstva Európy (oznámenie č. 369/2001 Z. z.) v súčinnosti s uznesením NR SR č.91/2001 k Deklarácii NR SR o ochrane kultúrneho dedičstva:

V ôsmej odrážke na str. 56 sa slová „pamiatkovej starostlivosti“ nahrádzajú slovami „ochrany pamiatkového fondu“

V druhom odseku na str. 57 sa slová „národné kultúrne pamiatky vrátane chránených území“ nahrádzajú slovami „pamiatkový fond s ochrannými pásmami“ a slová „národné kultúrne pamiatky“ sa nahrádzajú slovami „pamiatkový fond“

Posledná veta na str. 56 začínajúca slovami „Vždy však ...“, ktorá pokračuje na str. 57 sa vypúšťa a nahrádza sa textom: „Na základe uvedených skutočností sa každá činnosť, ktorá má za následok akýkoľvek zásah do terénu, môže v zmysle zákona o

ochrane pamiatkového fondu realizovať výlučne na základe rozhodnutia orgánu ochrany pamiatkového fondu, ktorým je miestne príslušný krajský pamiatkový úrad.“

V treťom odseku na str. 57 sa slová „kultúrne pamiatky“ nahrádzajú slovami „pamiatkový fond“

Na strane 57 v bode a) :sa slová „nehnuteľnými národnými kultúrnymi pamiatkami“ nahrádzajú slovami „pamiatkovým fondom s dôrazom na nehnuteľné národné kultúrne pamiatky“

Na strane 57 sa text v bode b) nahrádza textom: „sídla s nevyužitým pamiatkovým fondom, najmä nehnuteľnými národnými kultúrnymi pamiatkami, ktoré ich vlastníci ponúkajú na predaj a prenájom,“

V prvom odseku na str. 58 sa slová „národné kultúrne pamiatky“ nahrádzajú slovami „pamiatkový fond“ a slová „kultúrne pamiatky“ sa nahrádzajú slovami „pamiatkový fond“

2.1. Krajinnoeekologický potenciál

V nadpise kapitoly sa vypúšťa text v zátvorke

V piatom odseku na str. 65 sa druhá veta nahrádza textom:

„V súčasnosti tvorí národnú sústavu chránených území 9 národných parkov, 1 chránený krajinný prvok, 14 chránených krajinných oblastí, 386 prírodných rezervácií, 219 národných prírodných rezervácií, 219 prírodných pamiatok, 11 národných prírodných pamiatok a 172 chránených areálov (Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny, 31. 12. 2010).“

Posledný odsek na str. 65 s pokračovaním na str. 66 sa celý nahrádza textom, ktorý znie:

„Jedným zo záväzkov v oblasti ochrany prírody a krajiny vyplývajúcich zo vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je aj vytvorenie súvislej európskej sústavy chránených území – NATURA 2000. NATURA 2000 predstavuje sústavu chránených území členských krajín Európskej únie, ktorej hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva významného nielen pre príslušný členský štát, ale najmä EÚ ako celok. NATURA 2000 pozostáva z dvoch typov území – chránené vtáčie územia a územia európskeho významu. V júli 2003 bol vládou Slovenskej republiky schválený Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, ktorý obsahuje celkovo 38 území s výmerou 1 236 545 ha pokrývajúcich 25,2 % celkovej výmery Slovenska. Presné vymedzenie chránených vtáčích území a ich rozlohy sú upravené vyhláškami, podľa ktorých sa chránené vtáčie územia vyhlasujú. V súčasnosti je na území Slovenska vyhlásených 40 chránených vtáčích území s celkovou výmerou 1 237 213,38 ha (stav k 15. 2. 2011). Národný zoznam navrhovaných území európskeho významu bol schválený vládou Slovenskej republiky v marci 2004. Obsahuje 382 území s výmerou 573 690 ha, čo predstavuje 11,7 % územia Slovenskej republiky. Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky,

ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, nadobudol účinnosť 1. augusta 2004. Na základe rozhodnutia Európskej komisie bol národný zoznam území európskeho významu schválený z počtom 381 území pre alpský a panónsky biogeografický región s celkovou výmerou 573 935 ha. V priebehu šiestich rokov od schválenia národného zoznamu Európskou komisiou je Ministerstvo životného prostredia SR povinné všeobecne záväzným právnym predpisom vyhlásiť všetky územia európskeho významu. Na Slovensku budú tieto územia vyhlasované v niektorej z existujúcich kategórií chránených území alebo ako súčasť chráneného územia.“

Za prvý odsek na str. 66 sa vkladá nasledovný text:

„V zmysle záverov z alpského a panónskeho biogeografického seminára, ktorý sa konal v máji a septembri 2005, bol zároveň vypracovaný odborný návrh Štátnej ochrany prírody SR v podobe Návrhu doplnku Národného zoznamu území európskeho významu. Uvedený návrh musí byť po prerokovaní a schválení vo vláde SR následne do 1. októbra 2010 zaslaný na schválenie Európskej komisii.“

Posledný odsek na str. 66 a prvý odsek na str. 67. sa vypúšťajú.

V poslednom odseku na str. 68 sa slovo „jew“ nahrádza slovom „je“

V treťom odseku na str. 69 sa slová „12 vyhlásených lokalít, 1 navrhovaná lokalita“ nahrádza slovami „14 vyhlásených lokalít.“

Štvrtý odsek na str. 69 sa nahrádza textom:

„Lokality svetového prírodného dedičstva – podľa Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Z prírodného dedičstva sú to jaskyne a priepasti Slovenského krasu (12 lokalít), Ochtinská aragonitová jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa a Karpatské bukové lesy (4 lokality), ktoré sú chránené a vyhlásené za národné prírodné pamiatky a prírodné rezervácie a zároveň sa na ne vzťahuje aj ochrana podľa medzinárodného práva.“

2.2. Environmentálne limity

V prvom odseku na str. 70 sa výraz „inundované územie“ nahrádza textom „inundačné územie“.

Na konci prvého odseku na str. 70 sa vkladá veta, ktorá znie:

„Limity citlivosti prírodného prostredia – inundačné územia vyplývajú zo zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami (§5 ods. 2 - predbežné hodnotenie povodňového rizika). V súlade § 6 ods. 10 zákona č. 7/2010 Z. z. obec zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce alebo územného plánu zóny pri najbližšom preskúmaní schváleného územného plánu podľa osobitného predpisu; ak obec

nemá spracovaný územný plán obce, využíva mapy povodňového ohrozenia v činnosti stavebného úradu.“

Za posledný odsek kapitoly 2. 2 na str. 70 sa vloží nový odsek:

„ Limity vyplývajúce z ochrany vodných pomerov a vodárenských zdrojov vyplývajú zo zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, v ktorom sú ustanovené:

- chránené vodohospodárske oblasti (Beskydy – Javorníky, Žitný ostrov, Nízke Tatry a) západná časť, b) východná časť, Strážovské vrchy, Veľká Fatra, Horné povodie, Iľľa, Rimavice a Slatiny, Vihorlat, Slovenský kras a) Plešivská planina, b) Horný vrch, Muránska planina, Horné povodie rieky Hnilca) v súlade s § 31 vodného zákona a Nariadenia vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a Nariadenia vlády SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády SSR č. 52/1981 Zb. V chránenej vodohospodárskej oblasti možno plánovať a vykonávať činnosť, len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových vôd a podzemných vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásob.
- ochranné pásma vodárenských zdrojov (§ 32 vodného zákona). Na ochranu výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, orgán štátnej vodnej správy určí ochranné pásma. Určia sa ich hranice a spôsob ochrany, najmä zákazy alebo obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody vodárenského zdroja, ako aj technické úpravy na ochranu vodárenského zdroja a iné opatrenia, ktoré sa majú v ochrannom pásme vykonať.
- pásmo ochrany vodnej stavby (§ 55 vodného zákona). V záujme ochrany vodnej stavby, môže orgán štátnej vodnej správy na návrh vlastníka vodnej stavby určiť pásmo ochrany vodnej stavby a podľa jej povahy zakázať alebo obmedziť v ňom výstavbu niektorých stavieb alebo činností.“

2.3.1. Typizácia krajiny na základe zaťaženia a poškodenia krajínovorných zložiek

Celý odsek „Kontaminácia podzemných vôd“ na str. 71 sa nahrádza novým textom:

„Znečistenie podzemných vôd

Monitorovanie kvality podzemných vôd predstavuje systematické sledovanie a hodnotenie kvality a stavu podzemných vôd.

Výsledky laboratórnych analýz boli hodnotené podľa nariadenia vlády SR 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, porovnaním nameraných a limitných hodnôt pre všetky analyzované ukazovatele.

Do popredia vystupuje v roku 2009 problematika nepriaznivých oxidačnoredukčných podmienok, na čo poukazuje najčastejšie prekračovanie prípustných koncentrácií celkového Fe (58-krát), Mn (53-krát) a NH₄⁺ (13-krát). Okrem týchto ukazovateľov došlo k ojedinelému prekročeniu v prípade NO₃⁻, Cl⁻, SO₄²⁻, CHSKMn a rozpustných látok pri 105°C. Zo stopových prvkov boli zaznamenané zvýšené

koncentrácie Sb (8-krát), As (6-krát), Pb (5-krát), Al (4-krát), Ni (2-krát), Hg (2-krát) Cr (1-krát). Znečistenie špecifickými organickými látkami má len lokálny charakter. Väčšina špecifických organických látok bola stanovená pod detekčný limit. K prekročeniu limitných hodnôt v tejto skupine nedošlo. V skupine ukazovateľov všeobecných organických látok stanovený limit nespĺňal celkový organický uhlík (3-krát).

Hodnotenie stavu útvarov podzemných vôd je založené na hodnotení ich kvantitatívneho stavu a chemického stavu. Hodnotenie kvantitatívneho stavu podzemných vôd bolo vykonané u 97 útvarov podzemných vôd (zo 101 útvarov podzemných vôd) s vysokou až strednou mierou spoľahlivosti. Z celkového počtu hodnotených útvarov podzemných vôd do zlého kvantitatívneho stavu bolo zaradených 5 útvarov podzemných vôd, z toho 2 kvartérne útvary a 3 predkvartérne útvary.

Chemický stav útvarov podzemných vôd z hľadiska dosiahnutia dobrého chemického stavu sa každý útvar podzemnej vody hodnotil ako celok. Toto hodnotenie sa vykonávalo na regionálnej úrovni.

Z celkového počtu 75 útvarov podzemných vôd (vodné útvary geotermálnych vôd hodnotené neboli) bolo klasifikovaných:

- 13 útvarov podzemných vôd v zlom chemickom stave - 7 kvartérnych útvarov a 6 predkvartérnych útvarov
- 62 útvarov podzemných vôd v dobrom chemickom stave.

Dobry chemický stav bol takto klasifikovaný v 82,7 % útvarov podzemných vôd, čo predstavuje plochu 45 527,00 km², t. j. 76,4 % z celkovej plochy útvarov (kvartérnych aj predkvartérnych).

Zlý stav bol klasifikovaný v 17,3 % útvarov podzemných vôd, t. j. 14 101,00 km², t. j. 23,6 % z celkovej plochy útvarov.

Napriek tomu, že 62 útvarov podzemných vôd ako celok je hodnotených v dobrom chemickom stave, na základe výsledkov aktualizovanej rizikovej analýzy zdrojov znečistenia boli v nich zistené potenciálne zdroje bodového znečistenia /kontaminácie alebo znečistené/kontaminované územia. Aby v týchto útvaroch podzemných vôd nedošlo k zhoršeniu ich dobrého chemického stavu, je potrebné zabrániť alebo obmedziť vstup znečisťujúcich látok do podzemných vôd.“

3. Hospodárska a sociálna infraštruktúra a územný rozvoj Slovenska

3.2. Poľnohospodárstvo

Na konci prvého odseku kapitoly na str. 76 sa vkladá veta, ktorá znie:

„Vo vidieckom priestore je zvýraznená významnosť projektov pozemkových úprav v procese reštrukturalizácie krajiny, pri ktorých je treba uplatňovať zásady tvorby krajiny a rešpektovania špecifických foriem osídlenia a historických krajinných štruktúr v typickom charaktere poľnohospodárskej krajiny.“

3.3. Lesné hospodárstvo

Za prvým odsekom kapitoly na str. 78 sa vkladá text, ktorý znie:

„Zdravotný stav lesov, najmä smrekových, sa výrazne zhoršil najmä v okolí plôch poškodených vetrovou kalamitou z 19. novembra 2004. Vzniknutú situáciu v smrekových lesoch možno charakterizovať ako najväčší lesnícky problém v súčasnosti, ktorý existenčne ohrozuje plnenie požadovaných funkcií lesov v mimoriadne dôležitých regiónoch Slovenska (Orava, Kysuce, Vysoké Tatry, Spiš, Horehronie, Gemer). Významným spôsobom negatívne ovplyvňuje vzhľad krajiny, ekologickú stabilitu krajiny a sociálne a ekonomické aspekty trvalo udržateľného rozvoja predovšetkým vidieckych oblastí. Okrem realizácie ozdravných opatrení je potrebné realizovať najmä účinnú ochranu a obranu proti podkôrnemu hmyzu v lesných ekosystémoch s prevažným zastúpením smreka, a tak zabrániť zhoršovaniu ich zdravotného stavu.

Od roku 2001 bolo vykonaných viacero legislatívnych, koncepcných a iných aktivít na úseku štátnej lesníckej politiky v záujme zabezpečenia ochrany a rozvoja lesov v súlade s princípmi trvalo udržateľného života. Súčasťou toho bolo napr. prijatie zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, Koncepcie rozvoja pôdohospodárstva na roky 2007 – 2013 (v tom aj časť lesné hospodárstvo), ako aj prijatie Národného lesníckeho programu, ako zásadného koncepcného materiálu schváleného vládou SR.“

V treťom odseku odspodu na str. 79 sa slovo LHP nahrádza slovami: „Programu starostlivosti o lesy (PSL)“

3.7.1. Bývanie v Slovenskej republike

Na strane 86 sa slová nadpisu „Úbytky bytového fondu v rokoch 1961-1991“ nahrádzajú slovami „Úbytky bytového fondu v rokoch 1991-2001“

Na strane 86 sa slová nadpisu „Bytová výstavba v rokoch 2001-2005“ nahrádzajú slovami „Bytová výstavba v rokoch 2001-2008“ a v texte v štvrtom odseku sa čísla „2005“ nahrádzajú číslami „2008“

V piatom odseku sa číslo „2,76“ nahrádza číslom „3,18“.

Názov tabuľky na str. 86 „Tabuľka - Byty získané novou výstavbou v SR v rokoch 2001-2005“ sa nahrádza názvom „Tabuľka - Byty získané novou výstavbou v SR v rokoch 2001-2008“

a v tabuľke sa dopĺňajú riadky:

2006	14 444	7 657	5 393 637	2,68	71,0
2007	16 473	7 897	5 400 998	3,05	70,2
2008	17 184	8 502	5 412 254	3,18	70,2

Text pod tabuľkou sa nahrádza: „Zdroj: Regionálne porovnania v Slovenskej republike 2001-2004, ŠÚ SR, Vybrané údaje o regiónoch v Slovenskej republike 4/2005, ŠÚ SR, Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2008, ŠÚ SR, r. 2008 - Databáza regionálnej štatistiky (RegDat), ŠÚ SR“

Text posledných troch odsekov na strane 86 a na celej str. 87 sa nahrádza textom, ktorý znie:

„V rokoch 2001-2008 bolo v SR postavených 114 070 bytov.

Podľa údajov, ktoré poskytli obce ako stavebné úrady do zisťovaní o bytovej výstavbe Štatistickému úradu SR (výkaz Inv 3-04), bolo k 1.1. 2008 v SR rozostavaných 54 985 bytov, začatých v priebehu roka bolo 28 321 bytov (počet bytov, na ktoré bolo vydané stavebné povolenie), dokončilo sa 17 184 bytov (počet bytov, na ktoré bolo vydané kolaudačné rozhodnutie) a rozostavaných zostalo ku koncu roka 2008 66 122 bytov.

Počet začatých bytov v roku 2008 (28 321 bytov) predstavuje najvyššiu hodnotu za posledných 18 rokov (od roku 1991). Taktiež pri počte dokončených bytov (17 184 bytov) možno konštatovať, že ide o historicky najvyššiu hodnotu od roku 1991. Z tohto pohľadu je možné hodnotiť bytovú výstavbu na Slovensku v roku 2008 ako najúspešnejšiu v novodobom období od roku 1991.

Z celkového počtu dokončených bytov sa 8 502 postavilo v rodinných domoch, čo predstavuje 49,5 %. Z existujúceho bytového fondu v roku 2008 ubudlo 2 745 bytov, z toho 1 202 z dôvodu asanácie (43,8 %). Podľa veľkostnej štruktúry dokončených bytov 1 939 bytov predstavovali 1-izbové byty a garsónky (11,28 %), 4 056 2-izbové (23,60 %), 4 662 3-izbové (27,13 %), 3 852 4-izbové (22,42 %) a 2 675 b.j. boli 5 a viac izbové byty (15,57 %).

Veľkostné zloženie bytov sa prejavilo aj na hodnote priemernej podlahovej plochy dokončeného bytu, ktorá v roku 2008 dosiahla 113,1 m² (v roku 2007 mala hodnotu 112,0 m², v roku 2006 116,2 m², v roku 2005 120,8 m², v roku 2004 131,7 m², v roku 2003 114,3 m², v roku 2002 117,8 m² a v roku 2001 129,1 m²) a priemernej obytnej plochy dokončeného bytu, ktorá dosiahla 70,2 m² (v roku 2007 taktiež 70,2 m², v roku 2006 71,0 m², v roku 2005 73,4 m², v roku 2004 78,5 m², v roku 2003 71,8 m², v roku 2002 76,6 m² a v roku 2001 80,5 m²).

Z porovnania bytovej výstavby v Slovenskej republike v roku 2008 z hľadiska územného členenia možno konštatovať, že obdobne ako v predchádzajúcich rokoch sa najviac bytov postavilo v Bratislavskom kraji (5 563 bytov), čo predstavuje takmer tretinu z celkového počtu postavených bytov v SR (32,37 %). Druhý najvyšší počet dokončených bytov, a to 2 739 bytov je v Trnavskom kraji (15,94 %). Ďalej nasleduje Žilinský kraj s 2 138 dokončenými bytmi (12,44 %). Na opačnom konci, s najmenším počtom dokončených bytov, sa nachádzajú Banskobystrický kraj s 1 002 bytmi (5,83 %) a Košický kraj s 1 270 dokončenými bytmi (7,39 %). V Nitrianskom kraji sa v roku 2008 dokončilo 1 427 bytov (8,30 %), v Trenčianskom 1 470 bytov (8,55 %) a v Prešovskom kraji 1 575 bytov (9,17 %). Obdobné poradie je aj pri počte začatých bytov. Najviac bytov sa začalo stavať v Bratislavskom kraji – 8 117 bytov (28,66 % z celkového počtu začatých bytov), po ňom nasleduje Trnavský kraj s 4 195 začatými bytmi (14,81 %) a Žilinský kraj s počtom začatých bytov 3 911 (13,81 %). Tradične Banskobystrický (1 741 bytov – 6,15 %) a Košický kraj (1 948 bytov – 6,88 %) sú podľa počtu začatých bytov na opačnom konci tabuľky.

Tabuľka - Bytová výstavba v jednotlivých krajoch SR v rokoch 2001-2008

kraj	rok 2001		rok 2002		rok 2003		rok 2004		rok 2005		rok 2006		rok 2007		rok 2008	
	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR
BB	1 208	1 055	1 097	1 431	904	1 000	757	816	909	772	1 435	926	1 367	934	1 741	1 002
BA	2 016	1 911	3 173	2 846	3 643	2 451	4 947	3 349	7 079	4 673	6 909	4 307	5 222	5 726	8 117	5 563

kraj	rok 2001		rok 2002		rok 2003		rok 2004		rok 2005		rok 2006		rok 2007		rok 2008	
	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR	SP	KR
KE	776	981	1 334	1 319	1 231	1 203	1 017	877	1 225	944	918	799	1 061	1 029	1 948	1 270
NR	1 199	976	1 155	1 241	1 474	1 692	1 613	1 408	1 388	1 087	1 637	1 352	1 829	1 267	2 881	1 427
TN	1 221	940	1 586	1 289	1 348	1 617	1 649	1 476	1 634	1 575	1 558	1 247	1 939	1 148	2 677	1 470
TT	2 222	1 534	2 377	2 052	2 061	2 390	2 409	1 675	3 681	2 055	3 843	2 646	2 987	2 688	4 195	2 739
PO	1 569	1 629	1 799	1 935	1 505	1 783	1 907	1 343	1 672	1 760	1 705	1 352	1 699	1 711	2 851	1 575
ZA	1 917	1 295	2 086	2 100	1 899	1 844	2 287	1 648	2 208	1 997	2 587	1 815	2 012	1 970	3 911	2 138
SR	12 128	10 321	14 607	14 213	14 065	13 980	16 586	12 592	19 796	14 863	20 592	14 444	18 116	16 473	28 321	17 184

Zdroj: podklady SÚ SR (vykaz Inv 3-04), Informácia o bytovej výstavbe v Slovenskej republike za rok 2008, sekcia stavebníctva a bytovej politiky MVR SR, odbor bytovej politiky

Pozn.:

Použitá skrátená označenia územných jednotiek NUTS 3 : BA – Bratislavský kraj, TT – Trnavský kraj, TN – Trenčiansky kraj, NR – Nitriansky kraj, ZA – Žilinský kraj, BC – Banskobystrický kraj, PO – Prešovský kraj, KE – Košický kraj

SP - stavebné povolenie, KR - kolaudačné rozhodnutie

Začaté byty sú tie, ktorých výstavba sa začala v danom roku na základe vydaného stavebného povolenia.

Rozostavané byty sú tie, ktorých výstavba sa začala a do konca sledovaného obdobia neboli dokončené.

Dokončené byty sú tie, ktorých užívania schopnosť po ukončení výstavby bola potvrdená vydaním kolaudačného rozhodnutia. Sú to dokončené byty v budovách určených na bývanie t.j. v obytných domoch, v rodinných domoch a v polyfunkčných budovách.

Tabuľka - Bytová výstavba v jednotlivých krajoch SR v rokoch 2001-2008

územie	rozostavané byty k 31.12. 2008
Bratislavský kraj	16 635
Trnavský kraj	10 053
Trenčiansky kraj	6 178
Nitriansky kraj	6 536
Žilinský kraj	9 635
Banskobystrický kraj	4 664
Prešovský kraj	7 077
Košický kraj	5 344
SR	66 122

Zdroj: podklady SÚ SR (vykaz Inv 3-04)

V prvom odseku na str. 88 sa vypúšťa slovo „najnovšiu“

Na konci prvého odseku na str. 88 sa vkladá text v zátvorke: „(Prognóza vývoja obyvateľstva za kraje SR do roku 2025, ŠÚ SR, 2004)“

V prvej tabuľke na str. 90 v bunke v piatom riadku a v štvrtom stĺpci (počet obyvateľov) sa za číslom vkladá hviezdička a pod tabuľkou sa vkladá text poznámky, ktorý znie:

„* v roku 2008 bola aktualizovaná prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch. Podľa tejto aktualizácie by malo byť v SR v roku 2010 spolu 5 419 691 obyvateľov. Rozdiel oproti pôvodnej prognóze nepredstavuje podstatnú zmenu v názore na potrebu novej výstavby bytov“

3.7.2. Školstvo

Vypúšťa sa celý text časti „Stredné školy“ na str. 92 a 93.

V prvom odseku časti Vysoké školy na str. 93 sa čísla 2005/2006 nahrádzajú číslami „2008/2009“

V druhej odrážke časti Vysoké školy na str. 93 sa slová „6 súkromných vysokých škôl“ nahrádzajú slovami „10 súkromných vysokých škôl“

Vypúšťa sa posledný odsek na str. 93 a celý text na str. 94 a nahrádza sa textom, ktorý znie:

„V pôsobnosti Ministerstva školstva SR bolo 20 vysokých škôl so 104 fakultami, v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR pôsobí štátna vysoká škola univerzitného typu - Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, v rezorte Ministerstva obrany SR vrcholná vojenská vysokoškolská vzdelávacia a vedecká ustanovizeň - Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Liptovskom Mikuláši a v rezorte Ministerstva vnútra SR je to štátna vysoká škola zabezpečujúca vzdelávanie a výchovu najmä príslušníkov Policajného zboru a ďalších bezpečnostných služieb - Akadémia Policajného zboru v Bratislave. Štátne vysoké školy mali v šk.r. 2008/2009 vytvorených spolu 6 fakúlt. Okrem toho v sledovanom školskom roku pôsobilo aj desať súkromných vysokých škôl so 16 fakultami.

Posledné tri vysoké školy vznikli v roku 2006, konkrétne 1.3. 2006 Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom, 1.7. 2006 Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií v Bratislave a posledne 7.7. 2006 Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach.

Vyššie školstvo je výrazným impulzom rozvoja územia. Na stav rozvoja určitého regiónu potom vplýva lokalizácia najmä vysokých škôl a ich detašovaných pracovísk. K októbru 2008 na území Slovenska pôsobilo 33 vysokých škôl v 15 mestách Slovenska, pričom až 26 vysokých škôl sa nachádzalo v krajských mestách. Najviac vysokých škôl – 11 je sústredených v hl.m. Bratislave, ďalej nasledujú Košice so 4 vysokými školami a mestá Banská Bystrica, Nitra, Trenčín, Trnava a Prešov, ktoré boli v školskom roku 2008/2009 sídlom dvoch vysokých škôl súčasne. Taktiež zo 126 fakúlt vysokých škôl až 108 fakúlt malo svoje sídlo v niektorom z ôsmich krajských miest. K 8.10. 2009 malo 33 vysokých škôl vytvorených 107 detašovaných pracovísk, pričom na území Slovenska malo svoje sídlo 92 detašovaných pracovísk vysokých škôl a ďalších 15 detašovaných pracovísk bolo vytvorených v zahraničí. Z 92 detašovaných pracovísk rozmiestnených na území Slovenska sa spolu 19 pracovísk nachádzalo v krajských mestách.

V školskom roku 2008/2009 študovalo na vysokých školách v dennom štúdiu 137 347 študentov slovenského štátneho občianstva (z toho na verejných vysokých školách študovalo 131 048 študentov, na súkromných 4 909 a na štátnych školách 1 390 študentov), čo bolo oproti predchádzajúcemu školskému roku 2007/2008 o 6 154 študentov viac. Študenti inej štátnej príslušnosti, ktorých bolo 2 915, tvorili 2,1 % z celkového počtu študentov denného štúdia (ten predstavoval 140 262 študentov). V štúdiu popri zamestnaní študovalo 79 840 študentov, čo je o 537 menej v porovnaní s predchádzajúcim školským rokom 2007/2008. Z nich 51 307 študovalo na

verejných vysokých školách, 25 442 na súkromných a 3 091 na štátnych vysokých školách.

V územnom rozložení vysokých škôl pozorujeme tieto zoskupenia:

- Bratislava – Trnava – Sládkovičovo, Košice – Prešov, Banská Bystrica – Zvolen, stredné Považie v troch zoskupeniach – Trenčín, Žilina, Dubnica nad Váhom, Horné Považie – Liptov – Ružomberok, Liptovský Mikuláš a v regióne Dolná Nitra mesto Nitra.

K najvýznamnejším vysokoškolským centrom patrí Bratislava (33,1 % všetkých vysokoškolských študentov), Košice (11,7 %) a Nitra (10,3 %). Čo sa týka rozloženia VŠ na území SR, výrazná je ich decentralizácia.“

Tabuľka „Vysoké školy/univerzity v SR v školskom roku 2005/2006“ na str. 95 vrátane nadpisu a poznámok sa nahrádza tabuľkou a poznámkami:

Tabuľka - Vysoké školy v SR v školskom roku 2008/2009

VYSOKÁ ŠKOLA v školskom roku 2008/2009 (stav k 31.10. 2008)	študujúci v dennej forme štúdia			počet externých študentov	počet študentov spolu	počet fakúlt
	slovenského štátneho občianstva	iného štátneho občianstva	spolu			
Univerzita Komenského v Bratislave	19 582	1 162	20 744	5 345	26 089	13
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	6 541	269	6 810	776	7 586	5
Prešovská univerzita v Prešove	7 297	24	7 321	4 708	12 029	8
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	4 754	17	4 771	2 294	7 065	3
Katolícka univerzita v Ružomberku	6 107	18	6 125	3 834	9 959	4
Univerzita J. Selyeho v Komárne	1 379	32	1 411	1 267	2 678	3
Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach	1 209	209	1 418	103	1 521	1
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	7 812	77	7 889	4 947	12 836	5
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	8 752	72	8 824	6 056	14 880	6
Trnavská univerzita v Trnave	4 591	21	4 612	2 378	6 990	5
Slovenská technická univerzita v Bratislave	15 536	411	15 947	1 425	17 372	7
Technická univerzita v Košiciach	12 210	72	12 282	3 830	16 112	9
Žilinská univerzita v Žiline	8 995	100	9 095	3 053	12 148	7
Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne	4 015	17	4 032	3 694	7 726	5
Ekonomická univerzita v Bratislave	10 620	63	10 683	3 076	13 759	6
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	6 678	59	6 737	3 137	9 874	6
Technická univerzita vo Zvolene	3 064	22	3 086	1 384	4 470	4
Vysoká škola múzických umení v Bratislave	839	99	938	0	938	3
Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave	545	73	618	0	618	1
Akadémia umení v Banskej Bystrici	522	31	553	0	553	3
Verejné vysoké školy spolu	131 048	2 848	133 896	51 307	185 203	104
Vysoká škola v Sládkovičove	396	6	402	1 818	2 220	2
Bratislavská vysoká škola práva v Bratislave	1 518	8	1 526	2 139	3 665	4
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave	247	19	266	12 794	13 060	3
Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave	350	2	352	2 822	3 174	1
Vysoká škola manažmentu v Trenčíne	834	16	850	496	1 346	1
Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove	245	1	246	245	491	1
Stredo európska vysoká škola v Skalici	282	4	286	571	857	1
Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom	0	0	0	3 484	3 484	1
Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií v Bratislave	44	3	47	0	47	1
Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach	993	3	996	1 073	2 069	1
Súkromné vysoké školy spolu	4 909	62	4 971	25 442	30 413	16
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave	650	5	655	2 467	3 122	4
Akadémia Policajného zboru v Bratislave	462	0	462	624	1 086	1
Akadémia ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši	278	0	278	0	278	1
Štátne vysoké školy	1 390	5	1 395	3 091	4 486	6
Spolu	137 347	2 915	140 262	79 840	220 102	126

Zdroj: Štatistická ročenka školstva (Tabuľky za školský rok 2008/2009), ÚIPS, 2009

3.7.3. Zdravotníctvo

Za prvou odrážkou na str. 95 vložiť text:

- „1. všeobecná
  - 1.1. pre dospelých,
  - 1.2. pre deti a dorast,
- 2. špecializovaná
  - 2.1. gynekologická,
  - 2.2. zubno-lekárska,
- 3. špecializovaná iná,
- 4. záchranná zdravotná služba,“

Text posledného odseku na str. 95 a text na str. 96 až 99 kapitoly 3.7.3 sa nahrádza textom, ktorý znie:

„V rámci všeobecnej ambulantnej starostlivosti a v rámci špecializovanej zubno-lekárskej ambulantnej starostlivosti sa poskytuje lekárska služba prvej pomoci najmenej v rozsahu verejnej minimálnej siete poskytovateľov.

Záchranná zdravotná služba sa vykonáva podľa osobitného predpisu.

V rámci ústavnej starostlivosti v nemocnici sa poskytuje ústavná pohotovostná služba najmenej v rozsahu verejnej minimálnej siete poskytovateľov.

Podľa Zdravotníckej ročenky Slovenskej republiky 2007 (Národné centrum zdravotníckych informácií – NCZI, Bratislava, 2008) bolo v Slovenskej republike evidovaných ku koncu roku 2007 13 272 zdravotníckych zariadení. Z toho bolo 9 878 zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti, 186 zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti (80 všeobecných nemocníc, 42 špecializovaných nemocníc, 27 liečební), 1 636 zariadení lekárenskej starostlivosti a 12 hematologicko-transfúziologických zariadení (11 hematologicko-transfúziologických zariadení s celoštátnou pôsobnosťou a 1 zariadenie s regionálnou pôsobnosťou).

Zdravotnícke zariadenia v Slovenskej republike vykázali ku koncu roka 2007 25 842,17 úväzkov samostatných odborných zdravotníckych pracovníkov (lekár, zubný lekár, farmaceut a iný zdravotnícky pracovník). Počet úväzkov zdravotníckych odborníkov v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti vzrástol takmer na počet 10 200. Z toho na oddeleniach ústavných zariadení (bez liečebných kúpeľov a detských ozdravovní) bolo 5 334,32 lekárskeho miesta, na 100 postelí tak pripadalo 14,56 lekárskeho miesta. Trend v znižovaní postelí z predchádzajúcich rokov pokračoval miernejším tempom. Oproti stavu ku koncu roku 2006 sa počet postelí znížil o 139. Celkový počet postelí (lôžok) na 1 214 oddeleniach zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti tak k 31.12. 2007 bol 36 642. Na 1 000 obyvateľov Slovenska tak pripadá 6,8 posteľe (na 100 000 obyvateľov 678,4).

V roku 2007 bolo na oddeleniach zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti hospitalizovaných 1 021 562 pacientov. Priemerný ošetrovací čas bol 8,7 dňa. Využitie posteľovej kapacity v zdravotníckych zariadeniach bolo 68,7 %.

Kúpeľnú starostlivosť poskytovalo 22 prírodných liečebných kúpeľov a 6 kúpeľných liečební s 10 695 posteľami.

Počet pracovných miest samostatných odborných zdravotníckych pracovníkov v ambulancijnej zdravotnej starostlivosti predstavoval 12 326,03 miest (čo na 10 000 obyvateľov predstavuje 22,82 pracovného miesta), v lekárenskej starostlivosti 2 922,52 miest, v hematologicko-transfúziologických zariadeniach 56,00 miest a v ostatných zariadeniach 342,33 miest.

V samostatných ambulanciách a v ambulancijných častiach ústavných zdravotníckych zariadení bolo evidovaných 13 867,13 pracovného miesta samostatných odborných zdravotníckych pracovníkov, z čoho bolo 10 155,39 úväzkov lekárov a 3 023,76 úväzkov zubných lekárov. Na 10 000 obyvateľov pripadlo celkom 25,68 lekárskeho miesta samostatných odborných zdravotníckych pracovníkov v ambulanciách.

Ku koncu roku 2007 bolo na Slovensku 9 878 ambulancijných zdravotníckych zariadení, z toho bolo 3 202 ambulancií všeobecnej ambulancijnej zdravotnej starostlivosti, 5 880 ambulancií špecializovanej ambulancijnej zdravotnej starostlivosti, 135 ambulancií záchranej zdravotnej služby, 51 zariadení na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti, 85 stacionárov, 45 polikliník, 162 agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 313 zariadení spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek a 5 mobilných hospicov.

Všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých zabezpečovalo 2 184,08 lekárskeho miest a vrátane lekárskej služby prvej pomoci pripadalo na 1 lekárske miesto 1 903 obyvateľov nad 18 rokov. Všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre deti a dorast zabezpečovalo 1 143,55 lekárskeho miest a spolu s lekárskou službou prvej pomoci tak na 1 lekárske miesto pripadalo 1 395 detí a dorastu do 24 rokov.

Tabuľka - Pracovné miesta samostatných odborných zdravotníckych pracovníkov v ambulanciách vo vybraných útvaroch zdravotnej starostlivosti v Slovenskej republike v roku 2007

odborné zameranie útvaru	pracovné miesta sam. odb. zdrav. pracovníkov v amb. ^{/1}
všeobecné lekárstvo ^{/2}	5,05
dorastové lekárstvo ^{/3}	0,39
všeobecná starostlivosť o deti a dorast ^{/4}	6,82
pediatria ^{/5}	0,45
gynekológia a pôrodníctvo ^{/6}	2,87
stomatológia	4,86
pediatrická gynekológia ^{/7}	0,20
LSPP všeobecná ambulantná starostlivosť pre dospelých - ambulantná	0,12
LSPP všeobecná ambulantná starostlivosť pre dospelých - výjazdová	0,10
LSPP všeobecná ambulantná starostlivosť pre deti a dorast – ambulantná ^{/4}	0,24
LSPP všeobecná ambulantná starostlivosť pre deti a dorast – výjazdová ^{/4}	0,11
LSPP zubné lekárstvo pre dospelých ^{/2}	0,14
LSPP zubné lekárstvo pre deti a dorast ^{/4}	0,02

Zdroj: Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2007, NCZI, 2008

Pozn.:

^{/1} Evidenčný počet prepočítaný na plné úväzky v kategóriách lekár, zubný lekár, farmaceut a iný zdravotnícky pracovník na 10000 obyvateľov.

^{/2} dospelí 18+ rokov

^{/3} dorast 15 - 24 rokov

^{/4} deti a dorast 0 - 24 rokov

^{/5} deti 0 - 17 (17 + 364 dní)

^{/6} ženy

^{/7} dievčatá 0 - 17 rokov

Výrazne nízke hodnoty pod priemer SR vykazujú tieto okresy:

- všeobecné lekárstvo (pre obyv. 18+ rokov, priemer za SR 5,05 lekárov na 10 000 dospelých) – Bratislava IV (3,70), Bratislava V (3,14), Pezinok (3,47), Skalica (3,66), Myjava (3,51), Námestovo (3,88), Banská Štiavnica (3,68), Detva (3,75), Bardejov (3,74), Kežmarok (3,61), Gelnica (3,86), Košice II (3,60), Košice III (3,22), Košice - okolie (3,27),
- všeobecná starostlivosť o deti a dorast (pre obyv. 0-24 rokov, priemer za SR 6,82 lekárov na 10 000 detí a dorastu) - Banská Štiavnica (3,91), Poltár (4,73), Snina (3,65), Gelnica (4,21), Trebišov (4,96).

Sieť ústavných zdravotníckych zariadení (vrátane ambulantných častí) k 31.12. 2007 tvorilo v SR:

- 80 všeobecných nemocníc,
- 42 špecializovaných nemocníc,
- 27 liečební,
- 7 hospicov,
- 1 dom ošetrovateľskej starostlivosti,
- 22 prírodných liečebných kúpeľov,

- 6 kúpeľných liečební,
- 1 zariadenie biomedicínskeho výskumu.

V zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti (vrátane ambulantných častí) bolo 47 524 postelí, na 10 000 obyvateľov tak pripadlo 88,0 postelí.. Z tohto počtu bolo 28 328 postelí vo všeobecných nemocniciach, 5 960 v špecializovaných nemocniciach, 2 403 v liečebniach, 105 v hospicioch, 33 v dome ošetrovateľskej starostlivosti, 9 529 v prírodných liečebných kúpeľoch a 1 166 v kúpeľných liečebniach.

Rozdielny je počet postelí ústavnej zdravotnej starostlivosti (vrátane ambulantných častí) na 10 000 obyvateľov v jednotlivých okresoch:

- okresy, ktoré nemajú žiadne lôžka ústavnej zdravotnej starostlivosti – Bratislava IV, Senica, Bytča, Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Poltár, Sabinov, Košice III (spolu 8 okresov),
- okresy s nižšou hodnotou ako je priemer SR (88,0 postelí ústavnej zdravotnej starostlivosti na 10 000 obyvateľov) – do tejto skupiny spadá 46 okresov,
- okresy s vyššou hodnotou ako je celoslovenský priemer t.j. od 88,1 do 200 postelí ústavnej zdravotnej starostlivosti na 10 000 obyvateľov – spolu 16 okresov,
- okresy s výrazne vyššou hodnotou ako je slovenský priemer (nad 200 postelí ústavnej zdravotnej starostlivosti na 10 000 obyvateľov) – Bratislava I, Bratislava III, Piešťany, Ružomberok, Turčianske Teplice, Krupina, Bardejov, Poprad, Košice IV (teda 9 okresov).

Podľa ročného výkazu NCZI o sieti zdravotníckych zariadení sa k 31.12. 2008 nachádzali všeobecné nemocnice vo väčšine okresných miest. Chýbajú iba v okresných mestách Pezinok (tu sa však nachádza špecializovaná nemocnica), Senec, Hlohovec, Senica, Nové Mesto nad Váhom (špecializovaná nemocnica), Prievidza, Púchov, Bytča, Námestovo, Kysucké Nové Mesto, Turčianske Teplice, Tvrdošín, Detva, Poltár, Žarnovica, Sabinov, Sobrance (špecializovaná nemocnica) – často blízko nemocnice v susednom okrese (napr. Senec – Bratislava, Bytča – Žilina) alebo sa nemocnica nachádza v inom meste daného okresu (napr. Bojnice, Trstená, Modra, Handlová). V niektorých okresoch sa nachádzajú aj dve všeobecné nemocnice, jedna v okresnom meste, ďalšia v inom meste okresu (napr. Levice – Šahy, Rimavská Sobota – Hnúšťa, Spišská Nová Ves – Krompachy, Trebišov – Kráľovský Chlmec).

V posledných rokoch sa zvyšuje aj dostupnosť lekárenských zariadení. Pod lekárenskú starostlivosť spadalo v roku 2007 1 636 zariadení, z toho bolo 1 382 verejných lekární, 89 pobočiek verejných lekární, 4 verejné lekárne zriadené ako výučbové základne, 119 výdajní zdravotných pomôcok, 9 výdajní audioprotetických zdravotníckych pomôcok a 33 výdajní ortopedicko-protetických zdravotníckych pomôcok. V zariadeniach lekárenskej starostlivosti bolo evidovaných 2 922,52 pracovných miest zdravotníckych odborníkov, čo predstavuje 5,41 pracovného miesta na 10 000 obyvateľov. Na 1 lekára pripadlo v roku 2007 3 662 obyvateľov SR.

Okrem spomenutých zdravotníckych zariadení bolo v roku 2007 v SR 1 560 ďalších zariadení zdravotnej starostlivosti, z toho:

- 267 očných optík,
- 942 zubných techník,
- 65 zariadení, ktoré zabezpečovali dopravu do zdravotníckeho zariadenia alebo zo zdravotníckeho zariadenia,
- 282 zariadení PZS na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe,

- 4 iné zariadenia, orgány alebo organizácie.

Počet zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike v roku 2007

územie	zdravotnícke zariadenia spolu	nemocnice	zariadenia ambulantnej zdrav. star.	odborné liečebné ústavy	liečebne	prírodné liečebné kúpele
SR spolu	13 272	122	9 878	-	36	28
Bratislavský kraj	1 838	24	1 361	-	6	-
Trnavský kraj	1 267	6	899	-	4	2
Trenčiansky kraj	1 419	11	1 052	-	2	5
Nitriansky kraj	1 683	13	1 272	-	3	-
Žilinský kraj	1 571	9	1 181	-	5	4
Banskobystrický kraj	1 577	18	1 183	-	6	8
Prešovský kraj	1 903	21	1 404	-	6	8
Košický kraj	2 014	20	1 526	-	4	1

Zdroj: Štatistická ročenka regionov Slovenska 2008, SÚ SR

Tabuľka - Počet lôžok v zdravotníckych zariadeniach v Slovenskej republike v roku 2007

územie	zdravotnícke zariadenia spolu	z toho			
		nemocnice	odborné liečebné ústavy	liečebne	prírodné liečebné kúpele
SR spolu	47 524	34 288	-	2 541	10 695
Bratislavský kraj	5 491	5 257	-	234	-
Trnavský kraj	5 330	2 352	-	372	2 606
Trenčiansky kraj	5 214	3 233	-	56	1 925
Nitriansky kraj	4 356	4 302	-	54	-
Žilinský kraj	5 847	3 797	-	509	1 541
Banskobystrický kraj	6 780	4 128	-	394	2 258
Prešovský kraj	8 436	5 749	-	562	2 125
Košický kraj	6 070	5 470	-	360	D

Zdroj: Štatistická ročenka regionov Slovenska 2008, SÚ SR, D – údaj nie je možné publikovať pre jeho dôverný charakter*

3.7.4. Kultúra a umenie

Tabuľka na str. 100 sa nahrádza nasledovnou tabuľkou vrátane poznámok:

Tabuľka - „Vybrané ukazovatele za kultúru v roku 2008

územie	hudobné teleso / umelecký súbor	profesionálne divadlá	stále divadelné scény	z toho mimo prevádzky	návštevníci ^{/1}	registrované galérie	počet expozícií	múzeá	verejné knižnice
SR spolu	14	51	68	4	1 456 197	25	63	101	2 116
Bratislavský kraj	11	21	22	1	670 968	3	22	24	74
Trnavský kraj	1	2	3	-	46 481	2	4	7	221
Trenčiansky kraj	-	1	-	-	2 000	2	3	11	233
Nitriansky kraj	-	6	11	1	169 143	3	2	10	302
Žilinský kraj	1	4	6	-	91 228	6	18	11	276

územie	hudobné teleso / umelecký súbor	profesionálne divadlá	stále divadelné scény	z toho mimo prevádzky	návštevníci ^{/1}	registrované galérie	počet expozícií	múzeá	verejné knižnice
Banskobystrický kraj	-	6	9	1	110 711	2	2	16	344
Prešovský kraj	-	2	5	-	84 534	4	4	13	402
Košický kraj	1	9	12	1	281 132	3	8	9	264

Zdroj: statistika kultúry, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2009

Pozn.: /1 počet návštevníkov na predstaveniach odohraných súborní vykazujúceho divadla, v tom na domácej scéne, hosťovanie v SR, v zahraničí

4. Doprava a územný rozvoj Slovenska

4.1. Zámery rozvoja rezortu dopravy definované v oficiálnych dokumentoch na medzinárodnej a národnej úrovni

Pred prvý odsek kapitoly 4.1. sa vkladá medzinadpis:

Medzinárodná úroveň – všetky druhy dopravy

V prvom odseku na str. 100 sa pred zátvorku vkladá slovo „ECMT“

V tom istom odseku sa vkladá pred slová „multimodálnych koridorov“ slovo „paneurópskych“ (pozn. v odseku sa nachádza dva krát)

V tretej odrážke na strane 100 sa slovo „je“ nahrádza slovom „bola“

V poslednom odseku na str. 100 sa vypúšťajú slová „ich doplnkové“ a slovo „projektu“ sa nahrádza slovami „projektov ECMT a“

Na konci prvého odseku na str. 101 sa vkladá veta: „V tom istom roku bola medzinárodná organizácia Konferencia európskych ministrov dopravy (ECMT) pretransformovaná na Medzinárodné dopravné fórum (ITF – International Transport Forum), ktorá sa stala celosvetovou dopravnou organizáciou zastrešujúcou ministerstvá dopravy krajín OECD.“

V druhom odseku na str. 101 sa pred slovo „štátoch“ vkladajú slová „tretích krajínach“ a vypúšťa sa lomka a slovo „/CEMT“

Za druhý odsek na str. 101 sa vkladá text, ktorý znie: „Kompletná sieť paneurópskych multimodálnych koridorov ITF (ECMT) a siete TEN-T prechádzajúcich územím Slovenska je uvedená v záväznej časti ZD č. 1 KURS 2001.“

Na str. 101 sa vypúšťa text tretieho až šiesteho odseku vrátane odrážok.

V poslednej odrážke posledného odseku na str. 101 sa slová „multimodálneho koridoru č. VI“ nahrádzajú slovami „multimodálnych koridorov č. VI a V vetva V.a)“

V prvej odrážke na str. 102 sa slová „multimodálneho koridoru č. VI“ nahrádzajú slovami „multimodálnych koridorov č. VI a V vetva a)“

Za prvý odsek na str. 102 sa vkladá text, ktorý znie: „Z uvedeného zaradenia vyplýva záväzok Slovenska sústrediť dostupné zdroje – EÚ i národné – na realizáciu vymenovaných projektov.“

Slovenská republika, spolu s ostatnými visegrádskymi krajinami, sleduje a aktívne sa zapája do procesu revízie siete TEN-T. Súčasný návrh päť hlavných osí prepojenia strednej Európy na tretie krajiny na východe považuje Slovensko za nevyvážený. V rámci spoločnej iniciatívy s Českou republikou, Slovensko požaduje doplniť hlavné osi prepojenia západ – východ o strednú os Norimberg/Drážďany – Praha – Olomouc – Púchov – Žilina – Košice – Užhorod. Na území Slovenska a celej navrhovanej osi, len úsek cestnej infraštruktúry št. hranica SR/ČR – Lysá pod Makytou – Púchov – Beluša nie je súčasťou siete TEN-T. Spolu s TEN-T úsekom konvenčnej železničnej trate št. hranica SR/ČR – Strelenka – Púchov, po doplnení o spomínaný cestný úsek, sa vytvorí multimodálny koridor v celej svojej navrhovanej dĺžke. V podstate ide o pôvodný koridor západ – východ predchádzajúcej Československej federatívnej republiky, ktorý obsahoval okrem strednej vetvy cez Púchov i vetvu severnú, vedúcu cez Ostravu. Z viacerých prevádzkových a ekonomických dôvodov by bolo efektívne dodržať takéto dvojvetvové štruktúrovanie navrhovanej osi i v rámci siete TEN-T. Na území Slovenska a severnej Moravy je potrebné doplniť asi 60 kilometrov (Svrčinovec – Ostrava D1) alebo 35 kilometrov (Svrčinovec – Třanovice R47) cestnej infraštruktúry, ktorá nie je súčasťou cestnej siete TEN-T. Na samotnom území Slovenska je predmetom len 2,5 km dlhý úsek rýchlostnej cesty R5 Svrčinovec – št. hranica SR/ČR. Návrh ZD č. 1 KURS 2001 vo svojej záväznej časti dopĺňa strednú os západ – východ i o jej severnú vetvu Svrčinovec – Ostrava.

Analogická situácia, avšak bez potreby zaradiť nový úsek do siete TEN-T, nastala v priestore prepojenia vetiev koridoru č. V i č. V vetva a v území medzi Košicami a Miškovcom. Po reálnom dobudovaní a modernizácii konvenčnej železničnej trate a rýchlostnej cesty budú obidve mestá spojené dopravnou infraštruktúrou multimodálneho charakteru.

Uvedené tri priestory – stredné Považie, žilinská a košická aglomerácia – budú mať vytvorené podmienky na kooperačný ekonomický rozvoj s blízkymi aglomeráciami za hranicami Slovenska prostredníctvom modernej dopravnej infraštruktúry. Multimodálny rozmer prepojení je, okrem uvedenej dopravnej infraštruktúry, podporovaný sieťou terminálov kombinovanej dopravy úrovne TEN-T či verejných terminálov v aglomeráciách po obidvoch stranách hraníc. Vzďialenosti slovenských centier týchto aglomerácií od centier na českom, poľskom i maďarskom území sú menšie ako 90 km. Spolu s bratislavskou aglomeráciou sa vytvárajú podmienky pre štyri potenciálne silné cezhraničné ekonomické priestory prepojené sieťami TEN-T. V podmienkach otvorenej trhovej ekonomiky ide o vytvorenie primárnych infraštruktúrnych podmienok vzájomnej kooperácie či synergického pôsobenia hospodárstva ale i prepravných procesov.

Okrem uvedených návrhov sa v poslednom období diskutuje o návrhu na zaradenie ďalších úsekov siete rýchlostných ciest vo vnútrozemí Slovenska do systému TEN-T. Ide o R1 v úseku Trnava – Žiar nad Hronom a Zvolen – Ružomberok, R2 v úseku D1 – Žiar nad Hronom a Zvolen – Košice, R3 v úseku D1 – Trstená – PR.

V Zmenách a doplnkoch č. 1 KURS 2001 je vymenovaný aktuálny stav dopravnej infraštruktúry zaradenej do siete podľa európskych dohôd AGR, AGC, AGTC, AGN.

V rámci medzinárodnej dopravy sú rozhodujúce dohovory o hraničných priechodoch na úrovni celoeurópskej dopravnej siete (TEN-T). S Českou republikou ide o diaľničné prepojenie na diaľnici D2 s prechodom Brodské/Lanžhot (TEN-T), prepojenia na úrovni rýchlostných ciest približne v osi Zlín – Púchov R49/R6 s prechodom Střelna/Lysá pod Makytou (TEN-T návrh) a v osi Český Těšín – Čadca s prechodom Mosty u Jablunkova/Svrčinovec. S Poľskou republikou ide o spojenie na Pan európskom dopravnom koridore VI medzi Bielsko Bialou a Žilinou s prechodom štátnej hranice Zwardon/Skalité (TEN-T), spojenie novej rýchlostnej cesty S19/R4 v osi Rzeszow/Prešov s prechodom hranice v blízkosti existujúcej cesty I. triedy Barwinek/Vyšný Komárnik (TEN-T), spojenie novej rýchlostnej cesty na osi Ružomberok – Krakov s prechodom Trstená/Chyžne S7/R3 (TEN-T návrh). v prepojení na Ukrajinu ide o diaľničné spojenie v osi Košice – Užhorod s prechodom v blízkosti obce Vyšné Nemecké (TEN-T) a medzinárodný prechod v predĺžení uvažovanej rýchlostnej cesty R9 Ubl'a/Malyj Bereznyj. S Maďarskou republikou je dôležité spojenie v osi Košice – Miskolc rýchlostnou cestou R4/M30 (TEN-T), prepojenie rýchlostnej cesty R3/M20 v osi Zvolen – Šahy – Vác – Budapešť (TEN-T na R3) a existujúce diaľničné spojenie na D2 Rusovce/Rajka (TEN-T na D2). S Rakúskou republikou sa okrem existujúceho diaľničného prepojenia D4/A6 na prechode Jarovce/Kittsee (TEN-T na D4) pripravuje spojenie budúcej D4 severne od Bratislavy s rýchlostnou cestou S8.

Národná úroveň – cestná infraštruktúra“

V druhom odseku na str. 102 sa vypúšťa text predposlednej vety: „, pričom MDPT SR podporuje prípravu a realizáciu takých projektov, u ktorých sa štandardnými postupmi preukáže ich ekonomická efektívnosť, spoločenská opodstatnenosť a environmentálna prijateľnosť“

Na konci siedmeho odseku na str. 102 sa vkladá veta: „Posledný úsek diaľnice D1 v Považskej Bystrici bol odovzdaný do prevádzky v roku 2010.“

Na str. 103 sa vypúšťa text pred tabuľkou a nahrádza sa textom, ktorý znie:

„Od roku 2006 sa Vláda SR začala intenzívnejšie zaoberať problematikou „Public-Private Partnership“ projektov, v skratke PPP. Vecne zameraný predprojektový proces, vrátane poradenskej služby, vyústil do politických rozhodnutí Vlády SR, sformulovaných v uzneseniach č. 704, 753 z roku 2007. V prvom uznesení Vláda nanovo vymedzila vecný obsah projektov PPP – diaľnica D1 medzi Hričovským Podhradím a Prešovom a rýchlostná cesta R1 medzi Nitrou a Zvolenom, navrhla nový postup výstavby projektov PPP a zároveň zrušila platnosť uznesení predchádzajúcej Vlády ohľadom PPP projektov.

V uznesení č. 753/2007 boli rozdelené vybrané úseky diaľnic a rýchlostných ciest do troch tzv. balíkov, obsahujúcich úseky diaľnice D1 medzi Dubnou Skalou a Prešovom (balík 1), úseky rýchlostnej cesty R1 medzi Nitrou a Zvolenom (balík 2) a úseky diaľnice D1 medzi Hričovským Podhradím a Dubnou Skalou (balík 3). Následne bol balík 2 doplnený o úsek rýchlostnej cesty R1 - severný obchvat Banskej Bystrice.

Dňa 3. decembra 2008 Vláda SR prijala uznesenie č. 882 k Správe o plnení programu prípravy a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na roky 2007 až 2010. Schválený materiál aktualizuje sieť diaľnic a rýchlostných ciest a zároveň upravuje časový harmonogram realizácie balíkov PPP projektov. Medzi sieť rýchlostných ciest bolo zaradené predĺženie rýchlostnej cesty R1 o úsek Banská Bystrica – Ružomberok, taktiež boli zaradené rýchlostné cesty R7 Bratislava – Nové Zámky – Lučenec a R8 Nitra – Topoľčany – R2.

Samotnému aktu zaradenia cesty R7 predchádzal dlhodobý odborný proces študijného skúmania a hodnotenia prínosov rýchlostnej cesty. Jeho výsledkom boli závery verifikujúce aktuálnu opodstatnenosť realizácie rýchlostnej cesty v prvom úseku medzi Bratislavou, Dunajskou Stredou až Novými Zámkami. Realizácia rýchlostnej cesty medzi Novými Zámkami až Lučencom bola v procese prípravy hodnotená ako vec dlhodobého programu, pričom ani dlhodobé výhľady prognózy intenzity dopravy nezaručovali jej adekvátne kapacitné využitie v 4-pruhovom usporiadaní komunikácie. Už v pôvodnej verzii KURS 2001 bolo v koridore R7 uvažované s homogénnym cestným ťahom prevažne celoslovenského významu.

V odôvodnení na predĺženie trasy rýchlostnej cesty R1 o nový úsek Banská Bystrica – Ružomberok, pripojenie na diaľnicu D1 MDVRR SR uvádza, že „je spracovaný Doplnok č. 1 Nového projektu výstavby diaľnic a rýchlostných ciest a strategické hodnotenie vplyvov na životné prostredie SEA. Spracovaniu doplnku predchádzali dopravné štúdie s technicko-ekonomickým hodnotením variantných riešení trás predĺženia rýchlostnej cesty. Hodnoty ekonomických ukazovateľov sú nad hranicou efektívnosti a celkové výsledky sú priaznivé aj napriek vyšším nákladom, ktoré sú nevyhnutné pre vedenie trasy cez horské územie. Dôvodom je dopravný význam cestného prepojenia medzi banskobystricko-zvolenskou aglomeráciou a liptovskomikulášsko-ružomersko-dolnokubínskym ťažiskom osídlenia. Okrem prepojenia aglomerácie Banská Bystrica-Zvolen a Ružomberok s nadväznosťou na regióny Liptov, Orava a Tatry je prepojenie rýchlostnej cesty R1 s diaľnicou D1 alternatívnou trasou pre tranzit medzi juhozápadnou (Bratislava, Trnava) a severovýchodnou časťou Slovenska (Prešov, Humenné). Okrem obchádzky zaťaženého horského priechodu Donovaly bude realizáciou predĺženia rýchlostnej cesty R1 doriešená otázka ukončenia rýchlostnej cesty R1“.

Problematika rýchlostnej cesty R8 je podľa vyjadrenia MDVRR SR „obsahom Doplnku č.2 Nového projektu výstavby diaľnic a rýchlostných ciest a strategického hodnotenia vplyvov na životné prostredie SEA. Štúdie homogenizovaného ťahu cesty celoštátneho významu medzi nitrianskou aglomeráciou a prievdzským ťažiskom osídlenia boli podkladom pre študovanie variantov rýchlostnej cesty R8 s technicko-ekonomickým vyhodnotením. Cieľom Doplnku č. 2 je navrhnutie technicky, ekonomicky a environmentálne, optimálneho riešenia trasy rýchlostnej cesty R8 v prepojení rýchlostných ciest R1 a R2 s potrebou prevedenia stúpajúcej intenzity dopravy na existujúcej cestnej sieti.

V zmysle Programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2010 – 2014, časť 2.3 Doprava, regionálny rozvoj a cestovný ruch sa odporúča uvažovať s novou plánovanou rýchlostnou cestou R9 v koridore Hanušovce nad Topľou (R4) – Vranov nad Topľou – Strážske – Humenné – Snina s prepojením na hraničný priechod Ublá“.

Zoznam diaľnic a rýchlostných ciest je súčasťou zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), od 1. 2. 2009 je Prílohou č.2 k zákonu.

Aktuálne platné trasovanie diaľnic a rýchlostných ciest podľa je nasledovné:“

Tabuľka na str. 103 sa nahrádza tabuľkou:

Trasovanie diaľnic

Diaľnica	Celková trasa diaľnice znením podľa Zoznamu diaľnic a rýchlostných ciest, uvedeného v Prílohe č. 2 k zákonu č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon).	Koridor (ECMT)	ITF	Trasa diaľnice v koridore TEN-T
D1	Bratislava/Petržalka – križovatka s D2 – Trnava – Trenčín – Žilina – Prešov – Košice – štátna hranica SR/Ukrajina	Va.		Kompletná trasa diaľnice D1
D2	št. hranica ČR/SR – Kúty – Malacky – Bratislava – št. hranica SR/MR	IV.		Kompletná trasa diaľnice D2
D3	Žilina – Kysucké Nové Mesto – Čadca – Skalité - št. hranica SR/PR	VI.		Kompletná trasa diaľnice D3
D4	št. hranica Rakúsko/SR – Bratislava križovatka D2 Jarovce – križovatka Rovinka – križovatka s D1 Ivanka pri Dunaji sever – križovatka s cestou II/502 – križovatka s cestou I/2 – križovatka s D2 Stupava juh – štátna hranica SR/Rakúsko	V. vetva Va. v úseku Št. hranica SR/Rakúsko-Bratislava/Jarovce		Št. hranica SR/Rakúsko-Bratislava/Jarovce, návrh na zaradenie Bratislava/Jarovce-Rovinka-Ivanka pri Dunaji sever-Bratislava/Rača-Marianka - Stupava juh-št. hranica SR/Rakúsko

Vypúšťa sa druhá veta v prvom odseku pod tabuľkou na str. 103 a nahrádza sa vetou: „Sieť rýchlostných komunikácií je navrhnutá v mimokoridorových trasách siete TEN-T, v trasách ciest E systému, podľa dohody AGR a v trase prepojenia rýchlostných ciest R1 a R2.“

Vypúšťa sa druhá a tretia veta v druhom odseku pod tabuľkou na str. 103 a nahrádza sa textom: „Predmetom riešenia cestnej siete v KURS 2001 sú komunikácie minimálne nadregionálneho významu. Tie cesty II. a III. triedy (regionálneho a lokálneho významu) ktoré vytvárajú nadregionálne cestné ťahy sú obsiahnuté v záväznej časti Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001 znením podľa Zoznamu diaľnic a rýchlostných ciest, uvedeného v Prílohe č. 2 k zákonu č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon).“

Pred tretí odsek pod tabuľkou na str. 103 sa vkladá medzinadpis:

„Národná úroveň – infraštruktúra železničnej dopravy“

Tabuľka na str. 104 sa nahrádza tabuľkou:

Trasovanie rýchlostných ciest:

Rýchlostná cesta	Celková trasa rýchly. cesty znením podľa Zoznamu diaľnic a rýchlostných ciest, uvedeného v Prílohe č. 2 k zákonu č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon).	Trasa rýchlostnej cesty v sieti TEN-T
R1	Trnava – Nitra – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Banská Bystrica – Ružomberok	Šášovské Podhradie-Budča
R2	Trenčín križovatka D1 – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice	Šášovské Podhradie-Budča-
R3	št. hranica MR/SR Šahy – Zvolen – Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kraľovany – Dolný Kubín – Trstená – št. hranica SR/PR	Martin-Turčianske Teplice-Šášovské Podhradie-Budča-Zvolen-Šahy-št.hranica SR/MR
R4*	št. hranica MR/SR – Milhosť – Košice – Prešov – Giraltovce – Svidník – št. hranica SR/PR	Kompletná trasa rýchlostnej cesty R4
R5	št. hranica ČR/SR Svrčinovec – križovatka s D3	-
R6	št. hranica ČR/SR Lysá pod Makytou – Púchov	Návrh na zaradenie kompletnej trasy
R7	Bratislava – Dunajská Streda – Nové Zámky – Veľký Krtíš – Lučenec	-
R8**	R2 – Partizánske – Topoľčany – Nitra – R1	-

Poznámka:

* v súčasnosti je pripravená zmena v trasovaní R4 na smer Svidník – Stropkov – Prešov

** v súčasnosti sa uvažuje s jej vypustením zo siete rýchlostných ciest

V prvom odseku na str. 104 sa slová „severojužné prepojenie železničného koridoru č.IX“ nahrádza slovom „trasu“

Za druhý odsek na str. 104 sa vkladá text, ktorý znie:

„Program modernizácie a rozvoja železničnej infraštruktúry na roky 2007 až 2010 schválila Vláda SR svojím uznesením č. 1086/2007 z 19. decembra 2007. Program kladie prioritu na modernizáciu koridorových konvenčných tratí hlavne prostredníctvom zvýšenia traťovej rýchlosti, úpravy staníc a zastávok, stavieb mimoúrovňových križení železničných tratí s pozemnými komunikáciami. Modernizácia koridorových konvenčných tratí je rozdelená na úseky a etapy. V rámci projektu prioritného európskeho záujmu č. 23 – železničná os Gdaňsk – Skalité – Žilina – Bratislava – Viedeň prebiehajú stavebné práce na modernizácii tratí s

predpokladom ich ukončenia od Bratislavy po Krásno nad Kysucou do roku 2013 a po Čadcu do roku 2015 (paneurópske koridory č. V vetva a a č. VI). V rámci projektu prioritného európskeho záujmu č. 17 železničná os - Paríž – Viedeň – Bratislava sú pripravované projekty na realizáciu nových železničných tratí a modernizáciu tratí v priestore bratislavského železničného uzla. Pripravovaná je modernizácia tratí a projekt interoperability paneurópskeho koridoru č. IV Kúty – Bratislava, dostavba a revitalizácia zriaďovacej stanice Žilina – Teplička, modernizácia železničného uzla Čierna nad Tisou. Vypracovávaná je projektová dokumentácia modernizácie tratí paneurópskeho koridoru č. V vetva a v úseku Liptovský Mikuláš – Košice. Z mimokoridorových tratí sú pripravované projekty znovuoživenia trate normálneho rozchodu na hraničnom priechode Maťovce – Užhorod i elektrifikácie trate Zvolen – Filákov.

Národná Rada SR dňa 28. októbra 2009 schválila „Zákon o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov“. Podľa schváleného zákona sa železničné trate členia podľa účelu, významu a vybavenia na hlavné a vedľajšie. Hlavné železničné trate z hľadiska dopravného významu slúžia na medzinárodnú dopravu a na zabezpečenie celoštátnej dopravnej obslužnosti. Vedľajšie železničné trate slúžia na zabezpečenie regionálnej dopravnej obslužnosti a na mestské a prímestské dopravné služby. Zákon v súčasnom dostupnom znení neobsahuje prílohu v ktorej je taxatívne vymenované členenie konkrétnych železničných tratí. Štruktúra medzinárodných tratí je daná ich zaradením do medzinárodnej siete a dohôd, v záväznej časti ZD č.1 KURS 2001 je táto sieť identifikovaná a pomenovaná. Trate celoštátneho významu nie sú v záväznej časti vyhodnotené. Pôvodná trať takéhoto významu, Bratislava – Zvolen – Košice, bola zaradením do siete TEN-T klasifikovaná ako trať medzinárodného významu. Z vedľajších tratí boli do záväznej časti vybrané trate ktoré majú, z územnoplánovacieho hľadiska, nadregionálny význam.

V aktuálnom volebnom období bol na úrovni Vlády SR iniciovaný proces predprojektivej prípravy a študovania uskutočniteľnosti stavby širokorozchodnej trate v prepojení št. hranica SR/Ukrajina – Maťovce – Haniska pri Košiciach – Zvolen – Bratislava – Viedeň. Ide o pomerne rozsiahlu problematiku so širokým spektrom dosahov v území. Z územnoplánovacieho a dopravného hľadiska je dôležitý konkrétny územný a ekonomický priemet novej železničnej trate, jej vplyv na štruktúru existujúcich tratí. Svojím uznesením č. 153/2009 z 18. februára 2009 Vláda SR schválila opatrenia vo veci inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia predprojektového postupu. Ku dňu spracovania Zmien a doplnkov č.1 nie sú k dispozícii výsledky štúdie realizovateľnosti projektu širokorozchodnej trate. V septembri 2007 spracoval Výskumný a vývojový ústav železníc štúdie „Širokorozchodná trať Haniska pri Košiciach – Bratislava – Viedeň“ a „Predbežná štúdia uskutočniteľnosti - širokorozchodná trať Haniska pri Košiciach – Bratislava – Viedeň“ z ktorých sú čerpané nasledujúce rámcové informácie a texty.

Trasa zamýšľanej širokorozchodnej trate je uvažovaná v úseku existujúcej širokorozchodnej trate Maťovce – Haniska pri Košiciach (v dĺžke 87 km), na ktorom by bolo nutné vykonať modernizáciu trate, a v úseku novej širokorozchodnej trate Haniska pri Košiciach – Filákov – Zvolen – Levice – Palárikovo – Galanta – Bratislava (v dĺžke 490 km). Štúdia konštatuje, že pri 13 násobnom navýšení súčasného prepravovaného objemu tovaru na hodnotu 20 mil. ton ročne, by návratnosť investičných nákladov na modernizáciu úseku Maťovce – Haniska pri Košiciach klesla z 35 na 13 rokov a návratnosť investičných nákladov na výstavbu novej širokorozchodnej trate medzi Haniskou a Bratislavou by klesla z 294 na 23 rokov. Po započítaní prevádzkových nákladov k investičným sa návratnosť celkových nákladov predĺži z 294 na 303 rokov. Pri objeme v memorande určených 20 mil. ton tovaru ročne sa celková návratnosť predĺži na 24 rokov. Výstavba a prevádzka novej

trate si vyžiada ešte ďalšie, nezapočítané, náklady na ľudské zdroje operátora, tiež na výstavbu potrebnej technickej infraštruktúry a na nové mobilné jednotky. Z analýzy tovarových tokov vyplýva, že vplyvom prevádzkovania novej širokorozchodnej trate by v roku 2006 objem tovarov prepravovaných po tratiach s normálnym rozchodom poklesol o 20 až 25 %. Preprava tovarov po novej širokorozchodnej trati medzi Európou a Áziou by mala dosah na nižšie využitie konvenčných tratí V a. koridoru, čo by prinieslo zníženie efektívnosti do modernizácie tohto koridoru na území Slovenska. Rovnakým spôsobom je možné uvažovať i o vplyve na trate ktoré sú súčasťou V koridoru v Maďarsku a III. koridoru v Poľsku.

Analýza preukázala, že popri investičných a prevádzkových nákladoch je kľúčovým faktorom budúci objem a smerovanie tovaru deklarovaného na prepravu po železnici v Eurázii, pre ktorý nie sú žiadne záruky. Nenaplnenie predpokladaného objemu prepravných výkonov zaraďuje celý projekt do kategórie málo efektívnych a finančne nenávratných. Nezanedbateľným faktorom je postoj a politická vôľa na pôde Európskej únie pretože projekt sa bytostne dotýka i záujmov Poľska a Maďarska.

Projekt novej širokorozchodnej trate, vzhľadom na výsledky predbežných štúdií realizovateľnosti a absenciu iných relevantných dokumentácií, nie je zaradený do záväznej časti Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001.

Napriek tomu, že realizácia vysokorýchlostných tratí (VRT) na území Slovenska je vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov i vlastného prepravného potenciálu zatiaľ nedostatočná, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zachováva požiadavku na územnú rezervu pre koridor VRT v smere juh – sever (Rakúsko – Bratislava – Žilina – Poľsko). Uvedený koridor a trasovanie trate pre VRT je potrebné preto ďalej sledovať a študovať v podrobnejších dokumentáciách a účelových štúdiách.

Národná úroveň – kombinovaná doprava“

Na str. 105 sa posledné dve vety prvého odseku vypúšťajú a nahrádzajú textom: „V súčasnosti sa sieť základných verejných terminálov intermodálnej prepravy rozšírila o terminál Leopoldov, v k. ú. mesta Hlohovec. Lokalizácia základných verejných terminálov intermodálnej prepravy by tak lepšie kopírovala exaktne preukázanú štruktúru dopravno-gravitačných regiónov, ako aj rozmiestnenie významných zdrojov a cieľov intermodálnej prepravy.“

Na str. 105 sa za prvým odsekom vkladá text, ktorý znie:

„Predpokladá sa, že uvedené terminály budú súčasťou logistických a tovarových centier nákladnej dopravy. Štát garantuje výstavbu uvedených terminálov európskej úrovne, realizácia a prevádzkovanie neštátnych terminálov intermodálnej dopravy sa ponecháva na iniciatívu súkromného sektora.“

Národná úroveň – infraštruktúra leteckej dopravy“

V druhom odseku na str. 105 sa slová „letiska Piešťany“ nahrádzajú slovami „letísk Piešťany, Sliač“

Za druhý odsek na str. 105 sa vkladá odsek a medzinadpis, ktorý znie:

„Uznesením Vlády SR č. 42/2008 bola aktualizovaná koncepcia rozvoja leteckej dopravy SR do roku 2010. Z hľadiska rozvoja infraštruktúry leteckej dopravy uznesenie vlády vyjadruje podporu posilnenia letísk tam kde to je v záujme regiónu. V prípade Letísk Žilina, Poprad-Tatry, Piešťany, Sliač ide o podporu priemyselného rozvoja regiónov, cestovného ruchu, posilnenie turizmu, liečebného turizmu. Štátna politika vo vzťahu k týmto menším letiskám sľubuje do roku 2010 krytie nákladov nad príjmy z poskytovania služieb na letisku dotáciami, pokiaľ letiská nedosiahnu vyrovnané hospodárenie z vlastnej prevádzky s použitím dotačných pravidiel EÚ.

Návrh zámerov rozvoja letiska Bratislava a malých letísk (Poprad – Tatry, Sliač, Piešťany a Žilina) bol vypracovaný na základe uznesení vlády SR č. 591/2010 zo dňa 08. 09. 2010 a č. 805/2010 zo dňa 17. 11. 2010.

V súlade s programovým vyhlásením vlády SR vláda podporí ďalší rozvoj letiska Bratislava ako najvýznamnejšieho leteckého dopravného uzla na Slovensku vstupom strategického partnera. Strategický partner by mal vzniknúť z medzinárodného tendra. MDVRR SR navrhuje využiť prenájom letiska formou koncesie na 30 – 50 rokov, pričom majetok letiska zostane aj naďalej v rukách štátu.

Pre malé letiská (Poprad – Tatry, Sliač, Piešťany a Žilina) je dôležitým medzníkom návrh MDVRR SR, ktorý vychádza z presvedčenia a praxe v zahraničí, že malé letiská patria pod správu regiónov. Malo by ísť o riadený proces, ktorý by mal eliminovať chyby urobené pri rovnakom procese v r. 2005. Regióny na takýto krok neboli dostatočne pripravené (absentovalo vnímanie podpory podnikania v regióne, zamestnanosti, vyrovnávania úrovne regiónov, prínos pre turizmus, intermodálny efekt), čo vyústilo do reverzného procesu v r. 2008.

Národná úroveň – infraštruktúra vodnej dopravy“

V treťom odseku na str. 105 sa slová „ako súčasť E30“ nahrádza slovom „E 81“

Posledný odsek na strane 105 sa nahrádza odsekom, ktorý znie.

„V roku 2009 prijala vláda SR niekoľko uznesení, pojednávajúcich o kompetenciách v oblasti správy a rozvoja vodných ciest, vnútrozemskej plavby a správy verejných prístavov. Priamy vplyv na infraštruktúru vodnej dopravy má uznesenie vlády SR č. 275 z 8. apríla 2009 k prevodu kompetencií k správe a rozvoju vodných ciest, uznesenie vlády SR č. 642 zo 16. septembra 2009 ku generálnemu programu implementácie NAIADES v SR a uznesenie vlády SR č. 274 z 8. apríla 2009, zaoberajúce sa rozvojom verejných prístavov v Bratislave, Komárne¹² a Štúrove.“

4.2. Východiská rozvoja vonkajšej prepravy

Za tretí odsek na str. 106 sa vkladá text, ktorý znie: „Bez exaktných podkladov je možné vysloviť len odhad o očakávanom náraste objemov ciest osôb v tradičných prihraničných regiónoch, v ktorých sa i doteraz rozvíjala prihraničná kooperácia v hospodárskej, obchodnej oblasti i v cestovnom ruchu a v ktorých sú vytvárané infraštruktúralne podmienky pre ich ďalší rozvoj.

¹² V územnom pláne mesta Komárno sa uvažuje s novým prístavom v lokalite Harčáš

Vstupom Slovenska do Európskej únie a do Schengenského priestoru sa stratila možnosť evidovať smerovanie tovarových tokov a osôb ku krajinám Únie v cezhraničnom kontexte. Údaje o smerovaní tovarových tokov z roku 1999 nie je možné aktualizovať prostredníctvom zhodnej metodiky výpočtu.“

4.3. Trvalá udržateľnosť dopravy v kontexte priestorového rozvoja Slovenska

Za prvý odsek na str. 107 sa vkladá text, ktorý znie:

„Aspektom trvalo udržateľnej mobility v cestnej doprave bol venovaný obsah riešení Územného generelu cestnej dopravy Slovenskej republiky, ktorý bol spracovaný ako smerná príloha KURS 2001. Výsledky modelových riešení usporiadania cestnej siete SR v plnej miere potvrdzujú obsah záväznej časti KURS 2001 v oblasti cestnej infraštruktúry.“

4.4. Dopravná sústava Slovenskej republiky

Vypúšťa sa posledný odsek na str. 108 s pokračovaním na str. 109 vrátane druhého odseku a nahrádza sa odsekmi, ktoré znejú:

Z výsledkov dopravnej dostupnosti západových trás, vo všetkých časových reláciách i na jeden kilometer trasy diaľnice, vyplýva najvyššia efektívnosť výstavby a prevádzkovania diaľnice v koridore Bratislava – Žilina – Košice. Medzi porovnávané severo-južné trasy nebolo zaradené prepojenie v línii št. hranica s PR/ČR - Skalité/Svrčinovec – Žilina – Bratislava – št. hranica MR/A z dôvodu jeho hodnotenia v rámci koridorov západ-východ. Zaradením najhustejšie obývaného koridoru medzi Žilinou a Bratislavou medzi hodnotené úseky by sa výsledky dostupnosti severo-južných trás výrazne zmenili v prospech koridoru cez Žilinu a Považie do Bratislavy. V prípade severo-južných trás rýchlostných komunikácií sú zrejmé najlepšie výsledky dopravnej dostupnosti v prepojení Skalité – Žilina – Martin – B. Bystrica – Šahy. Po zohľadnení dĺžky trasy je s uvedeným výsledkom porovnateľné i východoslovenské prepojenie Svidník – Košice – Milhošť. Výsledky modelovania v Územnom genereli cestnej dopravy potvrdili opodstatnenosť návrhu riešenia dopravy v záväznej časti Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001.

4.4.1. Dopravná sústava pre medzinárodnú dopravu

Vypúšťa sa prvá veta podkapitoly Dopravná sústava pre medzinárodnú dopravu a nahrádza sa textom, ktorý znie:

„Dopravná sústava pre medzinárodnú dopravu je taxatívne vymenovaná v záväznej časti Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001. V smernej časti je uvedený komentár k niektorým novým zámerom a zmenám zapracovaným v Zmenách a doplnkoch č.1 KURS 2001.“

Vypúšťa sa medzinadpis na str. 109 a nahrádza sa medzinadpisom, ktorý znie:

„Dopravná infraštruktúra v trasách hlavných paneurópskych multimodálnych koridorov ITF (CEMT)“

Vypúšťajú sa všetky odrážky na strane 109.

V druhom odseku na str. 110 sa vypúšťa lomka a slovo „/CEMT“

V druhom odseku na str. 110 sa za prvú vetu vkladá text, ktorý znie: „Postupným vývojom na medzinárodnej úrovni nastalo spresnenie celého procesu, ktorý zúžil iniciatívu na oblasť cestnej infraštruktúry. Pracovný názov bol zmenený na „Via Carpatia“.

V časti 4.1 je popísaný iniciatívny návrh Slovenska a Českej republiky na vytvorenie strednej západno-východnej cestnej osi ktorú Zmeny a doplnky č. 1 preberajú a – vzhľadom na súbežnosť železničnej a cestnej siete TEN-T – presúvajú do synergetickej roviny multimodálnych koridorov. Analogickým spôsobom Zmeny a doplnky č. 1 navrhujú do trasy koridoru zahrnúť i úsek medzi Čadcou a Ostravou, čím sa koridor skompletizuje do rozsahu funkčnej „federálnej“ dopravnej osi vedenej v dvoch vetvách, cez Púchov a cez Čadcu. Rovnaký kompletizačný princíp multimodality existujúcich súbežných sietí TEN-T Zmeny a doplnky č. 1 navrhujú uplatniť i v prepojení medzi Košicami a Miškovcom.

Do cestnej siete TEN-T je navrhnutá na zaradenie i diaľnica D4. Medzištátny a európsky kontext tohto návrhu je daný snahou o odvedenie maximálnych objemov tranzitnej dopravy – s vysokým podielom práve medzištátneho tranzitu - z husto obývaných území mesta Bratislava.“

V medzinadpise na str. 110 sa vypúšťa slovo „doplnkových“ a nahrádza sa slovom „mimokoridorových“

Na str. 110 sa vypúšťa text tretieho až piateho odseku vrátane odrážok.

Vypúšťa sa predposledný odsek na str. 110 a nahrádza sa odsekom, ktorý znie:

„Princíp vyrovnanosti podmienok pre hospodársky rozvoj regiónov vyvoláva realizačné požiadavky na medzinárodnú sieť, zabezpečujúcu rýchly, bezpečný a environmentálne prijateľný spôsob pripojenia ich centier na koridorovú dopravnú infraštruktúru paneurópskeho významu. Aj keď parametre efektívnosti dopravnej obsluhy obyvateľstva mimokoridorových sietí TEN-T nedosahujú takú efektívnosť ako v prípade sietí panurópskych multimodálnych koridorov, ich dopravný a sídelno-rozvojový význam – predovšetkým na území stredného Slovenska – je nenahraditeľný. Stredoslovenské ťažisko osídlenia Banská Bystrica/Zvolen má prostredníctvom priameho prepojenia s multimodálnymi uzlami Bratislavou, Žilinou, Košicami a Budapešťou zabezpečený kvalitný prístup na Európsku multimodálnu sieť.“

V prvom odseku na str. 111 sa vypúšťa slovo „nachádza“ a nahrádza sa slovom „nachádzala“, vypúšťa sa slovo „neodporúča“ a nahrádza sa slovom „neodporúčala“ a vypúšťajú sa slová „Dôvodom je“ a nahrádzajú sa slovami „Dôvodom bola a je“

V medzinadpise na str. 111 sa vypúšťa slovo „AGV“ a nahrádza sa slovom „AGN“

Vypúšťa sa celý text pod medzinadpisom na str. 111 až po koniec strany

Pred prvý odsek na str. 112 sa vkladá odsek:

„Rozsah dopravnej infraštruktúry Slovenska zaradenej do siete podľa dohôd AGR, AGC, AGTC a AGN bol aktualizovaný podľa posledných platných znení dokumentov.“

Za poslednú vetu druhého odseku na str. 112 sa vkladá veta: „Úsek medzi Bratislavou a Dunajskou Stredou si ponechá svoj medzinárodný význam ciest AGR, v následných úsekoch južného ťahu po Lučenec sa predpokladá celoštátny význam cestného ťahu.“

Za poslednú vetu tretieho odseku na str. 112 sa vkladá text, ktorý znie:

„Zaradenie nultého okruhu Bratislavy – diaľnice D4 – do siete AGR je nalievavou výzvou dnešnej doby, s cieľom usmernenia tranzitnej dopravy na území hlavného mesta Slovenska. Návrh na presmerovanie cesty E 50 do koridoru rýchlostnej cesty R6 cez Púchov a na predĺženie cesty E 572 do uvoľneného koridoru po ceste I/50, cez Drietomu do Brna, reflektuje dohodnuté zmeny priorít v smerovaní rýchlostných ciest medzi Slovenskom a Českou republikou.

Spoločná dohoda, vo veci nového trasovania cesty E 442 mimo priestor CHKO Kysuce/Beskydy, medzi Slovenskom a Českou republikou sa zatiaľ nenašla. Obidve strany, v rámci územnoplánovacej platformy, sa zhodujú na prospešnosti odvedenia tranzitnej nákladnej dopravy do iného koridoru. V súčasnom štádiu sa trasa cesty E 442 ponecháva v pôvodnej polohe, čím sa koridoru Makov – Bytča priraduje medzinárodný význam.

Pôvodný návrh KURS 2001 na zaradenie cestného prepojenia D1 Leopoldov – Hlohovec – Nitra – Komárno – Komárom bol opustený z dôvodov absentujúcej dohody s Maďarskom. Vzhľadom na alternatívnu funkciu, ktorú tento ťah môže spĺňať voči tranzitu sever – juh na kapacitne naplnenej diaľnici D1, je v rámci Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001 ťah Nitra – Komárno – Komárom klasifikovaný ako návrh na zaradenie do siete AGR. Úseku D1 Leopoldov – Hlohovec – Nitra R1 zostane funkcia celoštátneho významu, keďže priestor nitrianskej aglomerácie a južného Ponitria ním získa výhodný prístup po diaľnici D1 na severozápadné Slovensko.“

V štvrtom odseku na str. 112 sa vypúšťajú slová: „doplnkovej“ a „až doplnkového TEN-T“

Za štvrtý odsek na strane 112 sa vkladajú odseky, ktoré znejú:

„Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001 navrhujú zaradiť do siete TEN-T a AGC nové a modernizované konvenčné železničné trate realizované v rámci európskeho prioritného projektu č. 17 na území mesta Bratislavy, zaradiť do siete AGTC trať kombinovanej dopravy Palárikovo/Nové Zámky – Zvolen – Košice a základné verejné terminály kombinovanej dopravy plánované v Leopoldove a Zvolene – Budči.

Obsahom aktualizácie infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy bolo predovšetkým zaradenie prístavov do dohody AGN, zároveň i špecifikácia a upresnenie trás vodných ciest a lokalizácia prístavov zaradených do dohody o kombinovanej doprave AGTC.“

Vypúšťa sa piaty odsek na str. 112 a nahrádza sa odsekmi, ktoré znejú:

Špecifikom Slovenska sú možnosti ktoré jeho územie ponúka tranzitnej turistickej doprave, obzvlášť v smere sever – juh. Prírodné a turistické zázemie severného a stredného Slovenska ponúka možnosť pozdržať tranzitnú turistickú dopravu smerujúcu cez slovenské územie a prispieť tak rozvoju cestovného ruchu na Slovensku. Pre tento účel boli v KURS 2001 vyhradené dva hlavné koridory pre medzinárodnú turistickú dopravu – s možnými paralelnými líniami – určené pre individuálnu automobilovú dopravu a autobusovú dopravu a jedna trasa určená pre železničnú dopravu. Doplnkovú funkciu vzájomného prepojenia cestných trás v atraktívnom prostredí Vysokých Tatier bude plniť Tatranský okruh. Podmienkou akceptovateľnosti cestných trás pre medzinárodnú turistickú dopravu je nekompromisné vylúčenie tranzitu nákladnej dopravy z úsekov lokalizovaných v environmentálne najcitlivejších územiach.

Súčasťou siete pre medzinárodnú turistickú dopravu sa stal Baťov kanál, prechádzajúci asi 2,5 km dlhým úsekom št. hranice SR/ČR v priestore Skalice. Na vodnej ceste Baťov kanál je intenzívne vykonávaná rekreačná turistická plavba medzištátneho kontextu.

Vypúšťa sa text za piatym odsekom na str. 112 až po koniec strany.

4.4.2. Dopravné koridory celoštátnej úrovne

Vypúšťa sa text prvého odseku s odrážkami až po prvý odsek na str. 113.

Za prvý odsek na str. 113 sa vkladajú odrážky, ktoré znejú:

„Celoštátny význam koridoru Nitra – Topoľčany – Prievidza sa realizáciou novej rýchlostnej cesty R8 nezmení. Príčinou je existujúca i predpokladaná lokalizácia intenzívnych prepravných väzieb v spojitosti s potenciálom dotknutého územia. Medzi nové cestné koridory celoštátneho významu bol zaradený cestný ťah Ivanka pri Dunaji juh – Senec – Sládkovičovo – Sereď ktorého význam bude rásť úmerne s kapacitným naplnením diaľnice D1 v úseku Bratislava – Trnava.¹³

¹³ Dopravné koridory vyznačené vo výkrese Dopravné vybavenie vyjadrujú význam koridoru z hľadiska sídelných väzieb, čo nezodpovedá priamo členeniu hierarchii ciest podľa cestného zákona. Súčasne kategorizácia dopravných koridorov nemusí byť totožná s kategorizáciou rozvojových osí.

Severo-južný koridor na východnom Slovensku bol predĺžený o úsek medzi Vranovom nad Topľou a Stropkovom.

KURS 2001 považuje za nutné realizovať a sfunkčniť – v intenciách spoločných záujmov a medzištátnej spolupráce Slovenskej a Poľskej republiky – dopravný západo-východný koridor slovensko-poľského pohraničia.“

V druhom odseku na str. 113 sa vypúšťajú slová „kategórie doplnkovej“ a nahrádzajú sa slovom „mimokoridorovej“

V druhom odseku na str. 113 sa vypúšťa posledná veta: „Do rovnakej kategórie je možné zaradiť i námet na spoločné využívanie železničnej trate na území Maďarska a Slovenska v prepojení Čata – Šahy – Ipolytarnóc – Lučenec“

4.4.3. Dopravné koridory nadregionálnej úrovne

Vypúšťa sa text prvého odseku kapitoly na str.113 a prvého a druhého odseku na str. 114 s odrážkami

V treťom odseku na str. 114 sa vypúšťa posledná veta a nahrádza sa textom, ktorý znie:

„Na západo-východnú os slovensko-poľského pohraničia celoštátneho významu sú pripojené hranicu pretínajúce cesty nadregionálneho významu vzájomne spájajúce regionálne centrá s potenciálom na spoluprácu (Námestovo – Živiec, Bardejov – Krynica). Štruktúra cestných koridorov nadregionálnej úrovne bola doplnená o cesty v slovensko-moravskom pohraničí končiace na plánovanej rýchlostnej ceste R55 na Morave (Kúty – Skalica – Sudoměřice, Nové Mesto Nad Váhom – Stráni). Medzi nadregionálne koridory bol taktiež zaradený prístupový koridor do Bratislavy od Trnavy cez Pezinok. Nárast významu koridoru bude stúpať so zvyšujúcou intenzitou urbanizácie celého sídelného pásu pod úpäťm Malých Karpát.

Zo siete železničných tratí nadregionálneho významu boli vypustené trate Levice – Štúrovo a Nové Mesto nad Váhom – Vrbovce z dôvodov nenaplnených očakávaní rastu ich významu v dopravnej obsluhu územia. Do siete nadregionálnych železničných tratí boli preradené trate Bánovce nad Ondavou – Maňovce a širokorozchodná trať Haniska – Košice – Maňovce. Predpokladaný vyšší význam uvedených tratí súvisí s pripravovaným znovuobnovením trate normálneho rozchodu na hraničnom priechode Maňovce – Užhorod.“

4.5. Dopravná regionalizácia územia Slovenska

Za tretiu vetu v prvom odseku kapitoly na str. 115 sa vkladá text, ktorý znie:

„V Územnom genereli cestnej dopravy Slovenska bolo použité gravitačné modelovanie dopravných a regionálnych väzieb. V teórii dopravného a regionálneho modelovania sa vychádza z analógie s gravitačným zákonom (vzťah intenzity osídlenia a vzdialenosti). Modely preukázali tesnú väzbu medzi priestorovými a morfológickými danosťami územia i jeho osídlením, premietajúce sa do intenzity regionálnych a dopravných vzťahov. Rozhodujúcimi faktormi regionálneho usporiadania na Slovensku sú priestorové bariéry – horské masívy predovšetkým Veľkej Fatry, Nízkych Tatier, Slovenského Rudohoria – brániace kontinuálnej urbanizácii územia. V priemere do 50 km široké a súvislé plochy nezastavaného

územia navzájom oddeľujú Považie, Pohronie a Východné Slovensko. Vychádzajúc z nespochybniteľného predpokladu, že v Nízkych Tatrách, Veľkej Fatre a v Slovenskom Rudohorí sa nebude rozvíjať obytná funkcia, môžeme konštatovať autonómnosť existencie regiónov Považia, Pohronia a Východného Slovenska. Z tohto uhla pohľadu je doprava vedená medzi Považím a Pohroním cez pohoria Nízkych Tatier a Veľkej Fatry vždy tranzitná, v horskom prostredí neexistujú relevantné zdroje a ciele dopravy. Jedinou výnimkou sú zdroje a ciele cestovného ruchu na ktoré je viazaná rekreačná doprava. KURS 2001 na problematiku rekreačnej dopravy reagoval v záväznej časti návrhom koridorov pre medzinárodnú rekreačnú dopravu.“

V druhej odrážke druhého odseku na str. 115 sa vypúšťajú slová „Bratislavskej oblasti“, a na konci sa vypúšťajú lomka a slová „/Nové Zámky“

V druhej odrážke tretieho odseku na strane 115 sa vypúšťajú lomka a slová: „/Nové Zámky“

V prvom odseku na str. 116 sa vypúšťa číslo „2006“ a nahrádza sa číslom „2009“

Vypúšťa sa tabuľka na strane 116 a nahrádza sa tabuľkou:

Dopravné regióny	Prepojenie centier	Trasa prepojenia	Požadovaná úroveň	Stav/kompletnosť (podľa údajov MDVRR SR)
Bratislava- Juhozápad	Bratislava-Trnava		Diaľnica	Kompletný stav
	Bratislava-Nitra	Cez križovatku D1 Trnava	Diaľnica a rýchlostná cesta	Kompletný stav
	Bratislava-Nové Zámky	Cez Dunajskú Stredú	Rýchlostná cesta	Nerealizované
Juhozápad- Severozápad	Trnava/Nitra- Žilina/Martin	Cez Trenčín	Diaľnica a rýchlostná cesta	Kompletný stav (vo výstavbe)
Juhozápad-Stred	Trnava/Nitra- Banská Bystrica/Zvolen	Cez Hronský Beňadik	Rýchlostná cesta	Kompletný stav (vo výstavbe)
Severozápad-Stred	Žilina/Martin- Banská Bystrica/Zvolen	Cez Turčianske Teplice	Rýchlostná cesta	Čiastočne realizované
Severozápad- Východ	Žilina/Martin- Košice/Prešov	Cez Poprad	Diaľnica	Čiastočne realizované
Stred-Východ	Banská Bystrica/Zvolen	Cez Lučenec	Rýchlostná cesta	Čiastočne realizované

V druhom odseku na str. 116 sa vypúšťajú slová „TEN-T“ a nahrádzajú sa slovami „ITF (ECMT)“

V druhom odseku na str. 116 sa vypúšťa slovo „doriešiť“ a nahrádza sa slovom „riešiť“

Vypúšťa sa posledná veta v druhom odseku na str. 116 nahrádza sa vetou, ktorá znie: „Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 uvažuje s prepojením cestného systému TEN-T z priestoru Jaroviec na diaľnicu Viedeň – Budapešť (už realizované), ďalej s prepojením z priestoru Záhoria (diaľnica D2) na rýchlostnú cestu S 8 na území Rakúska (Záhorská Ves – Angern), s pripojením vetvy železničnej osi č. 17 z priestoru Viedne.“

V treťom odseku na str. 116 sa vypúšťajú slová „TEN-T“ a nahrádzajú sa slovami „ITF (ECMT)“

V treťom odseku na str. 116 sa vypúšťa posledná veta: „Vo výhľadovom riešení Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 sa navrhuje preverovať a skúmať realizovateľnosť výstavby a prevádzkovania vetvy železničnej trate multimodálneho koridoru č. IV v úseku Šaľa (Sereď) – Nitra.“

V poslednom odseku na str. 116 sa vypúšťajú slová „TEN-T“ a nahrádzajú sa slovami „ITF (ECMT)“

V poslednom odseku na str. 116 sa vypúšťa slovo „doplnková“ a nahrádza sa slovom „mimokoridorová“

Na konci prvého odseku na str. 117 sa vypúšťa posledná veta: „Ako najvhodnejšia trasa presmerovania ťažkej nákladnej dopravy sa preukazuje prepojenie v línii Žilina – Čadca – Jablunkov – Frýdek Místek. Tento záver vyplýva z návrhu dopravnej infraštruktúry na území Slovenska (diaľnica D3 a rýchlostná cesta R5) a na území Českej republiky (preložka cesty I/11 s parametrami rýchlostnej cesty, rýchlostná cesta R 48) a v neposlednom rade i rozvoj investičných a výrobných aktivít v priestore pozdĺž línie (Kia – Hyundai, subdodávateľia).“

Vypúšťajú sa druhý a tretí odsek na str. 117 a nahrádzajú sa odsekmi, ktoré znejú:

Dopravný skelet regiónu stredného Slovenska je v hlavných smeroch zabezpečený dopravnou infraštruktúrou mimokoridorovej siete TEN-T. V západovýchodnom smere vytvára železničný ťah TEN-T Palárikovo/Nové Zámky – Zvolen – Košice (navrhovaná súčasť modernizovaných tratí AGTC), súbežne sledovaný cestou pre medzinárodnú dopravu, multimodálny koridor celoštátneho významu. V priestore Zvolena sa križuje dopravná infraštruktúra úrovne TEN-T siete cestnej a železničnej dopravy, čím sa vytvára transformačný uzol atrakčne pokrývajúci stredoslovenskú dopravno-gravitačnú oblasť. V pôvodnom návrhu KURS 2001 rozdiel tohto uzla od uzlov Bratislava, Žilina a Košice spočíva v potlačenej funkcii nákladného európskeho tranzitu. Stredné Slovensko tak bolo v plnej miere prístupné multimodálnej zdrojovej a cieľovej doprave, pričom jedinečnosť chránených území Národných parkov a biosférických rezervácií v centre Slovenska nebola ohrozovaná nežiaducim transeurópskym ťažkým nákladným tranzitom. Navrhované predĺženie trasy R1 (Banská Bystrica – Ružomberok) prechádza od Lučatina cez Hiadel' a Hiadel'ské sedlo po Korytnice-kúpele, odkiaľ ide súbežne s cestou I/59 až po Ružomberok. Predmetným trasovaním je potrebné riešiť možné konflikty s ochranou prírody.

Hlavnou dopravnou osou regiónu východné Slovensko je existujúci multimodálny koridor č. V.a, prepojený v priestore Košíc so železničnou mimokoridorovou sieťou TEN-T Palárikovo/Nové Zámky – Zvolen – Košice. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 nepredpokladá taký výrazný nárast prepravných prúdov automobilovej dopravy, aby bolo potrebné realizovať (okrem diaľnice D1) ďalšie kapacitné prepojenie medzi Slovenskom a Ukrajinou v línii Humenné – Snina – Ubl'a. Naopak, posilnenie sídelných a hospodárskych väzieb prostredníctvom kvalitatívne lepších cestných komunikácií medzi aglomeráciou Košice/Prešov a mestami Michalovce, Vranov nad Topľou a Humenné vytvorí podmienky k oživeniu celého stagnujúceho regiónu. Región východného Slovenska je v zamýšľanej koncepcii navrhnutý na zlepšenie medzinárodnej multimodálnej dostupnosti územia. Táto iniciatíva sa odráža v návrhu usilovať o vytvorenie cestného koridoru vedúceho cez aglomerácie a mestá pozdĺž východných hraníc asociovaných štátov EÚ. Návrh cestného koridoru, pracovne nazývaný ako "Via carpatia", je lokalizovaný v línii Kaunas – Bialystok – Lublin – Rzeszów – Prešov – Košice – Miškovec – Debrecen.

Severo–južná línia je vedená územím, ktoré má na poľskej, slovenskej i maďarskej strane hranice podobné hospodársky poddimenzované parametre. Zámer realizácie cestného koridoru vytvára v priestore Košíc a Prešova križovatku s multimodálnym koridorom č.V.a s dosahom na územie Poľska, Ukrajiny, Maďarska a Rumunska. Vytvárajú sa tak dopravné predpoklady na naplnenie myšlienky o Košiciach ako o centre Karpatského euroregiónu .

5.1. Infraštruktúra vodného hospodárstva a územný rozvoj Slovenska

V treťom odseku na str.118 sa vypúšťa číslo „2005“ a nahrádza sa číslom „2015“

Za tretí odsek na str. 118 sa vkladá nový odsek, ktorý znie:

„Ďalším koncepčným materiálom je Generel ochrany a racionálneho využívania vôd – II. vydanie, ktorý je vypracovaný ako základný podklad pre vodohospodárske opatrenia všetkých odvetví, pre opatrenia pri územnom plánovaní a pre vodohospodárske rozhodovania na úseku ochrany a nakladania s vodami.“

Za štvrtý odsek na str. 118 sa vkladá nový odsek, ktorý znie:

„Vodný plán Slovenska je prvým výstupom implementačného procesu pri zavádzaní spoločnej vodnej politiky členských štátov Európskej únie v Slovenskej republike, v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000 ustanovujúcou rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (skrátene nazývaná Rámcová smernica o vode/RSV), s cieľom dosiahnuť dobrý stav vôd do roku 2015. Bol schválený vládou SR dňa 10.februára 2010 uznesením vlády SR č. 109/2010 z 10. 2. 2010. Uložený je na webovom sídle MŽP SR www.enviro.gov.sk “

V piatom odseku za spojenie „vodohospodárskej politiky“ sa dopĺňa „ a Vodného plánu Slovenska“

Posledný odsek kapitoly 5. 1. Str. 118 znie:

„Prijatím zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a v znení neskorších predpisov a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami boli do národnej legislatívy prebraté právne záväzné akty Európskej únie v oblasti.“

V podkapitole Podzemné zdroje na str. 119 sa vypúšťa tretia odrážka a nahrádza sa odrážkou, ktorá znie:

- „splniť hodnotenie zdrojov a zásob podzemných vôd v útvaroch podzemných vôd a spracovať prognózu vývoja bilančného stavu útvarov podzemných vôd“

V podkapitole Podzemné zdroje na str. 119 sa v piatej odrážke dopĺňa pred slovom „vyradiť“ slovo „prípadne“

V podkapitole Podzemné zdroje na str. 119 sa v siedmej odrážke vypúšťa slovo „pripraviť“ a nahrádza sa slovom „realizovať“

V prvom odseku podkapitoly Povrchové zdroje na str. 119 sa vypúšťajú slová „Vo vysokom stave“ a nahrádzajú sa slovami „V stave „

V druhom odseku podkapitoly Povrchové zdroje na str. 119 sa vypúšťa slovo „potrebné“ a nahrádza sa slovom „možné“

Posledný odsek podkapitoly Povrchové zdroje na str. 119 znie:

„Z dôvodov výhľadovej potreby ďalších zdrojov vody na zásobovanie deficitných oblastí pitnou vodou sa navrhuje pokračovať v ďalšej príprave vybraných vodárenských nádrží – VD Slatinka, VN Tichý Potok, VN Hronček, VN Garajky.“

V druhej odrážke podkapitoly Využitie hydroenergetického potenciálu (HEP) na str. 119 sa vypúšťajú slová „vypracovať koncepciu“ a nahrádzajú sa slovami „bola vypracovaná koncepcia“

V poslednej odrážke na str. 120 sa vypúšťajú slová „vytvoriť dostatočne potrebnú“ a nahrádzajú sa slovami „dobudovať dostatočne podrobnú“

Vypúšťa sa prvá odrážka podkapitoly Kvantitatívna ochrana podzemných vôd na str. 121 a nahrádza sa odrážkami:

- „realizovať programy opatrení so zameraním na predchádzanie vzniku znečistenia
- realizovať opatrenia na riešenie environmentálnych záťaží vzniknutých pred účinnosťou zákona č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd. Návrh opatrení bude vychádzať z Identifikácie environmentálnych záťaží SR.
- realizovať opatrenia na zamedzenie nadmerného využívania podzemných vôd prostredníctvom spoľahlivého manažmentu podzemných vôd
- realizovať novú metodiku oceňovania množstva podzemných vôd so zohľadnením ochrany ekológie a metodiku ich bilancovania“

Vypúšťa sa prvá odrážka podkapitoly Ochrana vôd pre ekosystémy, osobitne pre vodné ekosystémy na str. 121 a nahrádza sa odrážkou:

- „realizovať opatrenia zamerané na ochranu vodných ekosystémov zohľadňujúcu vodné kultúry, rybárstvo a poľnohospodárske činnosť“

V druhej odrážke podkapitoly Ochrana vôd pre ekosystémy, osobitne pre vodné ekosystémy na str. 121 sa vypúšťa slovo „pripraviť“ a nahrádza sa slovom „realizovať“

V tretej odrážke podkapitoly Ochrana vôd pre ekosystémy, osobitne pre vodné ekosystémy na str. 121 sa vypúšťa slovo „prijať“ a nahrádza sa slovom „realizovať“

5.1.2. Rozvoj verejných vodovodov

V druhej odrážke kapitoly na str. 121 sa vypúšťa text:

„dokončiť výstavbu prívodov vody a vodovodných sietí v obciach v ochrannom pásme JE Mochovce“

5.1.3. Rozvoj verejných kanalizácií

V prvej odrážke kapitoly na str. 122 sa vypúšťa číslo „201“ a nahrádza sa číslom „2010“

Vypúšťajú sa tabuľky na str. 124 (vrátane sprievodných textov) a nahrádzajú sa textom, ktorý znie:

„Na zabezpečenie realizácie týchto opatrení bol spracovaný Národný program Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia EP a Rady 1882/2003/ES. Z tohto programu vyplýva, že do roku 2015 treba na Slovensku intenzifikovať 150 ČOV, vybudovať 47 nových ČOV a dobudovať verejné kanalizácie v 277 obciach.

Na dosiahnutie cieľov rámcovej smernice 2000/60/ES (RSV) je nevyhnutné riešiť aj odvádzanie a čistenie odpadových vôd v ďalších obciach v súlade s Plánom rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR.“

5.1.5. Vodné toky

V prvej odrážke prvého odseku na str. 125 vypúšťajú slová „do roku 2010“ a nahrádzajú sa textom v zátvorke „(aktualizovaný na roky 2008 až 2015)“

5.2.2. Zemný plyn

Na str. 127 sa na konci kapitoly vkladá text, ktorý znie:

„V januári 2011 bola podpísaná medzivládna dohoda o vybudovaní slovensko-maďarského plynovodného prepojenia, ktoré je súčasťou energetického prepojenia sever-juh. Bude spájať vysokotlakové prepravné systémy medzi Veľkými Zlievcami a obcou Vecsés.“

5.2.5. Elektrická energia

Druhý odsek na str.130 sa vypúšťa a nahrádza sa odsekom, ktorý znie:

„Čo sa týka obnoviteľných zdrojov energie (OZE) vrátane využitia hydroenergetického potenciálu veľkých vodných elektrární sa v súčasnosti vyrába cca 5,2 TWh elektriny, čo predstavuje cca 19 % domácej spotreby elektriny. Celkový využiteľný potenciál jednotlivých druhov OZE dáva možnosti zvýšiť ich podiel na celkovej výrobe elektriny až na % 24 % v roku 2020 a na 27 % v roku 2030.“

Vypúšťa sa tretí odsek na str. 131 a nahrádza sa odsekom, ktorý znie:

„Zodpovednosť za prevádzkovanie Jadrovej elektrárne EBO V1 a vyradovanie jadrovoenergetických zariadení, zaobchádzanie s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoreným palivom zabezpečuje v súčasnosti spoločnosť JAVYS, a.s.“

Štvrtý odsek na str. 131 sa vypúšťa.

Šiesty a siedmy odsek s odrážkami na str. 131 sa vypúšťa.

V druhom odseku na str.132 sa na konci vety vypúšťa slovo „nasledujúce“, a vypúšťajú sa slová „PS takto“ a veta končí bodkou.

Vypúšťajú sa odrážky na str. 132 a nahrádzajú sa novým textom a odrážkami, ktoré znejú:

„SEPS, a. s. uvažuje s nasledovnými rozvojovými zámermi, pre ktoré je potrebné v ďalších územnoplánovacích dokumentáciách rezervovať príslušné koridory a priestory:

- koridor pre nové medzištátne 2x400 kV vedenie ZVN v profile Stupava - štátna hranica Rakúsko
- koridor pre ďalšie uvažované medzištátne 2x400 kV vedenie ZVN v profile Podunajské Biskupice – ESt Petržalka III. – štátna hranica Rakúsko
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v trase Podunajské Biskupice – Gabčíkovo, situované súbežne s jestvujúcim 400 kV vedením V429 po jeho južnej strane
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v trase Gabčíkovo – št. hranica Maďarsko po jeho južnej strane
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v profile Gabčíkovo – Veľký Ďur
- koridor pre ďalšie slovensko-maďarského prepojenia vedeniami 2x400 kV Rimavská Sobota – Sajóivánka a 2x400 kV Moldava – Felsőszolca (Veľké Kapušany – štátna hranica MR)
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v trase Križovany – Podunajské Biskupice, situované súbežne s jestvujúcim 400 kV vedením V439 po jeho východnej strane
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v profile Bystričany – Horná Ždaňa
- koridor jestvujúceho vedenia VVN 220 kV V274 Križovany – Bystričany pre výstavbu nového 2x400 kV vedenia ZVN pričom sa koridor rozšíri zo súčasných 55m na 80m vrátane ochranného pásma
- koridor jestvujúceho vedenia VVN 220 kV V275 Bystričany – Považská Bystrica pre výstavbu nového 2x400 kV vedenia ZVN pričom sa koridor rozšíri zo súčasných 55m na 80m vrátane ochranného pásma
- koridor jestvujúceho vedenia VVN 220 kV V270 Považská Bystrica – št. hranica SR/ČR pre výstavbu nového 2x400 kV vedenia ZVN pričom sa koridor rozšíri zo súčasných 55m na 80m vrátane ochranného pásma
- územie pre prípadnú výstavbu novej elektrickej stanice 400/110 kV Považská Bystrica umiestnenej v novej lokalite

- koridor pre nové medzištátne 2x400 kV vedenie ZVN v profile Varín – št. hr. Poľsko (Byczyna)
- koridor pre zdvojenie jestvujúceho medzištátneho 400 kV vedenia ZVN V404 na vedenie 2x400 kV v profile Varín – št. hr. ČR(Nošovice), z dôvodu plánovanej rekonštrukcie
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v súbehu s vedeniami V407 Liptovská Mara – Spišská Nová Ves a V408 Spišská Nová Ves – Lemešany, z dôvodu zdvojenia severnej vetvy
- koridor jestvujúceho vedenia VVN 220 kV V273 Medzibrod – Lemešany, v úseku Liptovská Mara – Lemešany a to pre výstavbu nového 2x400 kV vedenia ZVN pričom sa koridor rozšíri zo súčasných 55m na 80m vrátane ochranného pásma
- koridory nových 400 kV vedení ZVN v trase 2x400 kV Rimavská Sobota – PVE Ipeľ a 2x400 kV PVE Ipeľ – Medzibrod – Horná Ždaňa, v prípade realizácie výstavby Prečerpávacej vodnej elektrárne (PVE) Ipeľ
- koridor jestvujúceho vedenia VVN 2x220 kV V285/072 Lemešany – Voľa pre výstavbu nového 2x400 kV vedenia ZVN pričom sa koridor rozšíri zo súčasných 60m na 80m vrátane ochranného pásma
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v trase Voľa – Veľké Kapušany, ktoré je situované východne od 2x220 kV vedenia V071/072 po križovatku s vedením V409, odkiaľ je trasované v súbehu s V409 po severnej strane
- koridor pre nové medzištátne 2x400 kV vedenie ZVN v profile Veľké Kapušany – štátna hranica Ukrajina (Mukačevo), ktoré je situované po južnej strane jestvujúceho vedenia V440
- koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v súbehu s vedením V427 Rimavská Sobota – Moldava
- územnú rezervu pre uvažovanú výstavbu novej elektrickej stanice 400/110 kV Petržalka III. v lokalite Janíkov Dvor
- územnú rezervu pre uvažovanú výstavbu novej elektrickej stanice 400/110 kV Vajnory vrátane nového koridoru 2x400 kV vedenia, ktoré sa plánujeme zrealizovať zaslučovaním jedného poľahu z jestvujúceho 2x400 kV vedenia Podunajské Biskupice – Stupava.“

5.2.6. Zásobovanie teplom

Na str. 133 sa v prvom odseku vypúšťa prvá a druhá veta.

7.1. Stav ochrany zložiek životného prostredia

Za druhú vetu v poslednom odseku na str. 140 sa vkladá veta, ktorá znie: „V roku 2006 bol zaznamenaný pokles emisií TZL, ktorý bol spôsobený hlavne rekonštrukciou odlučovacích zariadení v niektorých energetických a priemyselných podnikoch.“

Za poslednú vetu v podkapitole Vývoj emisií tuhých znečisťujúcich látok a emisií oxidu siričitého na str. 141 sa vkladá text, ktorý znie:

„Za obdobie rokov 2004-2006 bol zaznamenaný pokles emisií SO₂, a to hlavne u veľkých stacionárnych zdrojov. Pokles bol V roku 2005 bol zaznamenaný výraznejší pokles emisií SO₂ z cestnej dopravy aj napriek nárastu spotreby pohonných hmôt a bol spôsobený zavedením opatrení týkajúcich obsahu síry v pohonných hmotách.“

Za poslednú vetu odseku podkapitoly Vývoj emisií oxidov dusíka sa vkladá veta: „V roku 2006 bol zaznamenaný výraznejší pokles NO_x, v dôsledku zníženia objemu výroby a spotreby pevných palív a zemného plynu.“

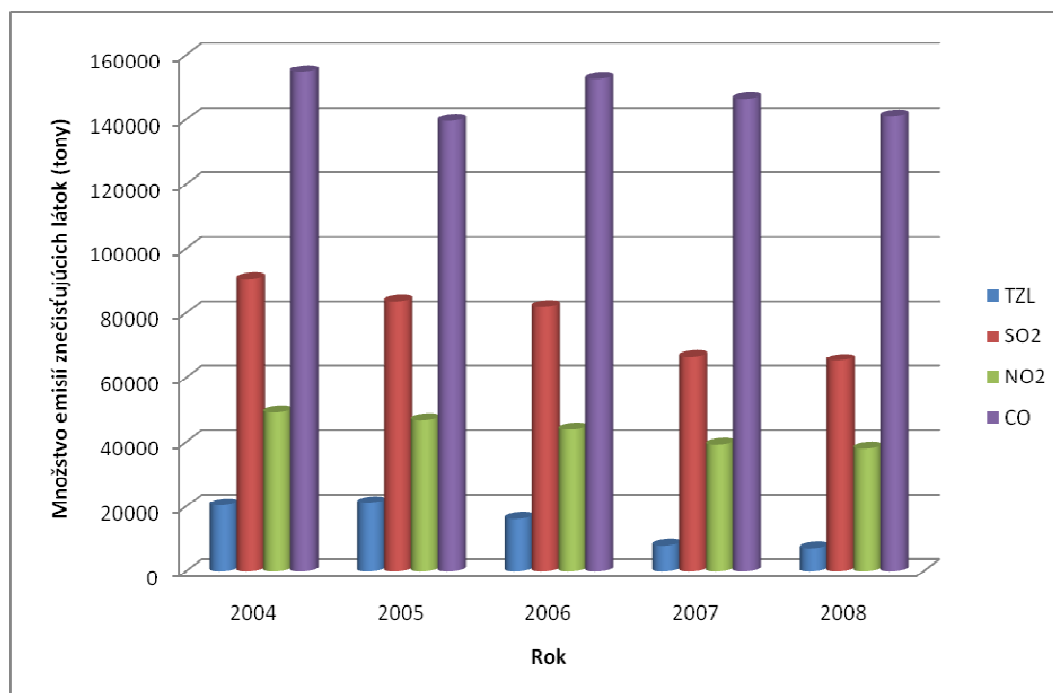
Na konci textu podkapitoly Vývoj emisií oxidu uhoľnatého sa vkladá text, tabuľka a graf:

„V roku 2005 bol zaznamenaný pokles emisií CO ale v roku 2006 sa na zvýšení CO podieľal najvýraznejšie sektor výroby železa a ocele, a to v dôsledku zvýšenia spotreby palív.“

Tabuľka: Vývoj emisií TZL, SO₂, NO₂, CO na území Slovenskej republiky

Látky / Rok	2004	2005	2006	2007	2008
TZL	20417.796	21111.489	16273.221	7996.824	7169.033
SO ₂	90584.106	83698.558	82005.387	66571.194	65305.373
NO ₂	49170.495	46800.546	44030.005	39258.1	38063.228
CO	154848.029	139640.179	152667.7	146377.023	141048.63

Zdroj: NEIS, www.air.sk, Inventarizácia emisií stredných a veľkých stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia SR, 2009

Zdroj: NEIS*

7.1.2. Vodstvo

Vypúšťajú sa druhý a tretí odsek kapitoly na str. 141 a prvý až štvrtý odsek na str. 142 a nahrádzajú sa odsekmi, ktoré znejú:

„V súčasnosti sa SR nachádza v štádiu zmien v hodnotení stavu povrchových vôd podľa požiadaviek rámcovej smernice o vode 2000/60/ES. V minulosti sa ako primárny nástroj používala STN 75 7221, ktorá bola zrušená. V tomto prechodnom období bolo hodnotenie uskutočnené podľa nariadenia vlády SR č. 296/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd, v ktorom je stanovené, že na hodnotenie kvality povrchových vôd sa používajú postupy podľa STN 75 7220 a STN 75 7221.

Všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody, podľa nariadenia vlády SR č. 216/2005 Z. z. boli na 100 % splnené v niektorých fyzikálno-chemických ukazovateľoch: celkový organický uhlík, vápnik, sírany, horčík, z mikropopulantom to boli tenzity, kyanidy, meď, nikel, chróm a niektoré špecifické organické látky. Najviac prekračovanými ukazovateľmi boli hliník a selén, ktoré mali 100 % prekročení, ďalej často prekračovanými ukazovateľmi boli AOX, chloroform. Z mikrobiologických ukazovateľov boli často prekračované hodnoty pre fekálne streptokoky, termotolerantné koliformné a koliformné baktérie.

V roku 2007 bolo v SR na základe hydrologického hodnotenia a prieskumov k dispozícii 76 830 l.s-1 využiteľných množstiev podzemných vôd. V porovnaní s predošlým rokom 2006 bol zaznamenaný mierny nárast využiteľných množstiev podzemných vôd o 82 l.s-1, t.j. o 0,11 %. V dlhodobom hodnotení nárast využiteľných množstiev oproti roku 1990 predstavuje 2055 l.s-1, t.j. 2,7 %.

Kvalita podzemných vôd bola hodnotená podľa Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu porovnaním nameraných a limitných hodnôt pre všetky analyzované ukazovatele. V rámci kvality podzemných vôd do popredia vystupuje problematika nepriaznivých oxidačno-redukčných podmienok, na čo poukazuje najčastejšie prekračovanie prípustných koncentrácií celkového Fe, Mn, NH₄⁺. Okrem týchto ukazovateľov došlo k ojedinelému prekročeniu koncentrácií aj zo skupiny fyzikálno-chemických ukazovateľov a to v prípade aniónov Cl⁻, SO₄²⁻ a NO₃⁻. Zo stopových prvkov boli zaznamenané zvýšené koncentrácie Al, As, Pb, Sb. Odporúčaná hodnota percenta nasýtenia vody kyslíkom stanovená v teréne bola dosiahnutá v 54 % vzoriek. Hodnoty pH až na malé výnimky boli v rozmedzí limitných hodnôt Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z.“

V piatom odseku na str. 142 sa vypúšťa text 12 riadkov

Nasledujúca veta sa vypúšťa a je nahradená vetou, ktorá znie: „Zo všetkých analýz nespĺňalo požiadavky Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z. 68,98 %.“

V piatom odseku na str. 142 sa vypúšťa veta: „V porovnaní s rokom 2003 došlo k miernemu zvýšeniu percentuálnych počtov prekročení.“

7.1.3. Pôda

Vypúšťa sa prvý odsek na str. 143 a nahrádza sa odsekom, ktorý znie:

„V roku 2007 podiel poľnohospodárskej pôdy predstavoval 49,53 % a podiel lesných pozemkov 40,93 % z celkovej výmery SR. Výrazné úbytky poľnohospodárskej pôdy boli spôsobované v SR v období rokov 1999 - 2004 zalesňovaním. V nasledujúcom období sa zvyšovali aj úbytky poľnohospodárskej pôdy na výstavbu, najmä občiansku, bytovú a priemyselnú. V roku 2007 tieto úbytky predstavovali 1398 ha. Na

druhej strane dochádza k úbytkom lesných pozemkov a nielen do poľnohospodárskej pôdy, ale aj do nepoľnohospodárskych a nelesných pozemkov.“

V druhom odseku na str. 144 sa vypúšťa číslo „46 %“ a nahrádza sa číslom „43,3 %“ a vypúšťa sa číslo „24,1 %“ a nahrádza sa číslom „20,3 %“

V treťom odseku na str. 144 sa vypúšťa číslo „8,5 %“ a nahrádza sa číslom „6,4 %“

Na konci kapitoly 7. Životné prostredie a územný rozvoj Slovenskej republiky sa vkladá nová podkapitola 7.1.4 Horninové prostredie, ktorej text znie:

7.1.4. Horninové prostredie

Horninové prostredie je povrchová časť litosféry, ktorej základnými zložkami sú horniny, reliéf, podzemná voda a geodynamické javy.

Vlastnosti zložiek horninového prostredia, tzv. geologické faktory životného prostredia, podstatným spôsobom pozitívne (geopotenciály) alebo negatívne (geobariéry) ovplyvňujú kvalitu životného prostredia, urbanizáciu a vytvárajú limity pre využitie územia a územný rozvoj krajiny.

Geologické potenciály (geopotenciály)

Medzi najvýznamnejšie geopotenciály patrí nerastné bohatstvo, využiteľné zásoby podzemných vôd, minerálne a geotermálne zdroje.

Nerastné bohatstvo

Nerastné bohatstvo tvoria ložiská vyhradených nerastov (tzv. výhradné ložiská) vo vlastníctve štátu. Za výhradné ložiská sa považujú aj ložiská nevyhradených nerastov v rozsahu hraníc určeného dobývacieho priestoru. Legislatívne sa ochrana výhradného ložiska proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho dobývania zabezpečuje určením chráneného ložiskového územia podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Podľa Bilancie zásob výhradných ložísk Slovenskej republiky k 1. 1. 2011 (Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave, Geofond) (ďalej len „Bilancia zásob výhradných ložísk“) je na území Slovenskej republiky evidovaných celkom 629 výhradných ložísk.

Na nerastnom bohatstve sa podieľajú energetické, rudné a nerudné suroviny a stavebné suroviny. Slovenská republika má obmedzené zásoby energetických surovín, pričom napr. ťažba ropy pokrýva cca 1 % domácej spotreby a ťažba zemného plynu cca 3 % domácej spotreby. Podľa Bilancie zásob výhradných ložísk je na území Slovenska evidovaných spolu 91 výhradných ložísk energetických surovín s celkovými geologickými zásobami 1 152 mil. ton, z toho cca 471 mil. ton (41 %) sú bilančné zásoby. Geologické zásoby rudných surovín dosahovali k 1. 1. 2011 na 46 výhradných ložiskách 325 mil. ton, z toho vyše 74 % predstavujú nebilančné zásoby. Ako bilančné možno hodnotiť len časti zásob na ložiskách železných rúd (Nižná Slaná – Manó – Kobeliarovo), komplexných železných rúd (Rožňava – Strieborná) a zlatých rúd (Kremnica). Overené zásoby ostatných rudných surovín (Cu, Pb, Zn, Sb, Hg, W) sú v súčasnosti nebilančné. Výhradné ložiská nerudných surovín predstavujú najvýznamnejšiu skupinu surovín v Slovenskej republike – na 492 evidovaných výhradných ložiskách je 14,9 mld. ton geologických

zásob. Podiel bilančných zásob na geologických zásobách nerudných surovín je cca 90 %. Najvýznamnejšie zastúpenie spomedzi nerudných surovín má magnezit, menej dolomit, kamenná soľ, bentonit, vápenec a baryt. Špecifickú skupinu výhradných ložísk tvoria ložiská nevyhradených nerastov – stavebné suroviny (stavebný kameň, štrkopiesky a tehliarske suroviny), na ktoré bol určený dobývací priestor. Podľa Bilancie zásob výhradných ložísk je evidovaných 192 výhradných ložísk stavebných surovín. Celkových zásob týchto nerastov je 2483 mil. ton. Bilančných zásob je 2434 mil. ton.

Využiteľné zásoby podzemných vôd

Podzemná voda je nenahraditeľnou zložkou životného prostredia. Napriek priaznivým hydrologickým a hydrogeologickým podmienkam pre tvorbu, obeh a akumuláciu podzemných vôd na území Slovenskej republiky je nevýhodou ich nerovnomerné rozloženie. Najvhodnejšie podmienky z hľadiska množstva podzemných vôd vytvárajú v nížinných oblastiach kvartérne štrkopiesčité sedimenty aluviálnych náplavov a mezozoické karbonátické štruktúry v jadrových pohoriach.

V hydrogeologických celkoch Slovenskej republiky je k 1. 1. 2011 evidovaných a schválených 48 006 l/s-1 využiteľných zásob podzemných vôd. Kvalifikovaný odhad predstavuje 72 000 l/s-1. Z tohto množstva sa na zásobovanie využíva cca 30 %.

Minerálne a geotermálne zdroje

Slovensko je neobyčajne bohaté na výskyt minerálnych prameňov s cca 1100 zaregistrovanými prameňmi a radí sa množstvom, výdatnosťou a chemickým zložením minerálnych vôd medzi najvýznamnejšie štáty sveta.

Ich rozloženie na území Slovenskej republiky je nerovnomerné. Zatiaľ čo minerálna voda v horských a podhorských oblastiach sa na zemský povrch dostáva prirodzenými vývermi, v nížinných oblastiach prevažujú hydrogeologické vrty. Najrozšírenejšie sú na území Slovenska minerálne vody studené, preplynené. Z preplynených vôd sú najpočetnejšie vody uhličité, nazývané kyselky. Podľa obsahu farmakologicky významných prvkov sú na Slovensku najznámejšie vody železnaté. Najbohatšie na množstvo vody sú u nás termálne pramene. Najväčšie množstvo termálnej vody sa využíva v našich svetoznámych kúpeľoch Piešťany.

Značný tepelno-energetický potenciál Slovenskej republiky predstavuje geotermálna energia. Médium na akumuláciu, transport a exploatáciu zemského tepla z horninového prostredia sú najmä geotermálne vody. V súčasnosti je na Slovensku vymedzených 26 hydrogeotermálnych oblastí, resp. štruktúr, ktoré zaberajú 27 % plošnej rozlohy územia Slovenska, k potenciálnym lokalitám sa radia Košická kotlina, Popradská kotlina, Liptovská kotlina, Dunajská panva a Levická kryha. Vo vybraných oblastiach je doteraz realizovaných približne 120 geotermálnych vrto, ktorými sa overilo 1802 l.s-1 vôd s teplotou na ústí vrtu 18 - 129 °C.

Geologické bariéry (Geobariéry)

V rámci Konceptie monitorovania životného prostredia pre územie Slovenskej republiky prijatej uznesením vlády SR č. 449/1992, bol 23. júla 1993 schválený projekt geologickej úlohy Čiastkový monitorovací systém geologických faktorov životného prostredia Slovenskej republiky. Účelovo je tento projekt zameraný na tie geologické faktory, ktoré sú vhodné ako vstupné údaje pri riešení problémov životného prostredia.

Medzi najzávažnejšie geobariéry, ktoré v poslednom období negatívne ovplyvňujú urbanizáciu a životné prostredie patria svahové deformácie – zosuvy, záplavy a znečistené horninové prostredie.

Svahové deformácie – zosuvy

Svahové deformácie predstavujú najrozšírenejšiu geobariéru, ktorá obmedzuje alebo až znemožňuje využívanie územia. Podľa Atlasu máp stability svahov Slovenskej republiky

v M 1:50 000 (Martinčeková Šimeková et al., 2007) bolo zaregistrovaných 21 190 svahových deformácií, ktoré pokrývajú 5,25 % z rozlohy Slovenska. V roku 2010 bol na území Slovenskej republiky zaznamenaný mimoriadny vývoj svahových porúch, ktorý bol podmienený extrémne vysokými úhrnmi zrážok. V desiatkach obcí, najmä východného Slovenska, si situácia vyžiadala vyhlásenie havarijného stavu. Celkovo bolo zaregistrovaných 577 nových svahových deformácií s plochou 293,37 ha.

Znečistené horninové prostredie

Z hľadiska priorít medzi významné aktivity vlády Slovenskej republiky v oblasti životného prostredia patrí odstránenie environmentálnych záťaží, ktoré zvyšujú kontamináciu pôdy, horninového prostredia a podzemných vôd.

Na základe výsledkov projektu „Systematická identifikácia environmentálnych záťaží v Slovenskej republike“ realizovaného počas rokov 2006 – 2008 Slovenskou agentúrou životného prostredia sa na území Slovenska identifikovalo 1819 lokalít v súčasnosti prezentovaných v Informačnom systéme environmentálnych záťaží. Približne 1200 z nich stále predstavuje závažné nebezpečenstvo pre zdravie človeka a životné prostredie, z toho 100 je vysokorizikových.

7.2. Odpadové hospodárstvo

Vypúšťa sa druhý a tretí odsek na str. 145 a nahrádza sa odsekmi, ktoré znejú:

„Podľa regionálneho informačného systému v odpadoch (RISO) v roku 2007 bolo v SR vyprodukovaných spolu 10,93 mil. t odpadov, z toho bolo ostatných 8,74 mil. t., v tom komunálne 1,67 mil. t. Nebezpečné odpady predstavovali objem 0,53 mil. t.

Z celkového množstva odpadov vyprodukovaných v roku 2007 v SR sa až 45 % zneškodňovalo skládkovaním. V roku 2007 bolo v SR prevádzkovaných 151 skládok odpadov vyhovujúcich legislatívnym požiadavkám. Z toho na odpad, ktorý nie je nebezpečný bolo určených 123 skládok, na inertný odpad bolo 15 skládok a nebezpečný odpad sa skladoval na 13 skládkach.“

Vypúšťa sa piaty odsek na str. 145 a nahrádza sa odsekom, ktorý znie:

„Podľa údajov ŠÚ SR v SR vzniklo v roku 2007 1,67 mil. t komunálneho odpadu, pričom priemer na obyvateľa a rok predstavoval 309 kg odpadu. Podiel vyseparovaných zbieraných zložiek KO sa pohybuje v rozmedzí od 2 % (Košice) do 5 % (Bratislava).“

7.4. Zdravotný stav a ochrana zdravia obyvateľstva

V druhom odseku kapitoly na str. 147 sa vypúšťa text v zátvorke a nahrádza sa textom: „v roku 2007 70,51 roka u mužov a 78,08 roka u žien“

Grafika KURS 2001

Súčasťou textu KURS 2001 (v znení aktualizácie smernej časti z roku 2006) sú grafické schémy, ktoré naďalej zostávajú súčasťou textu aj v znení Zmien a doplnkov č.1. Súčasne sa tieto dopĺňajú o nasledovné aktuálne schémy, ktoré sa zaradia k nasledovným kapitolám:

Názov schémy	Zaradiť do kapitoly
Index rastu obyvateľstva mestského a vidieckeho osídlenia 2008/2001*	Demografia
Index vitality obyvateľov mestského a vidieckeho osídlenia 2008*	Demografia
Miera nezamestnanosti v r. 2008 podľa okresov SR	Trh práce
Terciárne centrá SR	Sídlné systémy
Polycentrický systém ťažísk osídlenia	Sídlné systémy
Rozvojové osi	Sídlné systémy
Chránené kultúrne pamiatky	Kultúrne dedičstvo
Chránené územia prírody	Ochrana prírody a krajiny
Dopravná regionalizácia územia SR	Doprava
Európske multimodálne koridory a doplnkové siete	Doprava
Nadradená sieť leteckej a vodnej dopravy SR	Doprava
Dopravné koridory SR	Doprava
Priestorové potenciály a limity rozvoja dopravnej sústavy SR	Doprava
Nadradená sieť železničnej a kombinovanej dopravy SR	Doprava
Sieť plynovodov	Energetika
Elektrická sieť	Energetika
NATURA 2000	Ochrana prírody a krajiny

Mapy v mierke 1 500 000 sú aktualizované formou priesvitiek. Aktualizácia sa týka týchto máp:

Číslo výkresu	Názov výkresu
2.	Osídlenie a sídlné štruktúry
3.	Krajinná štruktúra
4.	Kultúrne dedičstvo
6.	Dopravné vybavenie
8.	Vybavenie infraštruktúrou energetiky

Príloha – aktualizované schémy v texte